

biblioteca școlarului

ANATOL CIOCANU

TOGA ILUZIEI

biblioteca scolarului

ANATOL
CIOCANU

TOGA ILUZIEI

Colecție inițiată și coordonată de Anatol Vidrașcu și Dan Vidrașcu
Concepția grafică a colecției și coperta: Vladimir Zmeev
Fotografii din arhivele editurii,
autorului și a lui Nicolae Răileanu
Ilustrații de Alex Ussow

REFERINȚE ISTORICO-LITERARE:

Gheorghe Budeanu,
Mihai Cimpoi, Ion Ciocanu,
Gheorghe Ciocoi,
Ion Vieru, Larisa Turea,
Anatol Codru, Marcela Gafton,
Arcadie Suceveanu, Vlad Zbârciog,
Haralampie Moraru, Ioan Mânăscuță,
Viorel Dinescu, Gheorghe Vodă,
Nicolae Popa, Eliza Botezatu,
Gheorghe Tomozei,
Gheorghe Mazilu,
Ion Vatamanu,
Theodor Codreanu,
Anatolie Paniș, Călin Chincea,
Tudor Palladi, Serafim Belicov,
Adrian Dinu Rachieru,
Theodor Damian,
Vasile Nastasiu,
M. G. Cibotaru

Editura „Litera Internațională”
O. P. 61; C.P. 21, sector 1, București, România
tel./fax (021) 3303502; e-mail: info@litera.ro

Grupul Editorial „Litera”
str. B. P. Hasdeu nr. 2, mun. Chișinău, MD-2005, Republica Moldova
tel./fax (3732) 292 932, 294 110, fax 294 061;
e-mail: litera@litera.ro

Prezenta ediție a apărut în anul 2003 în versiune tipărită
și electronică la Editura „Litera Internațională”
și Grupul Editorial „Litera”.
Toate drepturile rezervate.

Editori: *Anatol și Dan Vidrașcu*
Lector: *Irina Digodi*
Tehnoredactare: *Olesea Pașa*

Tiparul executat la Tipografia „Universul”.
Comanda nr. 8503

CZU 821.135.1(478)-1
C 51

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Ciocanu, Anatol

Toga iluziei / Anatol Ciocanu; (Bibl. școlarului; serie nouă/ col. iniț. și
coord. Anatol și Dan Vidrașcu; conc. gr. col. și cop./ Vladimir Zmeev; nr. 459) —
B.: Litera Int., Ch.: Litera, 2003 (Tipografia „Universul”). — 412 [p.]

ISBN 973-675-034-5 — ISBN 9975-74-671-3

821.135.1(478)-1

ISBN 973-675-034-5
ISBN 9975-74-671-3

© LITERA INTERNAȚIONAL, 2003
© LITERA, 2003

TABEL CRONOLOGIC

1940

La 3 iunie, în comuna Mălăiești, județul Bălți, în familia țăranilor

Catinca și Haralamb Ciocanu se naște al doilea copil, botezat Anatol.

1947

Al doilea an de cumplită secetă. Tata Haralamb face naveta la Bălți și Cernăuți, vânzând ultimele covoare din casă pentru a întreține familia. La 1 septembrie a aceluiași an, cu o trăistuță la șold, în care avea o hrincă de pâine și o rublă, Anatol pășește pragul școlii de șapte ani din Mălăiești.

Își cumpără un caiet, o gumă și un creion, care au constituit singura „avere“ a elevului timp de jumătate de an.

1949

Se stinge din viață, după o grea suferință, fratele Eugen.

A reușit să frecventeze doar o singură zi școala din sat. Pe parcursul anilor fratele mai mare, Anatol, îi va dedica, în *memoriam*, mai multe poezii.

1954

Se înscrie elev în clasa a opta la școala medie din satul vecin, Șaptebani.

Din clasa a șaptea și până la absolvirea școlii medii corespundează intens cu versuri și informații din viața satului (alături de Aurel Scobioală) la ziarul raional

În timpul studenției

Biruitorul din Râșcani.

Face cunoștință cu încă un „corespondent“ și „poet începător“ în paginile aceluiași ziar, viitorul grafician de prestigiu Isai Cârnu, de aceeași vârstă și cu aceeași sete de cunoaștere. Pe parcursul celor trei ani –

Tata mai tânăr, Victor mai inocent

cl. VIII-IX-X –
„editează“, împreună
cu Vasile și Aurel
Scobioală,
Vitrina literară
a școlii. Debutează
în presa republicană
la 14 ani, elev în cl.
VIII, cu poeziile
*În poiana din
pădure*
(revista *Femeia
Moldovei*) și *Pe la
marginii de câmpie*
(*Tinerimea Moldovei*).

Citește cu nesat
primele opere ale
ilustrilor clasici,
tipărite pentru
întăia dată
la Chișinău: Eminescu,
Creangă, Alecsandri,
Coșbuc etc.

1956

Emil Loteanu
semnează în
Tinerimea Moldovei
o „poștă a redacției“,
în care vorbește
elogios
despre versurile
trimise la redacție
de elevul școlii
medii din
Șaptebani.

1957

Absolvește zece
clase la Șaptebani și
depune actele la
facultatea de
filologie
a Universității din
Chișinău, unde, după
multe „peripeții“,
a fost admis
abia la
3 septembrie.
Îi apare un amplu
ciclu de versuri în
Tinerimea Moldovei
cu fotografie și o
prezentare
de Iacob

Iachir-Lăpușneanu.
O așijderea prezentare
cu versuri îi apare în
ziarul *Moldova
Socialistă*.
Prezentarea e
scrisă de Pavel Boțu.

Pe tot parcursul celor
5 ani de studii publică
versuri, traduceri,
reportaje
în majoritatea
publicațiilor de la
Chișinău.

1959

În lunile
mai-septembrie
face parte din
detașamentul
studentesc
al facultății, în
frunte cu profesorul
de istorie a literaturii
Grigore Grinco,
trimis la muncă în
Kazahstan, în Stepa
Kulundină. Muncește
la strânsul grâului
pe o combină
cu Mircea
Druc.

1961

Este angajat
împreună cu Dumitru
Matcovschi în funcție de
colaborator salariat la
ziarul *Moldova
Socialistă*.
Entuziastul
redactor-șef Petre
Darienco (mai apoi
ministru al culturii
din republică),
poet
proletcultist,
angajase în 2-3
ani, întinerind
redacția, o echipă
de condeieri,
proaspeți
absolvenți
ai Facultății de
Filologie, care, cu
timpul, au devenit
nume notorii
în literatura
dintre

În mijlocul colegilor de la revista „Moldova“

Pрут și Nistru:
Pavel Boțu, Mihail
Gheorghe Cibotaru,
Axentie Blanovschi,
Ion Bolduma,
Alexandru
Negriș, Vasile
Severin, Gheorghe
Vodă, Petru Cărare,
Ion Podoleanu,
Dumitru Coval,
Tudor Țopa,
mai apoi
Gheorghe Ciocoi,
Victor Dumbrăveanu.

Anatol Ciocanu
lucrează la
Sectorul industrie
și transport, avându-l
de tutore în ale
jurnalisticii
și șef de secție
pe Procopie Cravțov.

1962

Absolvește Universitatea
din Chișinău, continuă
să activeze în cadrul
redacției *Moldova
Socialistă*.
Toamna este
înrolat în armată

împreună cu Dumitru
Matcovschi. Înainte
de plecarea în
armată i
se discută la
Uniunea Scriitorilor
(secția poezie,
coordonator Nicolai
Costenco) manuscrisul
primei cărți de versuri.
Manuscrisul este
acceptat și
recomandat
spre editare.

1964

Revine în
colectivul redacției
Moldova Socialistă.
În aceeași toamnă
la editura
„Cartea
Moldovenească“
i se discută încă o
dată manuscrisul
primei cărți de
versuri.
La discuție
participă Pavel
Darie, Elena Damian,
Raisa Suveică

La Dolna invocându-l pe Pușkin

și alții. Manuscrisul
este acceptat spre
editare.

1965

mai
are loc congresul
al IV-lea al Uniunii
Scriitorilor din
Moldova.
Fără să-i
apară prima carte,
ținându-se cont
de prezența cu
impunătoare
cicluri de versuri în
presa republicană,

este primit în
rândurile membrilor
Uniunii Scriitorilor.
După congres
debutează editorial
cu placheta de versuri
Sărutul soarelui, însoțită

cu un cuvânt de „drum
bun” de poetul Victor
Teleucă. Redactor
de carte este
Agnesa Roșca, cu
prezentarea grafică,
care constituie și
debutul în
grafica de carte
al viitorului ilustru
grafician Isai
Cârmu.

1966

Se fondează
la Chișinău revista

Moldova, unde
Anatol Ciocanu
se transferă
în calitate
de redactor la
sectorul literatură,
artă, cultură.

1967

La editura „Cartea
Moldovenească”
îi apare a doua
placheta
de versuri,
An neobișnuit,
în prezentarea
grafică a pictorului
Alexandr Hmelnițki.

1968

La editura
„Lumina” îi apar
două cărți: *Struguri în*

amiază, publicistică
despre oameni și
locuri din
Moldova, cu imagini
ale cunoscutului
fotograf-cameraman
Pavel Balan, și
*Întoarcerea
lui Călin*, ilustrată
de Isai Cârmu.
Toamna i se
conferă gradul
de locotenent și prin
ordinul mareșalului
Greciko, pe atunci
Ministru al
Apărării din
fosta URSS, este
înrolat încă pe doi ani
în armată, în funcția
de comandant
de pluton.

1969

În revista
Convorbiri literare
din Iași împarte
o pagină, la
rubrica „Din poezia
lumii” cu Grigore Vieru
(act îndrăzneț, în acei
ani, din partea
redacției).
I se tipăresc poeziile
Leagă-mă de mâini
și *Revelion*.

1970

La editura „Cartea
Moldovenească” apare
de sub tipar volumul
Firul Ariadnei,
în care, grație
redactorului de carte
Ion Gherman, reușește
să includă și poeziile
Capul de zimbru, *Regele*,
Călătorie spre neam,
Doina, poezii
cu profunde reverberații
naționale, scrise pe
motive ale istoriei
neamului. La aceeași

Împreună cu M.Cîmpoi, PCărare, și I.Bolduma la nordul republicii

editură vede lumina
tiparului și volumul
scris departe de
meleagul natal,
în armată,
*Cântece
de-acasă*, într-o
superbă prezentare
grafică de Isai
Cârmu.

1973

La editura
„Lumina“ îi apare
culegerea de versuri
pentru copii *La izvoare*.
Semnează textele la
primele cântece
compuse de
Eugen Doga: *Mări
de flori, Numai noi
amândoi, Doi trandafiri,
Tu și eu* ș. a. Cu cântece
pe versuri semnate de
Anatol Ciocanu se
lansează câțiva
interpreți de
mare popularitate –

În holul teatrului Vasile Alecsandri din
Bălți cu A.Burac, Gh.Rotărăș, M.Ciobanu

Anastasia Lazariuc
(*Seară albastră*,
muzica de Ion
Aldea-Teodorovici),
Mihai Ciobanu (*Pe doi
ani la revedere*) etc. A
colaborat pe parcurs
cu majoritatea
interpreților
și compozitorilor
noștri: Theodor
Zgureanu,
Constantin Rusnac,
Mihai Dolgan, Valentin

Dânga, Mircea Oțel,
Anatol Chiriac,
Petre Teodorovici,
Ion Enache, Zlata
Tcaci, Iurii Spițîn.
La editura „Cartea
Moldovenească“ apare
volumul de versuri
Semnele iubirii.

1974

Vede lumina
tiparului la editura
„Lumina“ volumul de

versuri pentru elevi
Orele vegherii,
prezentarea
grafică aparţinând
aceluiaşi Isai Cârmu.

1975

Îi apare la editura
„Cartea Moldovenească”
cartea *Sonetele câmpiei*
în prezentarea grafică
a lui Isai Cârmu.

În colecţia
„Sovremenniaia
moldavskaia poăzia”
îi apare în limba rusă
volumul *Niti Ariadni*
în traducerea
Elenei Akselrod.

1977

La editura „Lumina”
apare culegerea
de versuri
pentru cei mici
Foişorul, ilustrată
de Sergiu Solonari.
La Moscova, la editura
„Sovetskii pisateli” i se
tipăreşte volumul
de versuri *Avgust*
în traducerea
Elenei
Akselrod. Culegerea
de versuri pentru elevi
Unde-i câmpul înflorit
apare la editura
„Lumina”,

prezentarea
grafică aparţinând
lui Aurel Guţu.

1980

Publică volumul de
publicistică *Departa la*
Soare-Răsare la editura
„Literatura Artistică”,
avându-l ca ilustrator
pe cunoscutul deja
grafician Andrei
Țurcanu.

1981

La aceeaşi
editură apare noul
volum de versuri
Veşnic renaşte.

1982

Apare la
editura „Literatura
Artistică” volumul de
versuri pentru copii
Vine, vine
primăvara...,
ilustrat de pictorul
Eduard Kamin.

1983

Apare cartea
de versuri pentru
elevi *Strugur dulce*,
lan de aur....
Prezentare
grafică de
Dumitru Trifan.

1984

Îi apare de
sub tipar volumul
de versuri intitulat
Vârsta teiului,
şi ediţia a
doua a plachetei
de versuri pentru
copii *Foişorul*.

1986

Apare volumul
de povestiri şi versuri
pentru copii *Despre-o*
viţă şi-o bobiţă cu
superbe ilustraţii
de Andrei
Țurcanu.

Semnează scenariile
filmelor pentru copii
la „Telefilm Chişinău”
Cântecul viorii şi
Poiana de argint,
autorii muzicii
fiind Ion
Aldea-Teodorovici,
Anatol Chiriac şi Ion
Enache, ambele în
regia Elenei
Iliaş.

1987

La editura „Literatura
Artistică”, în colecţia
„Moldavskaia
sovremenniaia
poăzia” serie nouă,
apare, în traducerea lui
Lev Berinski, volumul
de versuri în limba
rusă *Vozduh*
inosti naşei.

1988

La aceeaşi
editură, în
prezentarea grafică
a lui Andrei Țurcanu,
apare placheta
de versuri
Turnul de pază.

La o emisiune televizată cu N.Bolboceanu,
M.I.Cibotaru și A.Roșca

1989

Editura
„Literatura Artistică”
tipărește volumul de
versuri pentru copii

Sol de pace cu
ilustrații de

Gheorghe Guzun.

Tot aici apare și
placheta de versuri
pentru copii în limba

rusă *Aivovûi sad*,
traducere de Nicolai

Goli, ilustrații
de Andrei
Țurcanu.

1990

Apare la editura
„Literatura Artistică”
volumul retrospectiv

Spicul și steaua,
prezentare

grafică de Andrei

Țurcanu. La aceeași

editură apare și
culegerea de

versuri pentru
grădinițe *Să-nvățăm*,
copii, cu-ncetul, literale,
alfabetul, ilustrații de
Aurel Guțu.

Autografe

1991

Editează
culegerea de
versuri pentru cei mici
Să crești mare, puișor
(„Literatura Artistică”,
colecția „Făgurași”).

Desene de Emil
Cojocarul).

1992

Este numit
correspondent special al
revistei *Glasul națiunii*
pentru România, fiind
deschisă la București
o subredacție a

acestei
publicații,
funcție pe care o
exercită până-n anul
2000. Pe parcursul
activității sale de
correspondent
special în
capitala țării
susține zeci de
dialoguri cu eminente
personalități, transmite
din București
la Chișinău informații
la zi, note, tablete,
eseuri, reportaje
despre oameni
și locuri

În 1969

Dialog cu I. Hadârcă

din România,
portrete literare,
reflecții, consemnări
și referințe, cronici de
teatru și de carte,
comentarii politice
și economice,
abordând
astfel
toate genurile
ziaristicii.

1995

Editura
„Glasul“ din București
îi editează volumul
de versuri de
dragoste *Flori de tei
de-asupra noastră*
cu o prefață de
Liliana Ursu.

1996

În revista
Letraș Itaocarenses
din orașul Niterói,
Brazilia, îi apare
poezia *Toga
iluziei* (traducere
în limba portugheză
de Iulia Carâp).
În același an,
la Rio de Janeiro,
în *Antologia Del
Secchi* vol. 5, Anatol
Ciocanu este prezent
cu aceeași poezie *Toga
iluziei* și cu o notiță
bibliografică.

1998

La editura
„Glasul“ i se tipărește
volumul de versuri *Rugă
de ostatec*, apreciat de
critica literară
și distins cu Premiul
Uniunii Scriitorilor
din Moldova.

1999

În a sa *Istorie
a literaturii române*
(vol. 5) profesorul
și criticul literar
Ion Rotaru
îi consacră
o pagină cu

fotografie. Revista
de spiritualitate și
cultură românească
Gracious Light
(„Lumină lină“),
nr. 4, care apare la
New York în limbile
română și engleză,
îi publică versurile
*Cronică latină
și Între timp
la Roma,*
însoțite
de o prezentare
biobibliografică.

2000

La editura „Biodava“
din București apare un
reprezentativ volum de
versuri noi *Poemele
durerii* cu o
prefață de acad.
Mihai Cimpoi, distins
cu premiul special al
Uniunii Scriitorilor
din Moldova. În
nr. 5 al revistei
amintite
din New York,
Gracious Light,
apare o referință
elogioasă semnată
de părintele-scriitor
Theodor Damian,
redactorul șef
al publicației,
la volumul *Poemele
durerii*. La festivalul
„Eminescu“ ediția a IX
din 13–15 ianuarie
2000, care are
loc în orașul
Drobeta
Turnu-Severin,
i se acordă diploma
și premiul „Eminescu“
pentru literatură.

2001

Apare la București
la editura „Biodova“

Ascultându-l pe N.Costenco, alături de I.Druță și L.Damian, la un congres al scriitorilor

volumul
Cântecele mântuirii.
Premiul Fondului
Literar al Uniunii
Scriitorilor din
Moldova.

2002

Editura
„Augusta“ din
Timișoara îi tipărește
volumul de versuri
*Blestemele
nobleței.*
Premiul Centrului
Internațional
pentru Copii
și Tineret „Sergiu
Grossu“. Pentru volumul
Cântecele mântuirii
este distins cu Premiul
Național al Republicii
Moldova.
Este antologator
al mai multor culegeri,
prefațator al diverselor
apariții editoriale
din Chișinău și
București.

Traduce din
literatura rusă
clasică și
contemporană, din
literatura popoarelor
din fostele republici
sovietice, din
literatura
universală:
Iacob Hinkulov:
Șevcenko (colecția
„Oameni de seamă“),
proză documentară;
Ghevorg Emin:
Armenia
în șapte cântări,
publicistică; Vidoc
Podgoreț: *Țigănașul*
alb, povestire; *Cenușă*
pe ruine, povestire;
10 poeți moderni
(antologie
și traduceri);
Nicolai Savostin:
Stație în Taiga,
versuri;
Vladimir Izmailov:
Logica luptei, versuri;
Țărnuțul dimineții,

O plimbare cu I.Ciocanu

versuri;
Bella Ahmadulina:
Lecții de muzică,
versuri; *Lirică*
franceză
(*Poezia rezistenței*),
(antologie, note, prefață
și traduceri);
Galaction Tabidze:
Versuri; Mirzo
Tursun-Zade:
Curcubeu
de-asupra lumii,
versuri; Petru Burlac-

Vîlkanov: *Monologul pământului*, versuri;
Poeți italieni (antologie, prefată, note și traduceri); Irina Tokmakova: *Călușeii*, versuri; Nurî Bairamov: *Freamăt roșu de lalele*, versuri; Gulcehra Suleimanova: *Versuri*; Vazghen Talean: *Rândunele-stolurele*, versuri; Patvakan Hacıatrecan: *Izvorul*, versuri; *Iubire și speranță* (antologie de lirică feminină universală, în colaborare cu Leonida Lari,

prefată și traduceri); Vladimir Solouhin: *Versuri*, în colaborare cu Alexandru Negriș (colecția „Lira“): Soiunbai Eraliev: *Versuri* (colecția „Lira“), în colaborare cu Valentin Roșca; Serghei Vasiliev: *Versuri* (colecția „Lira“), în colaborare cu Nicolae Dabija; Evdokia Losi: *Zări albastre*, versuri; Zoia Aleksandrova: *Trezor*, versuri; *Florile Orientului* (antologie, traduceri); Juzeppe Ungaretti: *Zi de zi* (antologie,

prefată și traduceri); Nicolos Baratașvili: *Destinul Gruziei* (antologie, prefată și traduceri). Mai traduce versuri răzlețe din creația poezilor Sulpicia (Roma Antică), Ariosto (Renaștere), Pușkin, Lermontov, Nekrasov, Tiutcev, Esenin, Tvardovski, Ritzos, Gabriela Mistral, Fet, Sibilla Allerao, Leonas Briedis, Knut Skuenieks, Pavel Vasiliev, Oiar Vațietis, Alișer Navoi, Nicolai Zabolotki, din lirica trubadurilor, Luisa Michel, din poezia scriitorilor ucraineni, bieloruși, georgieni, armeni etc. Versuri ale lui Anatol Ciocanu au apărut în traducere rusă, ucraineană, tadjiică, macedoneană, sârbă, bulgară, portugheză, letonă, lituaniană, bielarusă, franceză...

Trezească-se-nsfârșit
Îngerul celor săraci –
Nobilețe-a sufletului
Fără de moarte...
Către străvechiul tău popor
Să-ngenunchezi în veșnică-auroră
Printre fantome...

Juuseppe Ungaretti

Oriunde ai să faci o umbră,
În orice locuri te vei duce,
Până în clipa de pe urmă
Când vei dormi la cap cu-o cruce,
Pe mare de-ai să fii cu-o luntre
Ori caii tăi vor arde-n frâuri,
Vei fi cu gândul totdeauna
Către Moldova dintre râuri...

Andrian Păunescu

SPICUL ȘI STEAUA
1965•1990

Capul de zimbru I

Capul de zimbru-mpunge domesticit din foi
De gramote și pravili, ca din pădurea veche,
Jignită de secure și putrezind sub ploi,
Care i-au scurs otrăvuri de ceară în ureche.

Cu ochii triști el zace aici filigranat
Pe veșnicii, ca-n ocne rotunde, cu sigilii
De legi stropite-n sânge de chef și de păcat
Sub care-nchiși căzură răzeșii și mazilii.

Cerșeau pământ o viață, pământ pentru pământ,
Să-l semene, să-l taie cu dragoste, spre ura
Dușmanilor ce-l calcă. Pământ pentru mormânt,
Cu el să-și umple ochii și burțile, și gura!

Pământ pentru vecie, spre-a nu se mai sfârși
Horele, vinul și-n toamne lungi belșugul...
Capul de zimbru-n pravili nu poate adormi,
Desprins de trup, mai simte cum îl pândește jugul.

Și-și trage gâtul-n carne, se smulge spre păduri,
Se vrea în libertatea stăpânului, hazardă,
Care-a și pus pe urme ogarii cu panduri
Să-i taie iarăși capul, iar inima să-i ardă!

Ești zălogit

Ești zălogit naturii și zborului de mic
Precum sămânța — brazdei — să se pefacă-n spic,
Precum menit e cocsul — înaltelor călduri,
Topit și mut metalul să lunece-n formuri;
Precum buzele fetei — acelui tainic foc,
Ce-o schimbă în femeie și-n rodnic lut pe loc!

Căci mâna ta-i chemată să-nalțe la răscruci
Păduri de rod din care numai belșug s-aduci,
Izvoare să descuie și vinuri tot mai tari —
Tot mâna ta se-apleacă să dreagă la Cotnari,
Iar râul ce se zbate-ntre maluri, peste văi —
Prin mâna ta va trece-n șiraguri de văpăi!

Ești zălogit naturii și zborului de mic
Precum sămânța — brazdei — să se pefacă-n spic,
Prefă lumina zilei în dragoste și-n vin,
Iar dragostea-n lumină și vinul — în rubin,
Și mulțumit, pământul te-a binecuvânta,
Fiind schimbat în toate în drum de mâna ta!

Holde

Sufletul acestor holde-n vânt,
Subțiindu-se-n dogoarea verii,
Nesfârșit răsare din pământ
Ca o respirație-a tăcerii...

Spicele acestor holde-n vânt
Negre și roșcate ca arama —
Cresc din tâmpla celor din pământ,
Pomeniți cu-o lacrimă de mama.

Florile-acestor holde-n vânt —
Zvelte, de fecioare mlădioase,
Rădăcini de cântece-au mușcat,
Prelungind o zbatere de oase...

Boabele acestor holde-n vânt
Între gene aspre de dogoare —
Ochii lor plini de lumină sunt
Ascunzând un dor în fiecare.

Căci i-aud, ortacii ne-mblânziți,
Ei, supușii gliilor aceste,
Cum trag coasele-n amiezi ferbinți
Sprijiniți în umbre de neveste...

Și-n dogoarea holdelor mă zbat
Și le simt cum intră-n mine-pâlcuri
Cu-o dogoare albă — din înalt,
Cu-o dogoare vie — din adâncuri...

Un viscol sub cercul polar

LUI NICOLAI COSTENCO

Cuvintele-acestea de foc
În câte înghețuri au ars,
În câte-nchisori au sclipit —
Torțe de vis și de dor,
Ani și dureri luminând?

Prin câte tristeți le-a răzbit
Tembrul senin și înalt,
Munți de răbdare strivind
Și ani ce-au născut suferinți?
Prin câte vâltori au purtat
Un zvăcnet de inimă-n jar
Cu sângele ne-ngenuncheat
Prin ani de cumplite orori —
De scapără vii peste tot,
Asemenea îngemănând
Sub zări trandafiri purpurii?

Ia cartea aceasta în mâini,
Prietene, și nu uita:
Un Tomis a fost pe pământ
Și-un Moabit taciturn,
Și-un Auschwitz de oase sub cer,
Un viscol sub cercul polar
Ce-a bătuit nemilos,
Screaua frângând-o nebun...

Pietrificate-au rămas
Cuvintele-acestea fierbinți
Care-au răzbit până-aici
Prin zidul de ani și ruini!
Culege-le toate în pumni,
Precum în april ghiocei
Ce vin strălucind din infern,
Din multele, negrele nopți,
Ca ochii de pajură, — aprinși —

Le freamătă la căpătâi
Pulsul nemuritor
Al celor mai aprigi ostași!

Greul pământului

Parcă n-am făcut nimănui nici un rău,
Parcă n-am trăit nici o zi
Fără chiote de bucurie,
Dar câinele-acela, numit
Greul Pământului, latră mereu,
Latră cumplit,
Când mi-aude pașii aproape de glie...

Strămoșii bunelului și chiar tata,
Știu,
Porneau păziți de el la vânătoreea
De lupi și mistreți sălbatici,
Când, târziu,
Soarele-n decembrie-și mușca-nfometat culoarea.

Greul Pământului
Păzea șapte stâni ale satului meu,
Și când în somnul ciobanilor
Adormeau zăpezile și ploile,
Lătra domolit Greul Pământului — greu
Liniștind pe boltă stelele,
Pe pământ — oile...

Cele șapte stâni
S-au topit în pământ.
Din vetrele lor azi porumbul își zvârle pădurile
Până la mijlocul cerului, sfărâmând
Cu zângănitul săbiilor verzi tăcerile,
Augurile!
Trec înfiorat pe lângă-aceste zidiri de ploaie și lut,
Ce stau între mine și-ntre-un bunel, rostindu-mi:
„Străine!“
Puii acelui Greu al Pământului s-au născut
O dată cu mine și m-așteaptă
Să-i chem lângă mine!

M-așteaptă să-i duc la vânătoarea grea
De mistreți,
Să le poruncesc paza nopților,
Să le potol foamea cu aerul tare al stâni.
Dar trec mai departe — Nu-Aude, Nu-Vede, -n amezi,
Când soarele aprig îmi umple cu iască
Plămânii.

Într-o sară târzie
Un pui de-al lui Greul Pământului
Îmi va linge-mpăcat degetele mâinii...

Domnițele

Domniță Rusandă, Domniță Elenă, Domniță Zamfiră,
Vă zmulg din tâmple albe — albe toamne,
Din care ochii voștri lung se miră
De clipa când vă petreceați în doamne...

Alai cu-alai la nunta-mpărătească
Cutremurau cu chiote piatra-n cetate —
Veneau codrii să lăutărească
Lângă podgorii roșii, desfundate!

Dar clipa se năștea ca să dispară
În nopți de nealean venit din pribegie:
A doua zi un bucium la hotară
Vi-i desprindea pe miri din cununie...

Domniță Rusandă,
Domniță Elenă,
Domniță Zamfiră,
Sprâncene — rândunele, păr lung până-n călcâie,
Ciliile ca niște viori se-nșiră
Negre, plutind în aer de mirt și de tămâie!

Plecat e Tîmotei, plecat la zori Nicoară
Pe la Soroca, poate la Dumbrava,
Vulturi ne-ntorși din alt capăt de țară,
Când luna dorul singur înturna-va...

Despletite sălcii în toamnă, drepte sălcii...
Vântul sub streșini pânze-n alb răsfiră,
Dar ochiul vostru nu le înțelege,
Domniță Rusandă, Domniță Elenă, Domniță Zamfiră.

Viața ca trecerea lunii noi vi-i dreaptă,
Și de copile știți, din cei care muriră,
Că-n țara asta mult și lung se-așteaptă,
Domniță Rusandă, Domniță Elenă, Domniță Zamfiră...

Dor

Marea, ca un cer s-a-ndepărtat,
Florile s-au stins incendiate,
Drumurile lunii au apus,
Și-au pierdut cărările de aur;
N-au lăsat măcar un licurici,
Iar pe ierburi nici o buburuză...

Atâta dor de tine m-a-ngrelet
Fără să știu, că uneori îmi pare
Că duc pe umeri codri-ntregi și munți
Și uriașe dune de nisipuri —
În loc de aripi, mi-au crescut din mâini!

Se face cald, și aerul pe care
Vreau să-l respir — se face scamă-n piept,
Bucăți de iască multă și fierbinte!
Iar aerul cel bun se-ndepărtează
Ca un reflux al sufletului tău,
Ca un reflux al ochilor tăi buni,
Ca un reflux al gesturilor tale,
Ca un reflux pe care-l vreau întors!

A fi cu adevărat

Oare ce avem de făcut
pentru ca în zilele care
vin să fim cu adevărat vrednici
de mama noastră, Moldova?

Brațul zvâcnește-avid ca o aripă,
pândită de sălbătăciune,
ziua se preface-n clipă,
viața nici în moarte nu apune;

ca râu-n lan vinul dispare-n cupă,
căci seceta-i departe și foamea este moartă,
necutezând aici să întrerupă
zborul luceafărului care mă poartă;

a fi cu-adevărat pentru izbânda
luminilor ce scapără la tâmplă
este-nălțarea ta peste-ndoială
și peste ne-nțelegeri ce se-ntâmplă;

a fi cu-adevărat ca prelungirea
vițelor roșii în pământul tatei
când iernile cu fluturii zăpezii
o caută în nopți înfrigurate;

a fi cu-adevărat ca numele ce-ți vine
după al tău, ca un refren să-ți cânte
o datorie ce ți se cuvine
s-o-ntorci o viață bunului părinte.

a fi cu-adevărat — pasăre-n codru,
gură de fluer, limpezind cristalul
acestor fragede lumini ce-aleargă
spre-a nu mai bate niciodată malul!

Acasă

Hai înapoi spre hanul ce-a rămas
cu blănurile roase-adânc de coate
cu vinul supt în nopțile de mas
la drumețiile nenumărate...

Hai, inimă, spre ochii care-au plâns
alături de roșul din căldare,
spre-acel izvor de lacrimi care-au stins
almaz de stele peste vieți amare.

Tejgheaua pân-la inimă în lemn,
uite-a căzut sub sunet de pocale,
negându-și dreptul de-a lăsa vreun semn
pentru-adormite vremi voievodale.

Hai, suflete, spre cântecul durut,
uitat aici ca o bijuterie
să strălucească-n strachina de lut
lângă măliga țării, aurie...

Nu mai aud butoaie-n rostogol
prin curtea inundată de sumane,
nu mai răsare rotunjit și gol,
piciorul unei fete năzdrăvane.

Hai, pași febrili, spre marginea de vis
a unui mît apus, ce mă orbește
cu-altarul dimineților deschis
peste-amintirea mea, împărătește...

Mălăiești, 1967

Aeternitas

De-atâta obișnuință am început să orbesc,
nu mai văd nici pădurea, nu mai simt nici luna,
venindu-mi în fiecare noapte la geam,
ca o pasăre roșie;

ca printr-un pahar străveziu,
mă uit la trupul femeii ce-mi doarme-alături —
pe zi ce trece, obișnuindu-mă,
tot mai puțin îl văd
dogorând aerul viselor mele;

lasă, mi-am spus, aceste deprinderi ce-ți fac
inima de lemn îmbătrânit și ochii de gheață
pleacă spre un altul ca tine, de unde-ai să vii
primerit, ca un lan de grâu după ploaie;

pleacă, mi-am spus într-o oră de cumpănă grea,
pe când ziua cu noaptea se-ngână-n tăcere,
în ceasul acel vei simți cum se stinge de dor
cineva-n așteptare și-n zbucium.

Firul Ariadnei

În labirintu-acela n-a intrat Tezeu,
ci numai tata sufletului meu —
vai! prea târziu avea ca să mă nască
cu-o mamă, refuzând să mă cunoască!

De mii de ganguri prins și-mpresurat,
sub zeci de galerii încarcerat
pășeam nebun, strivind cu-nverșunare
capcane și prinsori, să mă omoare!

Tu, Ariadnă, soră ce m-aștepți,
de-asupra sus, cu ochii înțelepți,
în amintirea ta ca-ntr-o oglindă
coboară brațul meu să te cuprindă.

Da-n loc de umeri albind frumos
văd numai firu-mpărăștiat pe jos,
și-n loc de părul inelat cu aur —
un spațiu alb, lăsat de Minotaur.

Regele

Domnia lui precum un fir de sânge
pe pieptul țării și-azi se mai prelinge;

i-i de rugină spada, moartă mâna
și oasele i le-a-nghițit țărâna;

l-au părăsit și preaschimbat urmașii,
discipolii fideli, perfizii, lașii;

stau putrezind în albiile fricii
ostașii, episcopii, măscăricii;

uitați sunt cei ce-nscriseră-n anale
cruzimea aventurii dumisale;

gestul, zgârcit și aprig la mânie
nu i-a rămas mărunt nici pe hârtie;

numai coroana-n ani, numai coroana
lucește cu-ochi de aur ca satana,

trecând din tâmplă-n tâmplă, neschimbată,
de-a pururea pedeapsă pentru gloată!

Răgaz la Cetatea Albă

Ciori croncănind trăiesc în turnuri vechi,
Timpu-i străin de soare în cetate,
Bolnav tresare, auzind perechi
Prin coasta lui trecând îmbrățișate.

Vrei să-l veghem în doi pân-mâine-n zori?
Lasă-ți obrazul tău uitat pe-un umăr
De-al meu, și-ascultă cum dau turcii sfori
În țară, cum că Ștefan nu-i la număr!

Cum vin din sud — buluc peste buluc,
Cum păgânește pasul lor răsună
Când spre Stambul tot aurul îl duc
Să strălucească orb sub semilună!

Cum li se-mprăștie cenușa-n vânt,
Când ia cuvânt în țară buzduganul
Și Vodă dă cu cușma de pământ
De hohotește-ntreg domnesc divanul...

Cetatea-i albă de-amintiri...Auzi?
Cum bate-un aprig fâlfâit de-aripe
Și cad din ciocuri strugurii rotunzi
Întru salvarea ăstor negre clipe?

Totu-i istorie. Și-un gol imens
De glorie rănită se desprinde
Din turnuri vechi, înaripând de sens
Alt timp visat ce scapără-nainte!

Voievod

Sunt cel mai tânăr voievod
Al sufletelor migratoare
Și mi se-ncearcă brațul stâng
Și brațul drept, dacă e tare.

Puterea ochiului-n zenit
Și inima în piept cum bate,
Când sunt la judecăți poftit
Să fac lumină și dreptate.

Să pedepsesc spre a strivi
Un rău de viermi la rădăcina
Care-mi amestecă-n culori
Apa de baltă cu lumina.

Când peste pânze care-mi ard,
Ca un cuptor cu minerale,
Sunt vânturi rele ce împart
Din pleava zbaterilor goale.

Doi poli de-a pururi dușmănoși
Cu țărmurile-n foc egale —
Sunt ochii mei primind setoși
Grave-ncercări voievodale!

Călătorie spre neam

Parcă mi-ași umplea gura cu căpșune,
cu cireșe fragede,
cu prune:
mușc înfometat din cuvintele neamului meu,
înmirezmand aerul în jur cu ele,
făcând florile câmpului mai vii,
ridicând izvoarele la suprafață,
spre buzele mele;

ca pe un imn rostesc din vânt, din somn
către al câmpurilor verde domn:

*„Mioriță lae,
lae-bucălae,
de trei zile-ncoace
gura nu-ți mai tace...”*

Pe-un pat de armă-mi scrie-o carte
fratele ajuns departe:

*„Mai întâi și la-nceput
vă cuprind și vă sărut..
întorc foaia pe-astă parte
și mă-nchin de sănătate”.*

Când serile la vie coboară-ncet de tot,
ca fructele răskoapte spre tăcere,
cineva-și cântă tinerețea luminând
strugurii de lacrimi și de miere:

*„Să vii Ghiță mai târziu
când dușmanii beau rachiu...”*

Calul Troian

Tu mai trăiești pe undeva, Ulise?
Îi fi-mplinit mai multe mii de ani,
Sirenele de-atâta dor sunt ninse.
Tu-ai mai ucis o groază de dușmani
De-ai tăi și de-ai nepoților — cu spada!

Parcă te văd în rol de străbunic,
Citindu-le pe buchii „Iliada“
Și blestemând hotarul inamic...

Unde ți-e calul, bunule părinte,
Și unde e neîntrecutul arc
Al Penelopei, străjuind fierbinte
Onoarea casei tale de sărac?

De ele am nevoie... Unde-s, unde-s?
Vai, calului i-aș da un rost enorm:
Eu peste noapte tânăr l-aș ascunde
După o poartă-a lașilor ce dorm...

Și după poarta dragostei furate,
Și după poarta unui fals noroc,
Și după poarta secetei ce-mi bate
În amintirea mea țărushi de foc!

Ți-l voi întoarce viu și nu de lemn,
Dar i-ai dat foc, știind c-am să ți-l chem.

Spectacol

LUI DUMITRU FUSU

Noaptea-mi coboară-n suflet lespezi fierbinți de dor.
E umbra mea ce-aleargă târziu prin Elsinor?
Efigiile-n ziduri s-au șters adânc de ploi
Și clopotele-n boltă au limbi de ceară, moi,
Doar stelele de sticlă cu ochii transparenți
Se pierd în călcătura acelor duși, absenți,
Doar iatagane-n poartă ce-au supraviețuit
Călăi, urmașii căror nicicând n-au mai venit —
O recuzită veche a unei vieți ce-a fost,
Din care prințul versuri azi spune pe de rost.
Ce palid e la față și-atăta de mâhnit,
De-mi vine-a crede-aevea c-a fost și n-a murit,
Că-i roade-o îndoială de grele-nșelăciuni
Gestul de rege tânăr, ochii atât de buni,
Iar spada îi adastă un salt al mâinii grav,
Ca să se-mplânte-n stârvul minciunilor, bolnav...

Dar stai, ce faci? Gândește: ți-e cugetul curat,
E demn noroiu-acesta de-un gest nevinovat,
Să-ți murdărești mândria și spada c-un nimic?
Poate te-ntorci, copile, spre-un univers mai mic
Și face poate-n pace și-n liniște să-i lași
Perfizi să-și ducă traiul, să moară singuri, lași?

O, nu! și văd ferbinte și aprig cum arăți
În ceasul, când cortina ți-o sfâșii în bucăți
Și grea îți cade fruntea ca sub zădărnicii
De mari dorinți. Pământul e vitreg pentru fii?..

Și ca să fie altfel — îl primenești. Atât —
Căci vin copii din urmă și-o cer numaidecât!

Da și nu

Nu și nu, se-aud șerpilor muștrărilor,
nu mă justifică nimeni aici,
identitatea mea țărănească
n-o recunosc nici pădurile, nici...

Bate-mă, frunză voi aripi de păsări,
bateți-mi chipul prea gingaș, ascuns
după cămașa ca neaua și după
cuvântul ales, cu pricepere uns;

Făt-Frumos azi îmi ară-o poveste,
nu mă cunoaște de nu mai știu când,
bărbatul acesta pare de cremene —
îmi ară copilăria cântând!

— Zile să-ți seamăn, ori limbi de balaur,
să ai cu cine te bate și tu?
Și stau ca o cumpănă albă-n picioare,
cu sângele,,da!“
cu neliniștea — „nu!“

Vin dintr-o lume tăcută

Vin dintr-o lume tăcută
și-aproape fără de grai.
bunelul meu vorbea mai mult cu ochii,
mai mult cu mâinile,
mai mult cu bucățița de mălai,
mai mult cu umerii,
mai mult cu picioarele, bătrânele.

De-abia a-ngăimat „rămâneți cu bine!“,
plecând spre mormânt,
pentru el testamentul l-a scris un plug,
l-a iscălit o coasă,
mi se cuvinea după el și mie pământ
și-un loc mai deschis, pentru-o casă.

Vin dintr-o lume tăcută,
care nu se-ntreba niciodată —
de ce trăiește omul sau moare,
crezându-le toate firești,
repetându-se așa,
cum se repetă noaptea cu lună,
ziua cu soare.

Cum se repetă ploile-n toamnă
și-nghețul nesănătos din mart,
și florile-n mai,
și nașterea copiilor anuală
de unde vin și eu —
pe toate să le judec și să le-mpart,
în neștirbita lor chiverniseală;

și când mi se-mpiedică limba
de prea multe vorbe — e-un semn
al tăcerii lor grave și-a toate-nțelepte,
în care dormeau lacrimi de cântece,
precum într-al pădurilor lemn
dorm viorile-domnițe albe și drepte.

Ceasul lor de pe urmă —
poartă-l frumos, suflete-al meu,
care-l ai —
neponosită lucoare-a speranțelor toate,
vin dintr-o lume tăcută
și aproape fără de grai,
cântând la toate viorile lor fermecate!

Un singur foc

Ploaia omoară-nainte de-a-nvia ceva:
Lumina verde se naște din moartea
lăsată de ploaie,
Asemeni orașelor din cenușa grea
Lăsată-n câmpii de războaie.

După ploaia aceasta de cuvinte-n vârtej
Și de-atâtea cântece răsunătoare,
Simt funingine albă-n gâtlej
Și-obrazu-ngropat în paloare.

Și-o-ncrâncenare uriașă venind,
Ca un val nesfârșit să mă spele
De laudele grele, zornăind
Ca arginții, gâdilându-mă la piele.

Mai bine gol, în soarele torid
Asemeni lui Adam la începuturi,
Un foc în vatră singur să-mi aprind —
Copii să luminez,
Și păsări mari,
Și fluturi.

Cresc spre zenit

Satanică și păgâneasca strălucire
a ochilor domniței în chilia
unde-și așteaptă mirele să-i ceară
dreptul la viață și-ncă veșnicia;

și nesfârșirea brațelor ce-l leagă
de-acest pământ ce ni l-au dat strămoșii,
spre ne-ncetarea neamului ce crește
din grâu de aur și din struguri roșii —

aceasta mi-o fi viața ce mă umple
cu zilele ce-mi zbuciumă făptura,
ca vânturile-o carte a câmpiei
rupând din miezul bobului căldura;

cresc spre zenit mai mult, mai neînvins,
alții, venind din urmă, cresc spre mâine,
ca niște stoluri, pentru care eu
indicator pe-o clipă le-oi rămâne.

Rol

Ce mult mi se arată cum să mor,
Cum să-mi zbat inima, cum să-mi țin capul,
Cum să-mi privească ochii la satrapul
Care-mi va-mpinge gâtul sub topor!

Și-ades în vis îmi pare c-am murit,
Dar le-am făcut de-a-ndoaselea pe toate,
Și ritualuri sfinte, ne-nvățate
Fără de glorie-au luat sfârșit.

Și mă trezesc jucând febril o piesă
În cel mai negativ și singur rol
Și că nici rolul ăsta nu prea-mi iese,

Că-s sumbru, plin de bube și nămol...
Lumea, urându-mă, prinde-a șopti:
— De vrei să joci — învață-te-a muri!

Orbii

Toți orbii sunt copiii lui Homer —
Bolnavi de cântece, flămânzi de soare,
Trăind în vraja negrului mister
O lume-a lor ce n-are-asemănare.

Mare-i albastrul sunet în auz —
Culorile zdrobesc închipuirea
Și se ciocnesc, negându-se ursuz,
Într-un duel al sângelui cu firea!

Și numai ochii degetelor tac,
Veșnic lucide și nestinse raze
De dragoste când se desfac
Spre lumi, pierdute-n mitice extaze.

Doar cântecul cu ochii pân-la os
E aerul care-i venit să-i poarte
Sub cerul lui de-a pururi luminos,
Îndrăgostiți și mândri pân-la moarte!

Albastre jumătăți

Știi tu, că de-atâtea raze câte sorb
Trupu-aici se face jumătate orb,
Jumătate frunză, jumătate floare
Și că jumătate-i numai sărbătoare?

Care jumătate-ar trebui s-o-ngrop —
Trunchiul mi-e tulpină netedă de plop,
Stele și-aurore ceru-n plete-mi lasă,
Urcă-n trunchi pământul ca la el acasă...

Ceartă de lumină, cântec de culori —
Simt cum trec prin preajmă ani nemuritori,
Eu — ca o clepsidră — zbaterea lor moale
O transfer în aur tinereții tale!

Rupe-mi de pe mijloc cercurile vechi —
Voi mai sta atâtor timpuri de priveghi,
Ca să știi că dreapta-mi flori de pace-adună
Pe genunchii candizi iar să ți le pună.

Ni-i pământu-n două-albastre jumătăți —
În doi ochi de rouă — fraged mi-l arăți:
Cântă-i lângă leagăn, când atâta cale
Fac în nopți spre geamul visurilor tale!

Umbră dreaptă

E mama, care crede că încă tânăr sunt,
La fel de bun departe cu oameni ce nu-i vede,
Sau e femeia blândă, cu ochii lăcrimând,
Ea, ce se-ntrebă veșnic,,de ce?“ și nu se crede?

M-oi fi schimbat la voce,
La față și la strai,
Am doruri neștiute de nimenea, ascunse,
Și-mpărății de verde pădure-atăta am,
Să fac numai palate,
Să cânt numai din frunze!

De aer e palatul și frunza e de vânt
Și pelerini aice vin norii cu grămada,
Pe care-i chem la masa tăiată din pământ
Și le ghicesc în plete
Când — ploaia, când — zăpada!

Le mai descânt în apa
Din care n-am băut,
E putred busuiocul ce l-am adus de-acasă,
De-atăta rugă albă spre chipul lor știut
Și spre plecarea lor miraculoasă.

Prietenii îmi iartă și-acest cuminte joc
De-a imita plecarea cocorilor în ceață,
Căci este toamna ceea pe care o invoc
Când peste umeri țara-mi mai pune-o dimineață —
S-o port — bărbat pe lume,
Ca-n timpuri Făt-Frumos
Chivăra grea și spada, pornit să dezrobească
De neguri și de mâluri un timp capricios
Care renunță-adesea la pacea omenească...

La ceas târziu de-amurguri, cu care mă-nveșmânt,
Femeia ceea blândă care la prag așteaptă —
E mama ce mai crede că încă tânăr sunt
Ori mâna mea descrie pe zare-o umbră dreaptă?

Destin

LUI VASILE CREȚU

Bunelul meu visa cai,
mulți cai cu care să poată
iubi pământul până la măduva oaselor
pământul bogat al nopților de iluzii,
oceane de câmp —
dintr-un capăt într-altul aparținându-i,
până dincolo de moarte...

În amețeala aceasta de sete
și de foame pentru Mult, cât mai Mult —
eu am intrat ca o soluție amară
să tulbur chemări și speranțe
și s-amestec totul fără de jenă
și fără frica groaznicei pedepse;

tata nu mai visează cai:
își face vinul și-l bea —
uneori singur,
uneori cu prietenii
și numai o dată-n an
împreună cu mine;

eu am uitat numele celor mai simple
unelte și lucruri de-acasă,
respir printre-aurore nordice
și fiorduri răstignite
ca niște traectorii inversate-n pământ,
fiorduri prin care trec toate iubirile mele
necunoscute, dar luminoase
ca bărcile din pânzele lui Rokhuel Kent;
îmi car valizele cu cărți
de la o margine a țării la alta,
învăț toate armele-acestui pământ,
ca să pot spune și altora
cum nu se ucide,
cum se crește și se recoltează
timpul de pace
al nopților lungi de priveghi,
cum se scrie-o scrisoare de dor
dintr-o respirație
având pe peretele din spate
explozia bombei atomice,
cum îmbracă oamenii
haina așteptărilor lungi —

nici nu se rupe,
nici nu se uzează,
nici nu se decolorează de soare și ploi
haina aceasta —
cum o tragi pe suflet
așa și o dezbraci, când ai dreptul;

aici, unde-ți simți rădăcinile
parcă migrând pe-undeva,
aici, unde aburul iernii
îți curge prin sânge ca un mercur
îngreilat,
aici, unde cerul e jos, ca un tavan —
să-ntinzi mâna și să-i mângâi luminile,
aici, unde zmeura
are gustul nisipului electrizat,
aici te-nveți ce-ar trebui să faci,
când nu cunoști nimic din toate-acestea:

să cari saci de lumină
și brațe de flori
în marele odăi ale Păcii!

Baladă

S-au depărtat cocorii și viile cu rod,
Toamna-și lungește-n zare fantasticul exod
Cu clipociri de aur, cu turme-n pas de unt,
Cu dimineți de lapte și creștetul cărunț.

Cămpu-și trăiește-o viață ce nu mai este-a lui,
A împărțit ca Domnul din ce-a avut oricui
Și, răstignit sub stele, se lasă mut și orb
Ploilor lungi ce-l cată și-l mângâie, și-l sorb.

Trec lungi rădvane roșii, pierzându-se-n amurg —
Un prinț din sat le mână sau poate-i Demiurg? —
I-i calm și sigur brațul și-atăta de bărbat
Că se aud în preajmă cum sâni ascunși se zbat!

Prin zările de ceară, de must și de gutui,
Manole vine-acasă, dar Ana nu-i și nu-i:
Să fi venit — prin curte nu vede nici un semn,
I-s ochii plini de doruri, mâinile-i par de lemn,

Iar sufletu-i se zbate ca marea după flux —
Pe mănăstire timpul cu ploi de praf a curs...
Umbra nevestei nu e, s-a spulberat în lut,
Doar gălgâitul apei se-aude-acolo mut,

I-i tinerețea-n iarna din plete și din pași —
Prietenii — nu mai are...Nu-i știe pe urmași...

Din când în când îl roagă pe Domnul de-ar putea
Ca să-l zidească-n zidul cel roșu lângă ea,
Și-alătura să-și stingă-așteptările-n sicriu —
Când ea-i așa departe — de ce-l mai lasă viu?

Albă coloană

Ca Edgar Poe azi îți îngrop umbra-n zăpadă
Și-arunc stolul de corbi cu ochi înghețați,
Lăsând doar clipele încet să cadă
Peste veșmântul fulgilor curați.

E-un cimitir al memoriei care
Alunecă tot mai departe-n pământ
Și dincolo de viscolul ce are
Atătea pui ce scheaună la vânt!

E-un clopot alb văzduhul ce se lasă
Peste chemări dintr-un tărâm uitat;
Viața, în giulgiu tânăr de mireasă,
Visează prunci cu chip nevinovat.

Ceasornicu-aici cade-n somn de ore
Făr-de sfârșit, ca ursul în bârlog,
Timpul se trece grav prin aurore
Ca prin urechea acului — deloc!

Și tu departe, ca peste hotare,
Coloană dreaptă sprijinind zăpezi
Și nopți de dor
Și cântece amare —
Când tu le-ngâni
Și tot tu nu le crezi...

Azi umbra ta ți-o înveșmânt cu neaua
Ca Edgar Poe — poetul nebun și surâzând,
Și-un imn închin albastru către Steaua
Pe care n-o văd,
Dar o simt arzând!

Telemac

E toamna ce se-arată ca un ulcior elin
Cu șoldul plin de soare, cu buzele de vin.

Tu călător de clipe, aici să te reții —
Un cârd de vulpi roșcate s-a risipit prin vii!

O, nu-ncerca pe urma lor fragedă s-apuci —
De sus se trage-n ele cu gloanțe mari de nuci!

Mulți cavaleri și tineri, cu pletele în vânt,
Aleargă pe cai roșii cu nămile-n pământ...

E aerul de casă cu aripi dulci de must,
Cuvintele-s rotunde și au de miere gust;

E toamnă ori e ora când toate se supun
Naturii înțelepte și rodului comun?

Timpu'l dispare simplu ca un copil în râu —
Tu nu mai torci din caier și furca nu-i la brâu,

De peste-atâtea drumuri — aş vrea ca să mă-mbeţi,
Şi ca-n „Călin Nebunul“ acasă să m-aştepti,

Să ardă focu-n vatră şi-n aburi calzi de dor
Să ți se-aplece ochiul spre zări ca un cocor!

Măinile mele-aicea nu se mai rup de arc —
În casa mamei mele — sunt eu ori Telemac?

...Acasă-i toamnă. Arcul se face greu la piept,
Săgețile din tolă — spre cine le îndrept?

Mi se subție gândul spre tine — rândunea,
Căci iar te văd aevea şi iar te ştiu a mea!

Ca-n zi de sărbătoare

Dă-mi sufletul tău singur, de luminat Bosfor,
Prin care-mi trec atâtea corăbii lungi de dor,

Să știu ce vamă-amară pui dragostei și cât
Voi mai pluti spre largul ce-l voi numaidecât;

Ca-n zi de sărbătoare, din mijloc mi te-nclini —
Toți nervii mei vibrează, au salturi de delfini

Stârnind sub cer o joacă de-un nesfârșit nesaț
De aer, când în preajma gândului meu te-nalți!

Câte rigori de taină-mi impui și câte legi,
Cu care să-mi legi ochii și mâinile să-mi legi —

Nici una nu mă prinde, nici una nu mă ia —
Port peste trup veșminte închise-n zale grea;

Rămân numai cu drepturi în urmă și dorinți;
Numai cu arcul tare al brațelor fierbinți,

Cu care-ți dibui umbra toridă prin amiezi —
Parc-ai fugi de mine, și parcă nu mă vezi;

Dar muntele acela, Răbdare, care-l sui
De-oriunde mi te-arată-n lumină. Să nu-mi spui

Că e târziu și pare ciudat și trecător —
Dă-mi sufletul tău singur, de luminat Bosfor!

Scoică-n mare

Trupul tău de miere,
trupul tău de sare
zace-n amintire
ca o scoică-n mare —
eu, pierdut sub cerul
păsărilor multe,
chem noian de stele
noaptea să m-asculte,
că mi-aud aevea
degetele toate,
cum se trec în ramuri
lungi și întomnate,
cum cad nori de lapte,
cum se sparg de ele,
cum îmi curg pe umeri
ploile să-mi spele
urme de săruturi
și dogori de vară,
care-apun în sânge,
care-n lut coboară:

Tu — în orice seară
mă tot chemi acasă
ca pe-o stea polară,
licărind sticloasă;
te-au lăsat cocorii
singură, vâdană,
busuiocul verde
s-a uscat în cană,
frunza-i e-n scădere,
floarea e deșartă,
amintirea verii
nu știu de-o mai poartă...

Tu — din toate-acestea,
când vin nori grămadă,
ai putea pricepe
viața mea nomadă
de plecări și-ntoarceri
și de ne-mpăcare,
când rămâi departe
ca o scoică-n mare?

Ceas târziu

Mă dăruie istor câmpuri cu oameni solitari
Precum Villon mulțimii și nopții cu petunii,
Ieșind la zori din ele, țipând poeme tari
De dragoste stropită din plin cu mierea lunii.

Foile albe unde-s?
Sub geam sclipesc zăpezi
Și plopul singuratic condei ar vrea să-mi fie.
Cu vârful lui albastru pe zare desenez
Inima-n dor a celei chemate ca să vie...

Dați-mi noianu-acestor reci și lunatici fulgi,
Silabisind de gheață, de ne-nțelese cuvinte,
Azi voi lega cu ele atâtea strofe lungi,
Precum Homer legat-a în ceasurile sfinte!

Nu-i zare, e-o-ndoială, nu-i plop, ci-i doar un semn!
Nu mă mai rup de ele uitat pe pragul serii
Și orelor de vise...
Hai, François, să bem,
Nectaru-acestui aer de sticlă e-al visării!

Și-n clipe de răgazuri ne saltă mașinal
Ochiul spre luna care în vârful de plop străluce
Ca o coroană de-aur pe-un cap voievodal...
La ceas târziu, de-acasă,
lumina vine dulce...

Vinul blând

Aprinde focul, Ană,
în sobele de tuci,
pune pe masă vinul
și-ncă mai pune nuci,
pe urmă-ntoarce cheia
în ușa nevăzut,
rămână timpu-n casă,
cu zborul prefăcut
în aripi moi și limpezi.

Pe drum se-aud călări —
trec vorniceii toamnei
până departe-n zări
și glasul lor de clopot
și chiotul prelung
sparg aerul de miere
al ceasului de-amurg...

Unde-ți fug ochii, Ană, —
spre care ceas de dor? —
două migdale-amare
s-au umezit ușor,
însăilând tăcerea
acestor clipe noi,
prin care trebui-va
să trecem amândoi...

Bat tobele departe
semnalul de pahar,
ce vânt ne mai desparte,
ce teamă, ce hotar?

Soarbe paharul, Ană,
precum în ani demult
domnițele din cupe
de aur au băut —
cu sufletul — oglindă,
cu chipul luminat
de-un ceas ce-avea să vină
febril și neuitat...

E ora, când departe
se nasc numai minuni
și-nvie-n lut cenușa
vitejilor străbuni
și cresc din ea legende,
drapele mândre-n vânt:
sub ele ne e viața
și moartea pe pământ...

Bea vinul blând și moale,
nu-l crede cu păcat,
un tânăr zeu ferice,
cântând l-a descântat!

Leagă-mă de mâini

Leagă-mă de mâini și de picioare
cu furtuni, cu așchii lungi de soare,
cu pletele ploilor de mai,
buzele să mi le-nchizi c-un nai,
ochii — cu doi struguri de la noi.
Nu voi simți drumul înapoi
și-l voi uita,
îl voi uita,
îl voi uita
că m-a-nsoțit aici spre-a te-aștepta,
că mi-a-mplut inima precum un râu
ce-atinge-albastrul mării-ntr-un târziu,
topindu-se-n imensuri, dispărând;

pune-mi pecetea gurii tale-arzând
pe trupul meu torid sălbătic
de-atâta dor!
Obrazul vântuit
mi-e harta țării ce mi s-a lăsat

pe chip cu munți și ape — de purtat
și cu distanțe grave pentru dus —
cercuri albastre ochilor mi-au pus!

desprinde-mi-o (de vei putea!) în nopți,
când sunt acasă spre hodină toți
visând hulubi de dragoste-n amurg —
chiar nechemat —
de-oriunde-am să-i aduc
hulubi de pace și de pâine-n stol
migrând solemni și albi din pol în pol!

Sunt voievod crescut de Demiurg —
de-o veșnicie către tine-mi curg
mâinile-ramuri, cântecele-râu...

Arma și plosca mi-s crescute-n brâu!

Revelion

Tot mai adânc,
ca o coborâre-n mare,
luncăm spre apele stelare,
spre doru-acel, cu numele Plecare;

tot mai aproape iarna, tot mai rece,
rarefiată lângă noi petrece
prelunga și regala sărbătoare!

Hai jos, spre ea,
hai jos, spre ea! —

În loc de sceptru și coroană grea
ne vom lipi de frunte câte-o stea,

în loc de aripi și în loc de spadă
ne vom încinge-n dune de zăpadă,
și-n loc de strigăt, care să ne-aprindă,

pe buze ne-nflorească o colindă
și să călătorim spre sud,
spre sud,
spre sud,
unde numai privighetori se-aud,
unde se-aude miera spre stamine
din ape și pământuri dulci
cum vine...

Vom fi doi fulgi la geam,
doi fulgi ușori —
avizi, lunatici, nordici
urători!

Cartea zeilor

Vino să-nvățăm dragostea strămoșilor
ca pe o poezie de sărbătoare,
dragostea lor născătoare de credință
în om și pasăre, în lut și-n floare;

vino să-nvățăm mânia strămoșilor,
ca unei săbii noi să-i pipăim tăișul
cel curățitor de turci până-n hotare
de pace oblăduitor, când vine secerișul;

vino să-nvățăm bunătatea strămoșilor
ca un cuptor de pâine la răscruce;
cine-n preajmă-și scutură inima de rouă
de-aici înfometat nu se mai duce;

vino să-nvățăm neclintirea strămoșilor
ca pe un munte, unde-a crescut streășina pădurii:
de câte ori nu i-au tăiat din ramuri
nu s-a clintit sub flăcările urii;

mai vino să-nvățăm nemurirea strămoșilor
ce le-adună și le sfințește pe toate —
prin ea ca printr-o carte-a zeilor veșnică
ni se aduc către ochi — ca să fie-nvățate!

Început

Lasă-ți numele cărții, copilului,
florii,
constelației, strâmtorii
și piscului de tine atins
când simți că te duci,
când nici o primăvară nu te mai întoarce
către patimă, către vis;

du-te cu râul,
cu grâul,
cu valul de mare,
ca o stea călătoare,
unde se bat cap în cap munții
cărunții în sudorile frunții,
apa vine, tămăduitoare
s-o porți în spinare
peste mări și hotare,
unde stau delirând muribunzii;

și voi ține slujbe
pentru numele și neștirbirea ta,
și voi cânta
rugi de taină lungă
să te-ajungă —
tu, veșnic între dușmani poprit
ca un perete — neclintit —
tu, omorător de războaie,
luminos ca o ploaie,
tu, fiu de Harap Alb, rățăcitor
într-ale vieții — sfânt coborător —
poetule,
primeritor!

Noapte-n furtună

În noaptea asta cine-a mai iubit,
cum niciodată încă nu iubise
și s-a topit fierbinte și uimit
în ochii fetei ca-ntr-un crâng de vise?

În noaptea asta cine-a mai visat
jocul cu mingea, țipete-n lumină,
copilăria albă pe genunchi,
privirea-n jur rotindu-și-o, divină?

Căci cerul tremură ca o दौरا,
când dansul sacru o ademenește
și fulgerânde degetele bat
întinsa scoarță, aprig și drăcește...

La marginea albastrului oraș,
uitați de mare, chinuiți de mare
iubit-au marinarii pățimaș
femeile strivite de-așteptare.

Ei n-au văzut nimic, n-au auzit,
femeile-aveau ceață pe pleoape
și marea-n ei se răzbuna cumplit
pe-acele nopți ce le-au trăit pe ape...

Noapte-n furtună, rece galopare,
pădure despletită-n dans frumos —
băieți, să știți că-mi mai ridic o pânză,
să prindem vântul tot, să-l punem jos!..

Și-o să-mi aștept spre ziuă marinarii —
cu mult mai uriași,
cu mult mai-nalți —
de dorul mării vor fi arși de sete
și de furtuna mării însetați!

Închinare

Voi veți purta diademe de stele pe frunți,
voi cei veniți pe urma arcașilor —
arsă poate le-a fi sărutarea pașilor
și obosiți vor fi, și-or fi cărunți.

Poate-o să vă umple tristețea uriașilor
spații de viață dintre mare și munți,
ce tineri veți fi și ce aprigi și mulți,
ce-naltă demnitatea și dreaptă, urmașilor!

Poate unii-au căzut; dar voi veți da glas
în biruința sfântă care ne-a rămas
ca o primăvară solemnă și nepieritoare,

în aerul ei va trebui să urcați
pentru sufletele celor plecați
statuile acestei vieți — până departe-n zare!

Pe pragul viei

Trece lunatică
noaptea spre vii:
ce mulți copii,
ce mamă-smaragdică!

Corbii,-arămii —
lumina lor poate că
misterele farmecă
spre veșnicii?

Privirile noastre
în flăcări albastre-i
dezmiardă curați:

copiii vor crește
împărătește
în marii bărbați!

Parc-am plecat...

Parc-am plecat din sat și n-am plecat
el arde-n mine ca un zăcământ,
mai mult, mai chemător și mai bogat
c-o patimă ce cântă din pământ;

când îmi zbor sufletul spre dânsul, blând
spre universul lui atât de-nalt —
căutător de stele-atunce-i sunt
sau ramul lui de floare inundat?

când vin să-l tulbur cu-alte noutăți,
să i le spun cu-aleasă rostuire —
casele prind în hore să respire

parcă mai altfel decât alte dăți;
și frige respirația lor, frige
pornind în cor pe nume să mă strige!

La miorița

Pe gură fluier de os
eu întru în țara baladei —
o, timpule magic, mai scade-i
din freamătul lung, dureros!

Căci astăzi o-ngân și pe coarde-i
rămâne un murmur duios —
seninuri mă-ncarcă și-am scos
din neguri luminile mladei

și-a neamului vechi și nomad;
când fruntea pe ierburi mi-o scad
aud cum pădurile sună

de chiotul celor trecând
spre zorii de zi luminând
speranța-n balada străbună!

Noi am venit

PENTRU MARCELA BENEĂ

Noi am venit din pastoralul univers
al dealurilor care-ascultă Prutul,
cârduri de oi au curs lângă-nceputul
străvechii datini, carea-m plâns-o-n vers;

ecoul ei azi mângâie trecutul
ca umbra mamelor ce-apare des
de soare peste anii care ȣes
copilăriei palide-n timp — scutul:

tata — numai câmp, numai plecare,
numai casă mama și-așteptare,
noi — razele care-i uneau pe veci:

spre-a nu se mai sfârși în ochi speranța,
vinul și pâinea-n rouă dimineața
și satu-n care vii, din care pleci!

Istorie

Morții nu ne pot întinde mâinile —
ei ne-ntind firele ierbii și florile
și rătăcite-n ranițe — scrisorile;
le găsim nedesfăcute cu săptămânile;

degetele noastre strâng numai orele
ce le-au avut de trăit și cartușele
rămase netrase. Și se deschid ușile
regretelor mari când vin sărbătorile...

Din vârsta lor întreruptă se naște
ura-n dușmani și-n singurătate!
Istoria lor — parcă nu ne cunoaște,

pe când noi îi subțiem foile toate
cu ochii. De acum — par foi de țigară-n amiază.
Departe, morții le-adulmecă fumul. Visează!

Ovidiu

Spre tine vin cu pontul dezghețat
Să tai din pânza lacrimilor tale
Toga iubirii mari, universale,
Eu, suflet și mlădiță de sarmat...

Tristețea nu-i și doru-i spulberat,
Vinul dă-n foc, dezlănțuit de gheață —
Hai să mai bem o dată pentru viață
și pentru-augustul Cezar-Împărat!

E mort demult! în schimb iubirea-i vie
Și-n ochii tăi i-o lacrimă târzie,
Venind spre-ai mei, ce tremură-n neon...

Când dorul tău de casă luminează,
Sunt Roma eu și numele-mi trădează
Orașul ars de mâna lui Neron.

Villon

Villon a plâns reînviat din morți,
Când se văzu din nou cinstind la masă —
I se păru taverna odioasă,
Murdari și proști prietenii lui toți.

Vai, n-o fi-ajuns și el un maniac?
Capu-i pustiu și fără vreo idee,
Garafa-i pare-o pulpă de femeie,
Moartă în cine știe care veac...

Sosiși la dracu-n praznic, François!
Bețivi dormind fac gesturi de jivine,
Crâșmarul nici bacșiș măcar nu ia,

Femeile au apă chioară-n vine...
'Napoi la morți! Nu-s demne aceste toate
De lacrimile tale, Maiestate!

Eminescu

Călătorim spre anii lui cei buni —
o, cum se zbate sufletu-n regrete
că n-a putut de-a pururi să-l îmbete
imensitatea codrilor străbuni!

Renaștem azi spre zilele-i profete
pe care le-a visat către minuni
în nopți de dureroase rugăciuni —
să ni le dăruie, să ne desfete;

căci, împărat fiind și cerșetor,
el a rămas mereu la țărmul mării
în unica cetate — a căutării

cuvântului de aur și de dor
și de când bate apa zidăria —
cu El se luptă și cu Veșnicia!

Verona

Ea se stingea nebună la Văratice,
Trecând în lumea celor mulți și drepți,
Chemând din somn cu ochii înțelepți
Pe-acel pierdut, atât de singuratic.

Timpul buimac și ne-nțeles va trece,
Halucinând cu stelele pe cer...
Verona, Veronica, Vanover —
„Minune cu ochi mari și mână rece...”

În visul lung și fără-de nici o rază
A fost chemat și îngerul de pază
Cu-aureola părului bălai;

Deasupra ceturi mari se luminase,
Luceafărul porni din casă-n casă,
Simțind-o dreaptă-alături de Mihai!

Fuior

Versul meu cândva duios,
azi e cânepă de tors,
s-a sucit, s-a înăsprit —
ce nopți albe l-au urzit?

Alt fuiorul, altă furcă
tu — mă mai citești, mămucă?

Uite-ți scriu o nouă carte
ca să nu mă știi departe
și o scriu în vorba ta
dulce, cum e fagura,
ca să mă-nțelegi și tu
de ce-s bun și de ce nu,
că pe cele ce le-am scris,
le-ai privit și le-ai închis...
versu-acesta mult l-am tors —
ca să-l știi de sănătos,
și pe mine-n depărtare —
alb deatâta scrisoare!..

Rugă de mamă

Mi-ai veni cu plinul,
mi-ai veni cu plinul —
ochilor tăi limpezi —
să le văd seninul!

Mi-ai veni cu hora,
mi-ai veni cu hora
cântecelor tale —
pace-amândurora!

Mi-ai veni cu zarea,
mi-ai veni cu zarea
noptilor de spulbăr —
să-ți amân plecarea!

De-ai veni acasă,
de-ai veni acasă
ți-aș așterne patu-n
flori de tămâioasă...

Obosind văzduhul,
așteptând sfioase,
fructele grădinii
în genunchi se lasă!..

Busuioc

Firicel de busuioc,
cum te-am dus din loc în loc,

te-am luat în tren din gară
și te-am tot purtat prin țară;

mi-ai fost candelă cu mirt —
cu grai verde te-am primit...

uite-acum, că te-ai uscat,
frunza ți s-a scuturat,

cum te voi întoarce-acasă? —
ramurelele ți-s arse,

goală inima, subțire, —
palid ca o amintire,

rătăcită nu știi unde —
ce sân alb te-a mai ascunde?!

Cântece de-acasă

Leagăne duioase,
haine de mătase,
cântece de-acasă...

Caut puntea voastră —
noaptea e albastră
peste casa noastră:

Pipăi melodia
și-nflorește via
ori copilăria?

Tremură balada
ori străluce spada,
înroșind zăpada?

Făt-Frumos călare
e-n apus de soare
sau prăsadu-n floare?

Stele ard în ciucuri —
tu îmi aduci struguri,
mamă, să mă bucuri?

Leagăn ce-amiroase-a
mămăligă arsă —
cântece de-acasă!

Când voi fi

Nu-s deloc ce-aș vrea să fiu:
lună — codrului târziu,

ploaie câmpului rămas
gol în soarele de-amiaz,

pentru păsări — cer curat,
pentru stele — împărat;

nu-s deloc ce m-aș fi vrut:
plug tăios, mușcând din lut,

nici luceafăr, nici Crai Nou
și nici fulger, nici ecou,

cântec dulce-n zori pe lan,
glonte greu pentru dușman —

nu-s deloc ce-aș vrea să fiu...
dar sunt tânăr, dar sunt viu!

Iarăși grâul

Mi-am umplut ochii cu grâu —
mi-au curs lacrimi verzi-un râu!

Cu grâu gura mi-am umplut —
limba-n lan s-a prefăcut!

Și în buzunare grâu —
mi-a crescut până la brâu;

brazdă vie de smarald —
trupul meu de grâu e cald

și spre tine vin să-mi cânti,
tu orbalțul să-mi descânti,

la prag mă voi scutura —
toate boabele-or suna,

iar din boabe pân-târziu
s-or naște hulubi de grâu.

Cu grâu ochii mi-am umplut,
ochii — păsări s-au făcut!

Mi-a cântat

Mi-a cântat cucul din față —
o fi-a moarte, o fi-a viață?

Mi-a cântat cucul din spate —
o fi-a viață, o fi-a moarte?

A cântat și-a mai tăcut
pentru anii ce-au trecut,

și-a-nceput cu tânăr glas
pentru anii ce-au rămas;

dar parcă-i tremură glasul,
parcă mi se moaie pasul!

cucul își cântă clipele
sau își curăță-aripele?

Când nu-i aud numele,
stau și-ascult pădurile,

când nu-i aud numele,
stau și-mi ascult inima,

cum și-ngână fratele —
cucul meu, departele...

Mai lasă

Mai lasă, mai lasă, mai lasă
o parte din cântece-acasă,

și-o cană cu apă, și-o pâine
să știi că pe masă-ți rămâne,

mai lasă, mai lasă, mai lasă
o parte din inimă-acasă —

e unul plecat ca și tine
și, uite-l pe-aproape și vine

și pragul ți-l trece acum
și-ți mângâie urma!

Poeme de drum

1.

Pân' la suflet du paharul
vieții tale, pân' la suflet!

2.

Pâ-n la poluri să-ți vibreze
ochii tineri, pân' la poluri!

3.

Pân' la unghii să te doară
cearta mamei, pân' la unghii!

4.

Pân' la stele să se-audă
inima-ți, până la stele!

5.

Pân' la oase, pân' la oase
ura de dușman te umple,
pân' la oase, pân' la oase!

Rugă de seară

Apără-mi, Doamne, copiii și masa,
apără-mi casa
de ape, de trăsnete și foc,
de toamne fără de noroc;
apără-mi grâul, porumbul și via,
apără-mă de mânia
și de ne-ngăduința ta,
de secetă, de boală rea,
de vorbă, de făcut, de-omor —
du moarte dușmanilor
și pământ deasupra le du
și-acoperă-i cu vântu,
cu spinii, cu praful, cu ciorile
cele mai negre,
cu sărbătorile
gușăților,
bâlbâiților, leproșilor,
cu darul calicilor,
cu orbul găinilor,
cu noaptea păgânilor;

apără-mi, Doamne, copiii și lasă
mâna ta-n chica lor de mătase
și ochiul tău peste inima lor
să crească în cinstea părinților,
în dragostea ploilor,
în blândețea mieilor,
în mijlocul florilor,
te rog de pace și de căldură,
de cuminicătură,
de roadă, de sănătate
pentru toate...

Și cum mama se ruga —
luna la geam lăcrima...

Peste pieptul grâului

— Spune, ce se-aude, ce?

— Vin păsări sălbatice!

Peste pieptul grâului
poartă piatra dorului...

Dulce pui

Dulce pui —
Să-i tot pui
Gura ta
Pe gura lui
și să-i spui:
Ca tine nu-i,
Nu-i în lumea
Nimănui
Așa pui
Cu ochi căprui —
Drept la inimă
Să-l pui
Cu dorul
De care-ți spui!

Strigăt

Au-au-au!
Cheamă-mă pe nume tu
De-unde seara se făcu
Peste câmpul meu de-acu
Căci pădurea strigă — nu!
În rămi reci se prefăcu —
Au-au-au!

Hei-hei, hei!
Prin frunziș de tei
De-aur văd cercei!
Ei erau acei
Fulgi de aur ușurei
De iubire sunând grei —
Hei-hei-hei!

Vai-vai-vai!
Inima ți-o dai
Unui mândru crai

Vai și pleată-ți tai
Să i-o coși în strai
Vai-vai-vai!

Nu-i, nu-i, nu-i
Vina nimănui
Ochii tăi căprui
S-au aprins de-ai lui —
Doru-al cui, e-al cui —
Nu-i, nu-i, nu-i!

Hai-hai-hai,
Toamnă ce mă ai
Dă cu biciu-n cai,
Drumul nu-i spre rai
Ci spre iad și-i vai —
Vai, vai, vai!

Pe altarul de aur

Mi-am ucis tristețea de mai multe ori,
Cum în mai multe părți tai șarpele,
Cum de câteva ori pe vară tai paragina,
Cum de mai multe ori prigonești ciorile.

Și parcă s-ar pune lacăt viselor
Și s-ar usca sub bolți mana ploilor,
Și-ar scădea-n pământ firul ierbilor,
Și-ar fugi-n rădăcini cântecul vinului...

Este o parte a sângelui meu
Acest anotimp, în care-mi ascult inima,
În care-mi potrivesc bătăile sângelui
Cu cele-ale ostașilor morți pentru noi.

Acest anotimp are zilele limpezi
Și-n scurtul lor licăr parc-aud renăscându-se
Anii trecuți,
copii nenăscuți,
boabele ne-nsămânțate —
Toate se-adună pe-altarul de aur al
baștinii...

Când se desfac silabe-n licăr pur...

MEMORIEI LUI VITALIE TULNIC

Destinul nostru e sub stele căzătoare
În august ori bludnicul april,
În noi mai plânge-un suflet de copil
Nevinovat, cu ochii arși de soare.

Parc-ar fi orb, din neamul lui Homer,
Cântând duios — prin lume rătăcește,
Da-n urma lui-parcă-o pădure crește,
Pe ram — privighetoarea-i giuvaier!

Te-ai dus ca frunza-n toamnă purpurie,
Dar pasărea-copil a mai rămas,
Prin preajma noastră dând de veghe glas
În orele când cheamă poezia.

Când se desfac silabele-n licăr pur
Ca primii ghiocei de sub zăpadă...
Sub stele căzătoare, de baladă,
Destinul nostru-și dibuie contur!..

Păsările fără grai

De clipa ce se duce e păcat,
Și e păcat de frunza care cade,
Și e păcat că nu ni s-a lăsat
Pe iarnă codrul legănând balade!

Ne doare timpul ce ni s-a furat,
Și dragostea furată-adânc ne doare,
Când se renaște sufletu-i păcat,
Păcat e când se-ntunecă izvoare.

Căci viața cu izvoare ni s-a dat
Pe-acest pământ — să-i potolim din sete
Cu lacrimi l-am iubit și l-am scăldat
De multe ori i-am semănat regrete.

Și-a fost păcat... Și nu ne-am achitat
Când i-am dat ploi și doruri și semințe,
Lui i-am rămas mereu îndatorat
Cu mari iubiri, cu tinere credințe,

Până la pragul ultim luminat
Ori mistuit de neguri... Vinovate
Vor fi acele clipe ce-au zburat
Ca niște păsări făr' de grai, departe,

Și-a fi păcat că nu le-am înturnat
În adăpostul nostru să ne cânte
Și uite, ne-au plecat, și e păcat —
Atâta cer strein au să frământa!

Către grădinile-amintirii

Hai spre grădinile-amintirii —
Nici n-am știut, nici n-am văzut,
Ce-nalte, Doamne, s-au făcut
Cu pomii lor, cu trandafirii!

Către grădinile-amintirii
Azi treci și tu și trec și eu,
De păsări plin e ramul greu,
Dând glas duios nemărginirii...

Privim grădinile-amintirii —
De aur fructe ard sub foi,
De aur toamna pentru noi
Străluce-n cupele-nfloririi.

Gustăm grădinile-amintirii
Seva s-a copt pân-la amar,
Vai, tot mai rar, tot mai fugar
Venim aici ca musafirii...

Către grădinile-amintirii
Noi revenim nevinovați,
Mereu chemați, mereu chemați
De-un demon al împotrivirii —

Hai spre grădinile-amintirii...

Veşnic renaşte

Dorul tău poate o fi de pământ —
Cu cât mai adânc, cu atât mai departe
Cuţitele plugului taie pe rând —
Pe-atâta renaşte, departe de moarte.

Dorul tău poate o fi de nisip —
Cu cât mai fierbinte-n topire când arde,
Pe-atât mai frumos înfloreşte la chip, —
Ca floarea renaşte, departe de moarte.

Dorul tău poate o fi ca un vin —
Cu cât mai pe mult îl îngrop — nu se arde,
Amfora veche-o descopăr divin —
Mereu primenită, departe de moarte.

Dorul meu poate-i lumină de stea —
Cât n-aş privi-o, e tot mai departe,
Veşnic se zbuciumă, veşnic se vrea,
Veşnic renaşte, departe de moarte...

De unde se-ncepea câmpia...

Cred că Ion se numea cel grăunte de bob
Și cred că ploaia lui a fost Maria,
Care-n sărutul lor, unit pe glob
Născut-au și vor naște veșnicia...

Mă-ntorc la mitul lor și te rechem
Din ce puteai să fii, ca o lumină
De vrajă, respirând peste-un poem
Ce-a vrut să te cunoască de regină.

Ori ca pe-un abur sfânt neclătinat,
Incendiind cu valuri de căldură
Și urma mea și plugul împlântat
Și șoaptele ce le purtam pe gură.

Erau petale moi de trandafir —
Le-am rupt de unde se-ncepea câmpia:
Către hotarul ei, din fir în fir
Aveam a-ți răvăși copilăria...

Așa ar trebui să fim

Așa ar trebui să fim:
Înnotând prin apa anilor c-o mână,
Cu cealaltă să ținem sus, să nu umezim
Amintirea prietenilor morți —
Ca o floare de zahăr să rămână!

Așa ar trebui să fim:
Când trecem prin arșița aprigă a unei zile —
Să lăsăm în urmă izvorul nebănuț și
sublim
Pentru buzele celor mai mici atât de
fragile.

Așa ar trebui să fim:
Când spre Patrie plecăm de-acasă —
De inimă, ca de-o fereastră, să lipim
Imaginea mamei de bătrâna loază, acolo
rămasă...

Aşa ar trebui să fim:
Din nevăzut, din neştiut, în cale —
Inimii îndurerate să-i ieşim
Şi să fim grădină plină de petale!

Aşa ar trebui să fim:
Când vine focul, ori grădina să muşte
câmpia —
De-asupra ei pădure de mâini să unim
Şi vom simţi, cum boabele-n aur
proorocesc vecia...

Letopiseș

Am coborât în letopiseș
Până unde
Au început să orbească ochii,
Până unde
Nici o literă nu mai răspunde,
Până unde se stingea
Chiar și porunca domnitorului, și ea —
Ca o rază de stea.

Cucoane vornice Miroane,
Și tu, logofete Grigore,
Și tu, spătare Ioane —
M-am îmbrăcat cu vorbele voastre
multicolore,
De parcă-am trecut prin aurore,
Puse lespede, una peste alta,
Zuruind calda
Cugetare a slovei strămoșești!

Câmpiile moldovenești
Se privesc aici ca niște oglinzi
față-n față —
Cu grâne, oșteni, cu domni, cu
dușmani,
Cu codri, cu ape, cu sihaștri,
Cu ciobani și cu câini
Ce ne-nvață a fi veghetori
Și îndrăzneți —
Fără poruncă și fără povață!

Când am urcat înapoi,
La ai mei —
Veșmintele pe mine scăpărau scânteii
Și fiecare mână
Mi se părea o seceră de lună bătrână,
Secerând noaptea florilor de tei...

Testament 1

Îți las drept testament
acest prezent,
în care, pentru orice eveniment,
inima mea a avut o bătaie aparte,
pentru fiecare dragoste-a purtat atent
câte o floare,
îndepărtând-o de moartea!

Îți mai las plopul pe zare,
care-n noapte se urcă până la stele
să le șoptească baladele migratoare
ale statorniciei mele!

Și-ți mai las câteva pagini de carte —
în ele neliniștea mea permanentă-și mai
arde
clipele, zilele, anii —
o, numai n-o lăsa la o parte
și nu permite s-o atingă dușmanii!

Ți-aș mai lăsa ochii mei —
să păzești via cu strugurii ei
s-o știi a ta până la rădăcină,
dar sunt obosiți și doar un rug
de mai mocnește sub scânteii —
amintirea unei flăcări care-a durat,
divină!

Ascultă hergheliile-mpiedicate-ale
vântului —
ele-au să-mi poarte pe rotundul
pământului,
pe lângă testament,
respirația fără de moarte-a cuvântului!

Din țara de flăcări a macilor

În seara aceea
Parcă-ai fi coborât din țara de flăcări
a macilor —
Mâinile, ochii și gura
Purtau ferbințeala colacilor,
Scoși din cuptor
Pentru nunta, care-avea să te renască
Din domniță-n doamnă-mpărătească!

Știam că undeva, pe vale,
Se vor împlă izvoarele de lacrimile tale
Și de bucurie —
Vor plesni ugerele strugurilor
Sus în deal la vie
Către cununie.

Hei, vornicei!
Înfigeți pintenii grei
În subsuorile-asudate-ale cailor —
Din îngăduința crăieselor și crailor
Trei zile vor sări buimace
Vranele la poloboace!

Și numai tu,-ndepărtată
De-o fată,
Stăpână parcă pe țara de flăcări
a macilor,
Vei plânge cuminte-mpăcată
Ca frunza-ntomnată
Pe osul haracilor!

Roșu-n trandafir

Lupta pentru viața zilei de sub stea —
Asta-i pentru tine profeția mea:
Luptă pân' la moarte, luptă cât respiri
Cu-acel vânt ce smulge roșu-n trandafiri!

Sunt ostașu-acestui rotitor pământ,
Sabia în teacă mi-o aud cântând,
Când se-aprinde gura tinerilor miri
Cum se-aprinde fraged roșu-n trandafiri.

Stau de veghe-acestor stele din meleag,
Ele coborât-au toate de pe steag,
Eu le-arăt în palme-ntregii omeniri:
Pe morminte arde roșu-n trandafiri...

Port în mine veșnic stol de sărbători,
Storc din lut lumină și din piatră flori,
Zorii făr' de moarte-mi scapără-n priviri,
Primenind frățește roșu-n trandafiri.

Pașnic întind mâna și aud cum vin
Macii mei cei fragezi — clinchet cristalin,
Martorii pe-o viață-a veșniciei iubiri,
Colorând mai aprig roșu-n trandafiri!

Cucul, teiul, iarba țării...

De-or fi ploi să-mi șteargă urma
Peste-oglinzile uitării —
Gingașe cânta-mi-or numa
Cucul, teiul, iarba țării.

De-oi pleca de lângă toate
Lăsând floarea primăverii —
M-or chema și de departe
Cucul, teiul, iarba țării.

Când n-oi mai simți pe buze
Sarea palidă a mării —
Auzi-voi de sub frunze
Cucul, teiul, iarba țării.

Eu, purtat pe alte drumuri,
Dus de dorul nerăbdării —
Mi-or cânta și de sub scrumuri
Cucul, teiul, iarba țării.

Tu la prag te-mpăciuiеște
Cu-astă clipă a-ntâmplării:
Fii acasă de-mi păzește
Cucul, teiul, iarba țării.

Căci feciorii mei vor crește —
Brazi frumoși sub steaua zării!
Tu învață-i ce șoptește
Cucul, teiul, iarba țării...

Să le fie dragi în viață
Graiuri sfinte-ale-nălțării
Cântec, floare și speranță,
Cucul, teiul, iarba țării.

Iar acum, când bat la poartă
Vii, drapelele-nserării,
Să mai ascultăm o dată
Cucul, teiul, iarba țării...

Satele mele de grâu

Eu mai am satele mele de vie,
Sate de codru,
Sate de râu,
Dar mai am, dar mai am pe vecie,
Mai am satele mele de grâu...

Ele-s vetrele mele de aur,
Aici dă în floare inima mea —
Mioriță cu dorul în zbucium
Și izvor de iubire sub stea!

Ele-s oazele mele de vise,
Ele, satele mele de grâu,
Din april până-n toamnă încinse,
Cu răbdări și cu arșiți la brâu...

Ele-s vetrele baștinii mele,
Vetre pentru hulub și colac,
Nu mai slăbește flacăra-n ele,
Boabele-aici în cetățî se prefac:

Cetate de-arome,
Cetate de pâine,
Cetate de cântec,
Cetate de dor —
Sufletu-aici să-nnopteze-mi rămâne,
Mai tânăr renaște într-un fecior!

Tinere țarini sub ceruri bătrâne —
Destinul cu-o stea aș putea să vi-l scriu...
Noroc! — pentru satele mele de pâine,
Noroc! — pentru satele mele de grâu!

Doamna Istoria

Tot de la oameni s-o fi învățat și ea
A tinde spre eternitate:
Cu fii-eroi, cu războaie, cu memorii,
Cu rebeliuni,
Cu morți, cu strigăte de biruință
Și cu toate celelalte
Pe parcurs acumulate.

Sub o-ncercare-a surâsului ei
Se dilată pupilele ochilor mei,
Iar uneori, când râde-n hohote,
nepăsătoare,
Parcă mi se-ntunecă memoria
Și nici nu știu pentru ce,
Dar simt, că tare-ar mai vrea
Să-i mai cer și iertare!

Unul din buneii mei
De lângă-un gest de-al mâniei ei
Acum în memorie-mi vine,
Mai bine zis,

Dintr-o toană de-a Dumneaei,
Îmbrăcat numai în zdrențe de rușine:
Vine parcă mai mic de cum plecase,
Vine din primul război canibal,
Vine peste florile din sat să-și lase
Pieptul bolnav, în care trase
Cu copita-mpotcovită-un cal...
Cu durere-i vindecă moartea memoria mea
Doamna Istoria i-o vindecase de pe-atunci
Doar cu uitare! —
Unicul leac pe care-l oferă ea
Pe gratis, la orice-ntâmplare!
În rest, cu toate cele-nvățate pe parcurs,
Adică tot de la oameni deprinse,
Cum am mai spus și mai sus,
Doamna Istoria
Tinde, cu priviri nevinovate,
Ca și noi toți,
Spre-aceeași pașnică
Eternitate...

Scut

Tu, inimă, — ai putea fi scut
Între viitor și-ntre trecut?
Ieri m-ai durut, dar ce-a fi mâine
Când ți-or fi bătaile
Încetenite și bătrâne?

Scut — pentru toate regretele,
Scut — pentru toate-amințirile,
Scut — pentru faptele,-ncetele,
Scut — pentru-ncete, iubirile...

Scut — de-au să mă bată furtunile,
Scut — de-au să-mi moară poveștile,
Tu — de pe-acuma — îndrumă-le,
Tu — de pe-acuma — păzește-le!

Mi-s zilele de-azi ca de flacăra,
Nu mă văd, doar simt limbile focului
Și mai simt cum se cerne o lacrimă,
Căutându-și albia, locul ei...

Inimă, scut
Te las pentru mâine:
Ferindu-mă astăzi de toate,
Ce-mi va rămâne?

La carul cel mare

La Carul cel Mare al vieții
să tragem cu toții deopotrivă
noi, slujitorii țării,
ai mării și-ai munițiilor
și-mpreună — prieteni ai cerului —
să-l purtăm peste-oglinzile de rouă
din dricul dimineții,
noi, semănătorii, căutătorii de perle,
urzitorii de chilimuri,
astronomii, cântăreții!

Să ducem Carul cel Mare
unde se zbat veșniciile-n izvoare,
unde, ne-ncercate de nimeni, potecile
de pe pământ, dintre stele
cutezanța noastră încerce-le,
ochii noștri disece-le
și-arunce primul Soarele-Regele
mantii scăpărătoare de lumină peste ele!

Hai să purtăm Carul cel Mare
peste toate-adâncimile,
pe sub toate-nălțimile
câtre viitorimile,
fiți, brațe-ale noastre,
îndrăznețele raze,
Primele!

Cartea poetului

MEREU EMINESCU

1

Aici o fi sufletul lui tot,
Zbuciumat din orizont în orizont,
Între noapte și-ntre zi,
Între viață și moarte,
În preajma tainelor, fără de care-a trăi
N-a trăit și nici acum nu mai poate.

Pe masă, cartea —
Tot o taină pare,
Ori pescăruș, pe-o clipă rupt de mare,
Cu aripile strânse, obosite
D-atâta spațiu și de-atâta dor de viață,
De-atâtea ore-n zboruri suferite...

Desfac paginile albe
Aidoma unor silabe,
Cu inima, cu ochiul și cu gândul
Le simt în luciu calde,
Risipindu-se ca niște stropi de rouă,
Căutând iarba, arșița, pământul...
Și, precum raza-ntotdeauna nouă,
Fără de sunet pare-a fi cuvântul...

2

Ea, inima lui, ca trandafirul era,
În dimineți de-nflorea!
Și brazdă era. Ca pe-o sămânță de grâu
I-o ciuguleau ciocârliile până toamna târziu;
Sufletul ei — mare-n furtună,
ea — ca un far
Plâns de bucuria de marinar...

Și numai prin cărți și-o risipea,
Nevăzută pulbere de stea.

Și aici ea nu se mai vedea,
Doar se simțea
Cum se zbătea
Singurea,
Ca la nimenea!

Mărire ție, cucule!

Mai mult poate-apartține-acestui neam,
Cu sufletul de-a pururi dăruită,
Când îl aud silabisind pe ram —
El, pasărea cea mai îndrăgostită!

Și haină verde poartă ca și-acest
Nuc ori stejar care îi stă de gazdă
Oricând deschisă, consfințind modest
Al nostru fel de-a fi pe-această brazdă.

Atât de simplă pare viața lui,
Încât iubirea-i nesfârșită-ncape
În două șoapte care ți le pui
Drept două trepte spre eternitate...

De veșnicie-s cântecele lui
Și încă de nestinsă primăvară,
Din săgetarea verde-a zborului
Deschide-oglinzi de pace peste țară.

„Cu-cu!“ Se-aude dulcele refren
Strălucitor până la poartă și fântână,
Sub care pașii mamei se aștern,
Înaripați sub soare să rămână...

Treci, cucule, cu nemurirea ta
Spre-a noastre vieți de secole-nsetate:
Cu doi pereți de imn mi-oi apăra
Acest destin al grânelor înalte!

Mărire ție, cucule,-ți rostim,
Și-acelor patru litere — mărire!
Cea mai a noastră pasăre te știm!
Mărire ție, cucule, mărire!

Sol

Eu sunt al libertății voastre sol
Și sol al bucuriilor de mâine,
Cu primăveri de dor vă fac ocol,
Purtând în piept aromele de pâine
Și orele credinței în minuni!
Lăsați-mi văzu-așa, deprins cu steaua,
Deprins cu ploaia vie de lăstuni,
În zborul căror fulguiește neaua
Florilor calde-a anilor cei buni
Și-ai clipelor în veac dăinuitoare,
Asemeni neclintitelor cetăți
De pieptul cărora, umilitoare,
Se spulberă atâtea răutăți
Și norii de cenușă-otrăvitoare —
O, cum de ei se sfarmă în bucăți!

Și sol voi fi mereu bunăvestirii,
Sceptrul luminii înălțând solar
Prin ceața îndoelnică a firii:
Spre ora de curaj a regăsirii
Vă fie dar,
Vă fie far,
Vă fie har!

Pornesc mateloții

Pornesc mateloții,
Pornesc mateloții
În soarele-amiezii,
Sub stelele nopții,
Pe-o mare mai bună,
Pe-o mare-n furtună
Pornesc mateloții,
Pornesc mateloții.

Spre larg mateloții,
Spre larg mateloții
Dorul și-l poartă
Sub licărul bolții,
Doriți sunt de-o mamă,
De-o fată-n năframă,
De-o iarbă în rouă-s
Doriți mateloții...

Suntem mateloții,
Suntem mateloții:
Ni-i viața ca marea
Și-o trecem cu toții
De-i rea, de-i mai bună,
Când valu-i ne-adună,

Suntem mateloții,
Suntem mateloții.

Dar trec mateloții,
Dar trec mateloții,
Trec mândri-n răbdare
Căările sorții:
Ei fruntea-și înalță
Sub cerul speranței —
Așa-s mateloții,
Așa-s mateloții!

Suntem mateloții,
Suntem mateloții,
Noi vieții aceste-i
Suntem patrioții,
De-i rea, de-i nebună,
De-i soare, furtună,
Suntem mateloții,
Suntem mateloții!

*Lângă inima mea,
lângă inima ta*

Pe-nsetata inimă-a mea,
Pe flămânda inimă-a ta,
Uite, prind frunzele-a se scutura
Cu tot aurul, cu toată bogăția,
Cu-mplinirea și cu nostalgia...

Spre blajina inimă-a mea,
Spre aprinsa inimă-a ta
Iată, vin fulgii cei reci de-undeva,
Cu toți florii și cu toată gheața.
Vai! Cum ne-nstrăinează dimineța!

La tăcuta inimă-a ta,
La silabica inimă-a mea
În glas prinde teiul a murmura
Cu steaguri de pace,
Cu steaguri de floare.
O, lumea nu are acum seamăn sub soare!

Lângă inima mea,
Lângă inima ta
Floarea de aur ne va lumina,
Lângă inima ta,
Lângă inima mea
Floarea lui tânără
Ne va veghea!

Peste iarba toamnei

Peste iarba toamnei
O fi ele, brumele,
Care vin să-mi cate
Numele meu, urmele...

Albe, nechemate,
Pletele ninsorilor
Mi-au ascuns departe
Țipătul cocorilor.

Vinul vieții mele
E-ncă-n plină fierbere,
Sub înalte stele
Parcă nu simt temere.

Dar se-ncheie crugul
Clipelor, buimacelor,
Când purtam în sânge
Purpuriul macilor.

Inima-și mai scade
Chiotul bățăilor,
Un gutui îmi țese
Liniștea odăilor.

Simt cu tâmpla-n zbucium
Licărul argintului —
Pe gura izvoarelor
Trece frunza mitului...

La celălalt capăt

La celălalt capăt de lume, unde voi înnopta,
(Știu, odată și-odată va trebui să se-ntâmple și asta)
Voi săruta ochiul tânăr al lunii, știind că așa
Îl săruți și tu, rămasă acasă
În noaptea plecării, albastra...

Ce i-aș putea regreta atunci sângelui meu? —
(Rece va fi atunci râul lui, ca lava sleită)
Că n-am reușit să-l aud pân-la capăt mereu,
C-am mai luat cu mine din el
Un strop și-i de piatră rănită...

Ce i-aș putea regreta pământului ce m-a avut? —
(Știu, mai sărac va fi și mai mic fără mine...)
Că nu l-am știut, că nu l-am trecut — cunoscut,
Că l-am semănat cu multe dureri și cu flori mai puține.

Iar pentru tine — cum mi-ar fi gândul ori dorul de ieri? —
(Va mai rămâne din el vreo petală, cine știe?) —
L-aș vrea veghetor, neschimbat în post grănicer,
Știind că schimbu-i departe, că schimbu-ntârzie...

Tu — maică, tu vatră — eu pentru voi am trăit —
(De aceasta au cine-ar putea fi-n îndoială?) —
Dar că nu-ndeajuns v-am iubit, ocrotit —
Mai am timp, mai am timp
Ca să-mi cer socoteală...

Coroane de lumină

Coroane de lumină voi pune tuturor plopilor,
Când vei trece pe sub ramurile grele
Te vei pierde pășind ca și pe Calea Robilor
Înveșmântată-n tinere inele.

Vor fi în sărbătoarea vârstei tale
Ramurile-n vânt, rădăcinile-n pământ,
Câte-un imn de libertate
Îi voi învăța să-ți cânte vibrând-murmurând...

Și sora lor vei fi, și muză, și stăpână,
Crescându-le dorul de-albastru mister
Către viitorimile, în care-au să rămână
Cu sufletul sevelor dilatat către cer.

Învăță de la ei demnitatea
De-a sta-n fața furtunilor drepti și sonor,
Când își dăruie respirația frunzelor
Ca pe niște neauzite șoapte de dragoste —
tuturor!

Coroane de lumină le voi pune —
De invidie teilor! —
Acestor străjeri, acestor ostași
Pe care nici fulgerele zeilor
Nu-i îngenunche-n curaj!

Plângi, pruncule!

Plângi, pruncule!
Plânsu-ți e-un imn al vieții,
Al dorului ei lung de nesfârșire...
Și-ți e deschisă poarta dimineții
Atât de dornic către omenire!

Plângi, pruncule!
E ca o sărbătoare
Lacrima ta încă atât de mică
Și-atât de pură și de chemătoare
Spre-nalta stea, veghindu-te voinică!

Plângi, pruncule!
E prima datorie,
E prima ta nevolnică povară —
La plânsul tău izvoarele se-mbie
Și dau în colte ierbele din țară...

Plângi, pruncule!
Ți-e plânsu-o prevestire
A bucuriilor ce-or râde mâine,
Când subjugat de-o mare de iubire
Tu, salvator al ei îi vei rămâne.

Plângi, pruncule!
Și ceru-n zodiate
De aur prorocească-ți soarta!
Din plânsul tău luminează-n jur se face
Și-un curcubeu ți-ntinde pașnic coarda!

Imn pentru iubire

Când toatele s-au stins și s-au topit
Când chiar uitarăm de eternitate,
Iubirea-ndurerată a venit —
Universal să vindece pe toate.

Eu azi mă-nchin elanului ei sfânt,
Sacrificării ei fără pereche:
Câte mureau uitate pe pământ
Ea le-a-nviat, fiindu-le de veghe!

Acest elogiu — imn mi l-aș dori
Să fie repetat o veșnicie
Pentru acei ce nu știu a iubi,
Dar din iubire-și au trăire vie!

Să se desprindă gingaș a privi
La firul ierbii și la raza lunii
Să se învețe sincer a iubi
Din fașe pruncul și din zbor lăstunii!

Să se aplece spre pământ mirați
De sângele ce circulă-n petale,
Și-n zori să aibă ochii-nrouați
De-apunerea Luceafărului-n cale!

Iubire — tu, iubire — eu, iubire — noi,
Balsamul tău n-ar fi să mai sfârșească,
Ești pentru spic văraticile ploi,
Ești pentru suflet azimă cerească.

Că ieri am fost,
Că azi suntem,
Că mâini vom fi —
Noi ție-ți datorăm de-o veșnicie
Și-n moarte, dacă împăcați ne-om ști,
Datori ți-om fi de-a pururi — numai ție!

Din țară-n țară și din neam în neam,
Din tată-n fiu, din toate către toate,
Ne fii oricând astrul aprins la geam
Și setea noastră de eternitate!

Alt imn pentru iubire

Tu, iubire sfântă, parc-ai fi-nzadar —
Fuge de noi timpul pe-undeva fugar,
Parcă n-are casă, parcă n-are masă,
Nici secunda genei tale luminoasă.

Și-a făcut lumina-n frunze verzi culcuș,
Toamna iată-o bate palidă la uși
Cine se grăbește, cine-ngălbenește? —
Aerul din ramuri se și risipește...

Lanurile-n zare nu mai poartă rod,
Streășină ți-e mâna, lângă frunte — pod
Cântăreții, iată-i, pleacă-n depărtare —
Soarele acolo nu-i deloc mai mare...

Ori că-și schimbă locul, ori goniți de vânt,
Cald ni-i sub picioare-acest bătrân pământ,
El cu timpul, firul, veșnic ne unește,
El e casa noastră ce ne-ademeneste!

Inima-mi ascunde-o-ncet în palma ta —
Va-nceta să bată, va porni-a cânta —
Imn iubirii tale, imnuri vieții noastre
Pentru care floarea părăsește glastre.

Imnuri pentru slava zorilor de zi
Timpu-n casa noastră se va limpezi
Și-au să vină păsări pe-aripi purtând stele —
Imn iubirii tale, imn iubirii mele!

Seminții

Noi vom purta seminții de grațioase lebede
Către-albăstrimile ce vin —
De noroiul beznelor să se lepede —
Altui destin juruite,
Altui destin!

Să le tăiem drum prin pâcla deasă
a nemărginirilor,
Să desfacem pleoapele de pe lacuri
Ca de pe oglinzi —
Ele să fie Zânele Bunăvestirilor,
Spre-a nu ne mai ști
De atâta imens suferinzi!

Unele din ele poate cădea-vor,
Vamă nedreaptă calvarului,
Vamă înghețului, vamă pentru lungi depărtări,
Vamă neliniștii noastre,
Vamă timpului — avarului —
Veghetor peste pustiuri și mări...

Îndemna-vom lebedele — stol al speranțelor
Spre ora de mâine a florii din noi —
Purtați-le, surorilor, fraților,
Peste-oglinzile cugetului
Cele mai noi!

De la inimă vedere

LUI GHEORGHE VODĂ

Stea cu sorții de izbândă,
Ori cu-ai zbuciumului sorți
Când tăioasă, când mai blândă —
Cât prin lume-ai să mă porți?

Cânt la porțile durerii,
Strig la cele cu noroc —
Pân' la capătul vederii
Mai am timp, mai este loc?

Mai rămâne-ngăduință,
Suflete, mai arzi în piept? —
Dintr-o veche-obișnuință,
Dragoste, te mai aștept?

Aerului dulce-al pâinii
De copil îngenunchez:
Azi sărut oglinda mâinii
Maicii mele ce-o veghez...

Ea-i sub Steaua Veşniciei,
Viaţa ei e sub pământ,
Rourat, ostaşul gliei —
Grâu-mi cere ca s-o cânt!

Ca un pom în lutul ţării,
Ca un pom înfloritor —
Să cresc roadele răbdării
Cu silabele de dor...

Şi-mi cerc sorţii de izbândă
Lângă cei de nenoroc —
Până-la capătul vederii —
Ce mult spaţiu, ce mult loc!

Cu ochii la cer

Cu ochii la cer ne-am strigat libertatea,
De parcă pe acolo ar fi trecut în zbor,
Și-ar fi putut să audă și să coboare-n partea
În care eram beznă, răbdare, dar popor!

Cu picioare-nfip-te-n pământ blestemam lanțul,
De parcă-acesta s-ar fi putut în el dizolva,
Și numai mâinile-mbrățișau aerul cu nesațul
Că-n imensitățile lui parcă n-ajunge ceva...

Și-acel ceva a fost să fie lumina,
Raza care privirea să ne-o străbată subit —
Luminii acesteia parcă-i purtam vina
Și pentru-această vină ne-am răzbunat cumplit.

Astăzi cu ochii la cer ne strigăm demnitatea
Care-n unii, ca-ntr-o rugină, s-a subțiat
De nu i se mai deosebește culoarea, integritatea
Și restu-i pe pământ trunchiat.

Astăzi cu picioarele-nfipite-n pământ
Unii speranța îngroapă —
De-a mai avea flori, și copii, și comori,
Și izvoare-n care ar putea să încapă
Privirile lor de sute de ori!

Rostesc aceste cuvinte din mare-ndoială,
De parcă-aș fi în clipa aceasta
De-un șarpe privit
Fiindcă votez pentru libertatea universală,
Fiindcă mai sunt viu,
Fiindcă mai vreau să fiu fericit!

Contra nopții

Că te-oi chema, că te-oi iubi, că te mai cânt —
Au cui pe lumea asta de-i mai pasă?
Aș vrea să-ți port durerea pe pământ
Și orice mahnă-aș vrea să-ți scot din casă.

C-aș vrea s-aud, s-aud la nesfârșit
Cum cântă trandafirul gurii tale,
Cum peste pasul meu care-a greșit
Măinile tale spulberă petale.

Femeile pământului întreg
Să te urască-aș vrea, să-ți poarte pică
Și-n singuranța asta să-nțeleg
Că nici de-naltul Dumnezeu n-ai frică.

Că nu-i păcat să-ți zmulg din ceruri flori,
Că te sărut cu ușile deschise,
Și că-n lumina tinerilor zori
Eu îți promit imperii nepermise

De codri și de ape, și minuni...
De-oi fi sfârșit de-această dăruire
Doar tu-ai să-ncerci de-a pururi să mă-mbuni
De mi s-o face noapte-n omenire...

Hai să ne mai credem!

Hai să ne mai credem bravii mateloți,
Care-ajunși acasă, iar visează marea,
Marea ce ne cheamă de vecii pe toți,
Marea care este pentru ei salvarea,
Hai să ne mai credem bravii mateloți!

Și că nu-s pe lume porțile închise
Pentru vreo dorință, pentru vreo credință,
Pentru-ndemn la faptă, pentru-un pom cu vise,
Pentru-un sacrificiu, pentru-o biruință,
Că nu sunt pe lume porțile închise.

Că mai sunt părinții la o vârstă-a florii,
Că mai simt pe buze prima sărutare,
Că sunt tineri pașii lor, alergătorii,
Pentru pruncii care țipă-n așteptare,
Că mai sunt părinții la o vârstă-a florii...

Și că n-are capăt aurul în toamnă,
Și că frunza-n vânturi iar va prinde viață,
Că spre lume tânăr Zori de Zi se-nalță,
Că-s numai duminici, că nu-s nori de ceață,
Și că n-are capăt aurul în toamnă!

Că în aer proaspăt nu vom ști de moarte
Și că gura fraged ți-a cânta întruna
De-o iubire care vă chema departe
Spre-a orbi trădarea și-a goni minciuna,
Că în aer proaspăt nu vom ști de moarte.

Hai să ne mai credem bravii mateloți
Și că nu-s pe lume porțile închise,
Și că sunt părinții la o vârstă-a florii,
Și că n-are capăt aurul în toamnă,
Și că-n aer proaspăt nu vom ști de moartel..

Va fi risipă...

Va fi risipă viața mea, va fi risipă
De zile, de-amintiri, de așteptare,
Risipă ce-a făcut, clipă cu clipă,
Acest oftat de codru — spre-a dispăre.

Risipă va fi viața mea, tăgadă
Pentru-ndrăzneală și pentru iubire,
Pentru lăcașul florii de zăpadă
Că nu mi-ai fost întru nemărginire.

Risipă va fi viața mea, făr-de norocul
De-a prelungi spre semeni primăvara,
Și de-ai sfinți statornicieii locul,
Și de-a iubi până la capăt țara...

Risipă va fi viața mea în faptul zilei —
Că-o flamură doar pân-la jumătate —
Am ridicat-o peste frunți umile,
Nebănuind-o dornică spre toate...

Risipă va fi viața mea atunce
Și în zadar mi-a fi în flori mormântul,
Regrete-n taină visul mi-a aduce
Și voi simți cu mine-arzând pământul.

Glasul

La ce-am pretins
La ce-am râvnit,
La ce-am visat —
Spre muzicile zilei fără seamăn,
Spre roua care florile-a sculptat?

L-am ascultat din arșiți de dorinți,
I-am bănuț din naștere strigarea
Ca pe-a cocorului ce trece marea
Pe sub atâtea bolți de suferinți.

Glasul luminii-o fi fiind să-nsemne
Peste potopul verdelui, sonor,
Redeșteptând în spațiu tuturor
Aer de taine, tainic să ne-ndemne.

Să-l respirăm sub cer purificați,
Nici o durere nu ne mai cunoască
Și universului ce-o să ne crească
Să-i fim drepte surori și toți — dreți frați!

Sus, tot mai sus, glas al luminii sfânt!
Ai chip de prunc ce-i sărutat de soare,
Născut la ceas de patimi și răbdare,
Precum petala rozei pe pământ!

Să pot să tac

Între izbândă-oi sta și-ntre păcat,
Râu, c-un mal — Viață și cu altul — Moarte...
Tu, Providență, vino de-mi socoate
De-mi este glasul dur, ori tremurat...

Căci între bine și-ntre rău venit
Să fac dreptate și să fac limină,
Sunt eu cel pedepsit fără de vină,
Sunt eu ades supus la suferit.

Și sângele-mi e-atuncea zmulș din trup,
Și-s tulburat, și sunt numai mânie —
De ce-acest rol mi se oferă mie
Și numai eu nu îndrăznesc să-l rup?

Pentru ce merite pe-o viață-l am
De veșnică-ncercare și osândă
De-a fi mereu cu veghea trează-n pândă
Să nu am drept dorința să-mi declam?

Să fiu și eu, precum ceilalți, comun,
Și să-mi permit eșecuri și păcate,
Să nu mă știu prețuitor de toate,
Să pot să tac, să nu pot să nu spun...

La plecare

Atunci

Voi biciui marea cu pescăruși,
Voi țintui pustiile cu stele,
Când ochii tăi departe vor fi duși
Pentru-a trăda darul privirii mele!

Atunci

Voi momi vrăjitoarele-n cor
Pașii tăi de pământ să se frigă
Și-amurgul permanent, dogoritor,
În ochii tăi nicicând să nu se stingă.

Atunci

Stejarii cei mai vrednici voi chema,
Osoase mâini din ramuri să le crească
Vai, mângâierea lor s-a inversa
Într-o pedeapsă grea și omenească!

Atunci

Eu ierbilor din lunci le voi da foc
Și voi închide gura la izvoare,
Și setea ta de moarte-am s-o invoc
Spre-a nu putea atinge nici o floare...

Atunci

Mă voi preface-n aerul ce-l treci
Incandescent să te cuprindă toată
Și nu-mi vei mai scăpa în veci
Și-n brațe îmi vei arde, condamnată!

Sunt fiu

Sunt fiu-acestei limbi
Și-al baladelor mele fără de moarte —
Prin atâtea secole li s-a pus
La-ncercare respirația de sute de ori
Și-au fost viscole și furtuni,
Și-au fost războaie în care-ar fi putut arde,
Dar au rămas să-mi vegheze la porțile graiului,
Ca cei mai destoinici feciori — luptători!

Uneori trec prin țara silabelor lor —
Parcă-aș fi Ulise — prin împărăția Sirenelor —
Copleșit, toropit ori vrăjit,
Încântat, asurzit, zbuciumat,
Ele străjuie-ngenuncheate-n credință
Lumina de vis a poenilor,
Pe unde Făt-Frumos
Pentru toți frații și surorile sale
Câte-un izvor a lăsat.

Și-i sorb și eu imensitatea stropului
În care parcă s-ar zbate inima globului —
Dintr-o parte-nflorită de pace,
Din alta — mușcată cumplit de război...
Și simt cum îmi cad de pe ochi
Noapțile grele-ale orbului
Și-mi cad pe umeri soarele,
Tinere ploi...
Și-acestui izvor, cântător
Mă știu
De fiu!

Izvorule—cer inversat

Iarăși mi te-adulmec în cale,
Izvorule — cer inversat
Al vieții mele și al setei mele
Și-al dorului meu
Fugar din sat,
Fugind spre sat!

Gâsit, răătăcit,
Numa-n dor oglindit
Cu glasu-ntre ierbi risipit —
Te-am binevestit
Și-ți cad în genunchi obosit,
Pedepsit...

Da frații tăi,
Ca niște miei —
Plâng prin văi
Cu silabe de clopoței —
Nici ei
Nu cred acum ochilor mei...

Izvorule — răbdătorule —
Neiertătorule —
Dacă mi-ai fi-n locul cerului — sus,
Cu stele-aprinse ochii mi-ai frige,
Stropi de răcoare nu m-ar atinge!

În fiecă parte-a pământului
Mi-ai auzi inima:
După tine,
Început al băștinei mele,
După tine, izvorule, plânge...

Călăreții

De peste mări de noapte sosit-au călăreții
Cu sulii lungi de raze, cu chivăre de-argint:
Ei vin s-anunțe lumii Copilul Dimineții,
Copil ce nu se știe din fașe suferind...

Primiți-l, voi, ai casei, cu ochii-n stropi de rouă,
Vă e privighetoare-acum inima în piept,
Și floarea este nouă, și seva este nouă,
Și sus pe cer Luceafărul se-nalță sfânt și drept.

Se-așează nou-sosiții la masa sărbătorii,
De purpură aleasă e urșunicul ei,
Căci călăreții aprigi nu sunt decât feciorii
Acestei case-mume, ea — patrie de zei.

Hulubi de grâu aduceți — să le-ndulciți privirea
E Răsăritu-n ele sfințit de-un Mândru Crai,
El cu petale-n palme le scrie nemurirea
Și le înseamnă locul de pace și de trai...

Ei s-au întors din taină, ei s-au întors din noapte
Pentru-a veghea copilul acestor zori de zi
În scutece de roze, cu dinți fragili de lapte,
Născut din așteptare, venit spre-a nemuri!

Ce-aş fi fără tine

Viaţa te mai rupe, viaţa te mai frânge,
Viaţa îţi mai toarnă şi venin în sânge,
Te pândeşte stronţul, glonţul ori trădarea,
Te momesc ispita şi-ncă nerăbdarea —
Ce-aş fi fără tine care-mi vii cu marea
Care-mi vii cu calmul şi cu împăcarea?

Râuri trec de doliu şi mă lupt cu chinul —
Nicăieri în lume nu-i stăpân seninul
Soarelui de pace, clarului de lună —
Eşti surprins de neguri, tremuri în furtună,
Suferinţa bate cruntă cu gârbaciul —
Ce-aş fi fără tine care-mi vii ca vraciul?

Pentru tine, câte sunt străine mie —
Între ne-nţelegeri şi-ntre duşmănie —
Între nepăsare şi fărădelege,
Între cele care nu ştiu a-nţelege —
Ce-aş fi fără tine, tu, petală-a florii
Care ai conturul cald al sărbătorii?

Când mă zmulgi din lumea celor multe rele,
Când goneşti departe cumpene rebele,
Numai doru-atuncea pân-la cer rămâne
Trupul să mi-l strângă-n braţe tari, stăpâne;
Ce-aş fi fără tine, de-ar rămâne dânsul,
Nemilos din fire, frate bun cu plânsul?

La vârsta florii

PENTRU VICTOR

Pruncul mi-i la vârsta florii!
Și țin slujbe lungi și grele
Pentru a-i cerși candorii
Ploi de cântece să-l spele.

Și mă rog de zei la cumpeni:
Nu-i încenușiți destinul,
Căci, fragil, se poate rupe
De-l va deruta pelinul,

De-a mușca iarba minciunii,
Iarba urii, iarba fricii —
Cum m-or blestema străbunii,
Cum m-or râde măscăricii!

Nu, de ei nicicând să știe
Și nicicând — de-o răutate,
Și nicicând — de-o bătalie
Și nicicând, nicicând de moarte!

Ci lăsați-l să respire
Aerul de rouă-al țării
Și până-n nemărginire
Cerul gliilor și-al mării.

Să-l aștepte aprigi sortii
În izbânzi să se repete
Și oricând în dreptul porții
Ochii mamei să-l aștepte.

Știe numai de-o risipă —
Care-o fac semănătorii —
De pe-acum din astă clipă,
Când mai e la vârsta florii.

Nufăr alb și fraged

Și-au ascuns argintul ploaia și zăpada,
Moina-mi cade-n suflet numai cu tăgada,
Chipul tău de-atuncea, tânăr și-nflorit —
Nufăr alb și fraged —
Cum l-am mai iubit...

Mulți și grei mi-s anii — herghelii în zare,
De-unde-aud ecouri și-urme văd sprintăre,
Înapoi privirea face drum cerșit —
Nufăr alb și fraged —
Cum l-am mai iubit...

Nu ne-a fost destinul ambilor-tovarăș,
Scoica lui e-n șoapte-nstrăinată iarăși,
Dar pe-un mal de mare-atunci mi l-a vrăjit
Nufăr alb și fraged —
Cum l-am mai iubit...

Cerul o culoare-acum de-și mai desface,
Tânăr curcubeul nu mi-l mai întoarce,
Nu-i izvoru-n care drag s-a oglindit
Nufăr alb și fraged —
Cum l-am mai iubit...

Precum plopii, nalții, crește-mi-or băieții,
Călăreții fi-vor, purtătorii vieții —
Crede-mi-or vreodată, de-oi vorbi șoptit:
Nufăr alb și fraged —
Cum l-am mai iubit...

Vom arde podurile toate...

Și mai departe, mai departe, —
Te-aud... — Ce poate fi cu noi?
— Vom arde podurile toate
Și n-om ști drumul înapoi!

Chiar aprige furtuni de-or bate
Și crunte-or bate-n față ploi —
Vom arde podurile toate
Și n-om ști drumul înapoi.

Guri rele, vrând a ne desparte,
Multcăindu-se apoi —
Vom arde podurile toate
Și n-om ști drumul înapoi.

Șoptindu-i cântecele toate,
Chiar marea împlânzi-o-voi!
Vom arde podurile toate
Să nu știm drumul înapoi.

Aproape chiar de-om fi de moarte —
De ne-a privi cu-ochi reci și goi —
Vom arde podurile toate
Și n-om ști drumul înapoi.

Ca două păsări de departe
Ce-acasă se întorc la noi —
Vom arde podurile toate
Să nu știm drumul înapoi!

Speranța

E-o pasăre în zbor speranța —
Cum ne mai poartă-n vise ea!
Și trecem mărilor distanța,
La mal ajungem și la stea.

Hai, pasăre, ne du departe —
Mai arde sufletul în noi
Și poate-o dragoste mai arde
De-a ne întoarce înapoi.

Măria-Ta, Domniță-a noastră,
Cum ne încântă chipul tău
Cu apa cerului albastră
Ne speli părerile de rău.

Copiii tăi suntem sub stele,
Copii avizi și visători
Prin zile bune ori mai rele
Tu ne înșeli de-atâtea ori,

Și tot de-atâtea ori, speranță,
Din nou ne umpli de curaj
Și-i iar pe lume dimineată,
Și iarăși toate ne sunt dragi!

Ne poartă tu, speranța noastră,
Prin veacul asprelor răscruci
Dar nu uita, Pasăre-albastră,
Tu tot acasă să ne-aduci...

Lui Ion Vatamanu

„Capul de zimbru-mpunge
domesticit din foi
De gramote și pravili...”
„FIRUL ARIADNEI“, 1970

În tine-acum parcă-ar învia un zimbru,
Cel ajuns istorie-n popor:
Parcă-adulmecă prin lunci de cimbru
Ochi aprig de gonaș și domnitor.

Se smulge din pietrificate oase,
Își ține carnea sub cascade-n munți.
Pe dinăuntru flăcări nemiloase
Îl biciuie cu-o sete-a celor mulți...

Prin tine, toți cei mulți, cumplit îl mână
Și cu harapnice îl frig, de foc,
Și-l zmulg din stema veche și bătrână
Și-n alta mai modernă îi fac loc.

Inima ta prin el acum e-n goană,
Năvalnic îi e ritmul și spontan,
De parcă-ar pândi-o sulița cu-o rană
Iar sulița e-n mâini de suveran.

Poete, parcă-ți arde pe frigare
Sufletul tot, de jertfă lumii-adus;
Pe când la Costiceni e sărbătoare
Și-o mămăligă-n aburi s-a adus.

Aburul ei îmi umple conștiința,
Aburu-acela pur, imaculat —
De aur prunc părea ce-și respira ființa,
De ochiul maicii tale creștinat.

Iar ea care-alearga precum albina
Și ne privea duios ca pe stăpâni
Cu fața care zămislea lumina,
De floare-avea acele două calde mâini.

Și-mi mai păreau atunci cu miere unse
Când cel prosop pe masă-l așternea;
Prin sufletu-i atunce începuse
La Costiceni cel mit care avea
Să fie sărbătoarea ta și-a mea.

Și prinse zimbrul grai și era crainic
De bucurii dar și de mari tristeți,
De mari iubiri cu înțelesul tainic,
De ne-ncepute, nalte dimineți...

De ce-mblânzit? De ce-nchingat în hamuri?
Nici maica nu-l dorea, nici eu nu mi-l vroiam —
Suflarea lui scria frumos pe geamuri
Toate durerile acestui neam.

Și el era acum cronicarul
Cu litera pe sticlă, anonim,
Se-amestecau amarul cu nectarul,
Trecut, prezent și viitor sublim...

Pe urmă parcă revenea spre ape,
Spre cele vii cascade de sub munți,
Sub ele fierbințele să-și îngroape
Și dorul sfânt a doi părinți cărunți.

...Ne-ntoarcem iar la masă și la pace
Și-o mămăligă-mbie îndelung —
Un soare veșnic ce vecii preface
În preajma ei și-un zimbbru — pare-un prunc!

Chemare

Proorocul nostru a murit sărac,
El uneori nici pâine și nici apă
N-avea, și-i tot bătea la prag
Doar ura semenilor —
Spre-al goni la groapă.

Că ne-a iubit și binele ne-a vrut,
Că ne-a-nvățat la fel ca el să facem —
Cine din noi atunci l-a priceput
Și sfatul lui azi cine-l mai întoarce?

Ne-am bucurat și-am răs petrecăreți
Și ne-a ars sângele sfidând înaltul —
Acuma ne ferim în dimineți
Să ne privim în față unul pe-altul.

C-am părăsit și case și copii
Și ne-am uitat în sat, murind, părinți,
Și ne-am jurat cu vorbe pe hârtii,
Și-am zmulș din leagăn sfânt chipul credinței,

C-am tăcut la crimă și-am gonit
Din suflet libertatea și speranța —
Au cine-i astăzi cel mai nimerit
De-a face cu adevărat balanța

Întru lumină și-adevăr curat? —
Proorocu-acel — să-l creștem fiecare
Și-n noi să-l ascultăm îndurerat,
Vorbind cu gură arsă de dogoare...

Capul de zimbru II

Când vântu-n toamnă codrii mușcă,
Când mi-i încercuie zăpada,
Cutremurați de-un glas de pușcă,
Ei cheamă-n gândul lor balada

Și rămuros atunci li-i nimbul
Ce suveran e peste toate...
Mugind se-aude-n preajmă zimbrul
Ce-n coarne poartă nestemate.

Refuză ochiul crunt al puștii
Chiar dacă-o ține domnitorul,
Îl arde sângele brândușii
Cu care-ar bucura poporul

Și-ar lumina o-mpărăție,
Drept talisman jertfindu-și capul,
Convins cu sângele — să fie,
Chiar de-o să-l mântuie casapul...

Sălbatec ochii și-i rotește
Vai, nu-l ademenește-o fugă:
Din care parte îl pândește
Ca o-nchisoare cruntă, jugul?

Nu se vrea-n jug! Destinu-i este
Sortit a fi al libertății!
Tăiat mai bine lângă-aceste
Porți înzăuate-ale cetății!

Nu-n jug, nu-n jug! Tăiat mai bine
Și câini flămânzi din el să-ntindă,
Doar capul, — așa cum se cuvine,
În prapore contur să prindă.

Aceasta-i e de veci menirea —
N-ar vrea povestea s-o slujească,
Ci vrea să-și poarte nemurirea
Pe stemă-nimb să strălucească!

Testament II

Am să-ți las drept testament această frunză
Pe care-o scapă toamnele-n vânt —
Atâta viață-n fire-i zace-ascunsă,
Că monument i-aș face pe pământ.

Ea-i filă de istorie ce moare,
Ostașul în curaj neprefăcut,
Căzând răpus în lutul ce-l va arde
Pentru-a consfinte adevărul crud.

Din cartea de istorie — ce urme
De adevăruri sfinte s-au mai scos?
Pilat se-ntoarce delirând să scurme
În sângele ce l-a vărsat Hristos...

Ce urme-au mai rămas — necântărite,
Ne-nscrise-n cronici, spuse tuturor,
Glorificate-n veacuri ori hulite,
Sau inventate-ades pentru popor?

Această frunză, doar această frunză,
Atât de simplă-n veșnicia ei,
Din cartea de istorie e zmulșă,
Altei istorii pentru-a fi temei.

Drept testament ți-o las. Ea va renaște
Căci viața și-a trăit cu-adevărat —
Doar în jertfirea ei mai recunoaștem
Gestul total — de-a fi sacrificat!

Zeîta istoriei

Zilnic mă lupt cu dacii și romanii,
Însă, pe rând, tot ei mă-nving și cad
Și parcă-aș sta-ntre două iatagane
Și-s de ciocnirea lor cutremurat.

Capul meu blond adoarme către ziuă
Și de durere-n vis tresar și strig
Da-n preajma mea e tot zeîta Clio,
Simt degetele-i albe cum mă ning

Cu fulgii de lumină ai speranței:
— Ai să învingi și tu, o, ești voinic,
Când se bat doi — poporul te învață! —
Al treilea totdeauna e-n câștig!

Zeîta Istorie-i și ea perfidă,
Îmi zic, o, cum mă-mpacă de pe-acum,
Ca peste trei milenii de obidă
Să aflu că m-am rătăcit de drum...

Că nu-s ce-am vrut — ce maică-o fi de vină,
Ce zodie, ce stea făr' de noroc?
De îndoieli mi-i conștiința plină
Și-mi mut strămoșii des, din loc în loc...

Zeîță Clio, schimbătoare-n toate
Vai, ești alinătoare-ntru minciuni,
Hai, lasă-mi existența la o parte
Și născocește, dacă poți, minuni!

Pelegrin

Spre unde-neunde pașii te-ndeamnă —
Sub zorii cei tineri, în licărul serii —
Orice stea este-un nimb ce te cheamă,
Orice stea e-un semn al căderii.

Din trecut-netrecut se aude
Cum Crai Nou zugrăvește destinul
Unei mări cu pleoapele ude
Ce le-atinge Ovid-pelegrinul —

Către nord, către nordul zăpezii,
Către cupele iernii albastre,
În lucoarea-nghețată-a amiezii
Oferindu-i tristețile noastre,

Oferindu-i regretul și dorul
Umbra Iuliei, rană-amintirea —
Aripă-n doliu, ea e cocorul
Sfâșiind peste Pont nesfârșirea...

Revenea, revenea primăvara:
— E frumoasă, Domnia Ta, tare frumoasă...
Doar că Cezar își spulberă țara
Și-ncă strajnici mai ține la casă,

Nopti la rând te visează, magistre,
Doar prin vis al tău nume de-ngână —
Căci el, Cezar, din cele registre
Ți l-a șters cu augusta lui mână...

Maria de Mangop

Spre tine vin, Marie de Mangop,
Spre chipu-ți subțiat în filigrană
Cobor ca din uitare să-l dezgrop
Ca pe o șoaptă risipită-n strană.

În florilegiul multelor Marii,
Ce și-au purtat peste istorii trena,
Doar ție ți-a fost dat ca să rămâi
Umbra de mirt a Sfintei Magdalena.

Smulsă din glastră mândrului Caucaz,
Tu, trandafir venit ca să te schimbe,
Pân-la Suceava nu ți-a mai rămas
Pe trupul ca de-alună — nici un ghimpe.

De-unde zăpsise tăărescul han
Că de te fură — poate face-avere
C-a fi bolnav de tine-un moldovan
Și că va da pe tine cât i-or cere?

Cine-i fi fost, Marie de Mangop —
Taină ori vis, ori chip de suferință? —
Ștefan, bărbatul, noaptea era orb,
Doar tu-i erai cel strop de biruință

Pe care și-l păzea ca pe-un noroc,
Dar sfânt, comoară, piatră de cetate,
Căci herghelii sălbătice de foc
În vâna lui domnească dezlegate

Nu mai aveau poprire pân-la zori
La candela cu luciu de migdală
A ochilor tăi mari, iscoditori
Ce li s-a stins mahomedana gală...

De ce-ai apus, de ce-ai murit, de ce te-ai dus?
Te-ai ofilit subit ca trandafirul,
Vai, ghimpîi cei de piatră ți i-a smuls
Bărbatul, domnitorul și martirul!

Dar luminat-a amintirea ta
Mânia sa și zbuciumul cetății
Chiar de-au prins norii a se-nnegura
Prevestitori ai ceasului răsplătii...

Spre tine vin, Marie din Mangop,
Spre chipu-ți subțiat în filigrană,
Cobor ca de sub pulberi să-l dezgrop
Ca pe o șoaptă risipită-n strană...

Voievozii noștri cei dintâi

Voievozii noștri cei dintâi
Brazii ori stejarii or fi fost,
N-aveau știre de-al căldurii rost,
Pentru ea țineau un fel de post
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi.
În odăi de gheață s-au născut,
Leagăn fin de gheață-au cunoscut,
Laptele măicuței ierni au supt
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi
Purtau bărbi tăiate din zăpezi
Chiar și vara-n plinele amiezi
Ei păreau ai nordului aezi,
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi
Au răpus întâi Marele Frig:
Oști de criță-avea, era voinic —
Țândări au făcut din inamic
Voievozii noștri cei dintâi!

Voievozii noștri cei dintâi
La-nceput au fost niște ciobani,
Părintește împlânzind prin ani
De prin munți sălbaticii cârlani,
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi
Câte-o floare-au mai găsit prin lunci
De s-au pricopsit cu ele-atunci
Iar acestea le-au născut flori-prunci,
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi
Prăvălit-au stâncile-n pământ
Pentru-a se feri de ploi și vânt
Și-au durat lăcașul casei sfânt,
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi
Și-au mai pus și-o piatră-n deal-hotar
Să se-mpiedice orice barbar
De-o veni, purtând în ochi pojar,
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi
În blajinătatea sfântă-a lor,
Ne-au născut drept țară și popor
Pe pământul multpătimitor,
Voievozii noștri cei dintâi.

Voievozii noștri cei dintâi.
Și-albesc nimbul frunții către azi
Și se-ntreabă, tremurând în glas,
Din cel os al lor — ce-a mai rămas? —
Voievozii noștri cei dintâi...

Zodie

Sunt cântecele mele, sunt? —
Păsări cu zbor de bucurie,
Păsări închise-n colivie,
Izvoare scurse în pământ?
Sunt cântecele mele, sunt!

Zilele mele — ce mai sunt? —
Sunt aer sfânt de înălțare,
Când simt că inima mai doare
Și că mai plânge la mormânt —
Zilele mele sunt, mai sunt...

Prietenii mei — sunt, mai sunt? —
Sunt duși din urmă-n foc și pară
Să moară pentru care țară,
Cântând măreț, trist lăcrimând —
Prietenii mei — sunt, mai sunt...

Părinții mei — mai sunt, mai sunt? —
Mai sunt numai pe jumătate:
Doar mama, mama-și mai socoate
Anii prin bulgări, delirând —
Părinții mei mai sunt, mai sunt...

Străbunii mei — mai sunt, mai sunt? —
Se-aude doar o murmurare,
O-ndurerată întrebare,
Pădure putrezind la vânt,
Cenușă albă sub pământ...

Născut în zodia lor sunt?
Respir c-un cântec de-ndoială,
Cu-o zi în doliu, alta-n gală
Și c-un prieten de cuvânt —
Născut în care zodii sunt?

Născut în care zodii sunt? —
Părinții-i am pe jumătate
Strămoșii-n milenara noapte —
Pădure putrezind sub vânt,
Cenușă albă sub pământ,

Cenușă doar... pământ, pământ!..

Între scut și spadă

Între „da!“ și „nu!“, între „da!“ și „nu!“
Soarele e lipsă, soarele — tabu!
Stau pluton poezii cu flori în spate —
Cântul lor ajuns e doar la jumătate...

Între „da!“ și „nu!“, între „nu!“ și „da!“
Mi s-au stins bunicii fără-a mai afla —
Mor de-o moarte bună, mor de moarte-amară,
De-o molimă care s-o fi scurs pe țară?

Între „nu!“ și „da!“, între „da!“ și „nu!“
Împăratu-acela nu se pricepu
Și tot stând la cumpeni, migălind cu anii —
Și pe el și țară au călcat dușmanii.

Între „da!“ și „nu!“, între „nu!“ și „da!“
În atâtea rânduri mi-a fost inima
Ca-ntre două focuri sau ca-ntre doi poli —
Nici în bună pace, nici să te răscoli...

Între scut și spadă — între „nu!“ și „da!“
Sângele haotic prinde a ceda...
Nu-s decât doar două firave silabe —
Fă-mi-le, Tu, Doamne, drept supuse roabe!

Tineri, tineri...

Frunza plopului se-arată
Verde, tremurând la vânt:
— Las-c-ai fost și tu odată
Tânăr, tânăr pe pământ...

Cu oglinzi de-almaz mă cată
Gângurind izvorul sfânt:
— Las-c-ai fost și tu odată
Tânăr, tânăr pe pământ...

Răsar stele să mă vadă —
Iureș vesel de colind:
— Las-c-ai fost și tu odată
Tânăr, tânăr pe pământ!

Grâu-n rouă-n deal se scaldă
Și-i fericite, murmurând:
— Las-c-ai fost și tu odată
Tânăr, tânăr pe pământ!

Numai murgu-mi bate-n poartă,
Capu-a mahnă clătinând:
— Împreună-am fost odată
Tineri, tineri pe pământ...

Fratele Hamlet

E strâmbă lumea, legile-i — neroade
Ce de milenii și le-a măsluit? —
Răufăcătoru-n libertate șade
Cel cu dreptatea este pedepsit!..

Hamlet, frate mi-ai fost și mi-i rămâne
Floretei tale gândul meu e paj,
Lovit azi tu, lovit eu voi rămâne
În simpla demnitate și curaj!

Că vom cădea? Dar nu, nu în rușine,
În luptă inegală vom cădea,
Va plânge-nvingătorul lângă tine
Și, știi, va regreta în preajma mea...

Recunoscându-și vina, nedreptatea...
Dragul meu frate, dar va fi târziu —
Îmbrățișa-vom pe vecie moartea
O, nu pe-Ofelia cu sânge viu!

Și se va trece soarele-n eclipsă
Da, frate Hamlet, da, și-a fi târziu
Și-astfel vom rămâne, în toate — lipsă,
N-ai să mă știi,
Eu n-am să te mai știu...

Bună dimineța!

Bună dimineța, dragostea mea!
Robert Desnos, poetul francez,
Care a murit într-un lagăr de
exterminare,
Spunea „Bună dimineța!“ la toate —
La pomi și la poduri, la ierburi, la raze de stea,
„Bună dimineța!“ le-a spus tuturor înainte
de moarte!

Bună dimineța ție,-nceput de zi,
Început de viață, de floare, de nesfârșire,
Bună dimineța — tuturor celor ce veți veni,
De stropul de rouă-nsetați și de-un veac de iubire!

Bună dimineța, ochi de mare larg deschis,
În care cerul cu zeci de galactici încape,
Dar cine-n adâncuri, ca-ntr-un abis,
Le va căuta, le va număra
La funduri de ape?

Bună dimineța, grăule, frate cu Făt-Frumos!
Îmi ești cel mai drag fecior din împărăție
Și-alături de tine merg toată viața pe jos,
Câte-un mac roșu punându-mi zilnic la pălărie!

Bună dimineța, praguri de case, vă zic,
De la voi pornește seminția mea-n omenire,
Sărută, soare, pragul acesta, îți strig,
Sărută-l, pășește și intră-năuntru — drept mire!

Bună dimineța, soare, îți zic!

Libertate

De ciocârlie-am întrebat:

— Ce vrei tu, suflet zbuciumat? —

— Aș vrea un cer de libertate....

Stropul izvorului curat

Răspuns-a dulce, luminat:

— Aș vrea un râu de libertate!

Bobul din spic mi s-a mirat,

Dar a răspuns nevinovat:

— Aș vrea un câmp de libertate!

O frunză-n codru-am întrebat,

Răspunsu-i m-a cutremurat:

— Vreau codru-ntreg de libertate!

Pasărea,-n loc de-a-mi da răspuns,

Ferice gurlui de sus:

— Vreau zbor, vreau zbor în libertate...

Silaba-n cânt mi-a lăcrimat

Și m-a convins și mi-a jurat:

— O, am atâta libertate,

Atâta codru, cer și stele!

O, numai ele, numai ele

Dau glas singurătății mele...

Bogații heralzi

Brazdele-mi seamănă bogați heralzi —
Li-e pân-sub orizonturi gestul mâinii,
În piept mirosul viitor al pâinii
Îl trag din reavânul țărâniei azi!
Brazdele-mi seamănă bogați heralzi!

Eu inima v-aud, cum bate des,
Hei, voi ce-mi înmulțiți aurăria
Pe care e regină ciocârlia
Sub nesfârșit de-albastru univers —
Eu inima v-aud, cum bate des...

Străbuni părinți, neam de nemuritori,
Mult încercați, dar ne-nvrăjbiți cu viața,
Doar vouă vă înalță dimineața
Steag roș de luptători semănători —
Străbuni părinți, neam de nemuritori!

Când aerul cel nou spre voi îl mân
Sunt cel care vă e de-a pururi frate,
Voi din răbdarea voastră-mi faceți parte
Și purtător de cântec vă rămân,
Când aerul cel nou spre voi îl mân.

În colte verde-n muguri cruzi, dar calzi —
Mireasa e Zeița Primăverii,
Înfiorând înaltele imperii
Ale dorului ce vă aprinde azi,
Brazdele-mi seamănă bogați heralzi!

Decebal la Roma

Că n-o fi fost a fi, cum s-a-ntâmpat:
Poate-a fost prins spre veșnică robie,
Că Decebal nu s-o fi-njunghiat,
Că nu-ndeajuns o fi avut mândrie...

Și că spre Via Appia i-au dus
Trupul, pe cruce să i-l răstignească...
El umbrei prinsă-n cuie-a lui Spartacus
Ar fi putut de țară să-i vorbească...

O fi făcut tot drumul strâns în chingi —
În chingă braț și piept, în chingă — buza:
Nici să te miști, să plângi, spre-ai tăi să strigi,
Să se audă-n Sarmisegetuza!

Și-l mai păzea un pâlc de lefegii,
Și-l tot priveau și-i tremurau de frică —
Cu-o mână-i poate omorâ de vii,
Din car, unde-i legat, de se ridică...

Trecutu-l-au pe ape, peste stânci,
Știind doar gustul apei și aroma
Coajei de brad atunci când o mănânci —
Cu ele-l hrăneau până-au ajuns la Roma.

Bătrânul rege, fedeleș legat
Și cu căluș de frunze-amare-n gură,
A fost pe piatra străzilor purtat
Spre groază, pentru mulți de-nvățătură.

Nici barem să-l fi coborât măcar
Cu talpa lui s-atingă veșnicia,
Ci pân-la urmă l-au cărat în car
Pân ce-i tăiară capul lefegia,

Lăsându-i trupu-așijderi închingat,
Legat de mâini, de piept și de picioare,
Au nu cumva să-l știe ridicat
C-ar face-n jur prăpădul cel mai mare.

Pe urmă ar pleca pe ceruri înapoi
La loc să-i crească, vai!, putea-va capul!
„Și-atunce tăbărăște el pe noi...”
Și-n fruntea lui lovit-a iar satrapul!

Doar gândul lui porni departe, hăt,
Spre-ai lui, rămași la Sarmisegetuza,
Spre culmea lăcrămândă de omăt,
Peste cetatea sub furtuni ca frunza...

P.S. Astfel, îngrozitor putea să fie...
Dar într-o neagră zi, la el acasă,
Într-o cumplită clipă de mândrie
El singur firul vieții și-l curmase.

Sama-și făcuse, deci, cu bună știre...
Fricoși, romanii îi decapitară
Chiar trupul mort, o, fără de simțire —
Doar sufletu-i mai lăcrima pe țară.

Și ultima lui lacrimă-divină! —
O suferință contura latină...

RUGĂ DE OSTATEC
1998

Poetul unanim

Cetăți de nedreptăți voi destrăma,
Praful și cenușa voi risipi
De pe flori, de pe fruntea pădurii,
De pe sinceritățile îmbătrânite și stinse,
Și-atunci, ca bătrânul Ungaretti,
voi putea rosti:
„Sunt un poet unanim,
Sunt o magmă de vise...”

Și-atunci voi invoca lacrimile tale, ploaie,
Cu ele voi săruta inima pustiei de departe —
Din inima ei înviată se vor scutura
Aurite din spic
Silabele boabelor,
Smulse din ceea ce se numește
Nimic și uitare și moarte...
Sufletul meu deveni-va

Mângâierea mamei cu unicul fiu
Înghițit de-un război
Ca de-o negură deasă —
Pașii lui, vocea lui,
Ochii lui deveni-voi târziu
Și-n bătrânețile ei îngrelate
I-oi fi lumină și cântec în casă!

Ce-mi mai rămâne pentru anii ce vin? —
Mâinile — ca pe doi snopi de lumină
Prin nopți de-ntuneric
Le-oi ține-ntinse-nainte
Și-oi auzi cum peste fruntea pământului
Primăverile se-ncurcă divin
Și cum Luceafărul plânge
Vrăjitoarești cuvinte.

Iarna cu Nichita

„Și vine aerul turbat și în strigare
Și ne împrăștie și ne risipește și ne suflă
Și ne rămâne numai zăpada cea albă scânteietoare
Atât de scânteietoare cum este numai cuvântul...
Acolo pe zăpada cea albă noi doi ne-am iubit...”

Nichita STĂNESCU, *Măreția frigului*

1

Un colț de stea atinge geamul meu
Și geamul tot acum e-o rană mare,
De chiar și bunul Dumnezeu
Își frige mâna tămăduitoare.

E-o fierbințeală-a unui frig măreț,
Așa scria poetul blond odată —
Nichita-i dus, e-n lucru sub nămeți,
Și neaua-i umple pleata înstelată...

Să bem acum în doi și pentru el,
Din cele taine poate ne ascultă
Și-i zuruie silaba — clopoțel:
„Inima mea — inima ta sărută...”

E-un adevăr și cum aș vrea să-l porți
Și negrele-ndoeli să-ți limpezească,
Să-ți fie ghid prin turburele nopți
Când n-o mai fi nici umbra pământescă...

Coboară iarna palidă-n oglinzi —
În ele te privești ca o mireasă
Cu ochii-ncercănați și obrintiți
De pasăre fără de zbor în casă.

Privește iarna, cum ne-a-ncercuit,
Petale reci de gheață ne întinde...
Nichita e pe-aici, vrăjitorind
De dragoste, de înviat cuvinte!

2

Vine frigul să ne muște,
Să ne-ncarcereze-n gheață
Cu munți albi de veșnicie,
Cu dinți grei de bolovani,
Ne-or invidia mamuții
Ce-au trăit în altă viață, —
Ne-or descoperi urmașii
Peste-un milion de ani?

Ce-a fi-atunci gura ta dulce,
Ce-a fi trupul tău fierbinte? —
L-am tot strâns ca pe-o vioară
Ce mi-a plâns, ce mi-a cântat...
O fi rece sloi de gheață,
O fi umbra care minte
Rătăcită-n veșnicie
Și negând c-a existat?

Frigu-o fi o măreție,
Cum scria candid Nichita —
Nemaimângâiatu-n timpuri,
Înstelat poetul blond?
Groaza frigului e clipa
Ce-și irumpe dinamita
Peste florile grădinii
Peste-al vieții mele front?

3

Frig de groapă, frig de doliu
Frig cu dinți de-amenințare,
Frig de noapte, de sicrie,
Frig de ură, frig nebun!
Vine frigul ca să muște
Lotul meu de ființare,
Să mă-ngroape-n neființă —
Lui în veci să mă supun...

Frig-altar de-mpărăție
Sigilat cu-o Stea Polară,
Prunc încremenit în fașe
De un diavol cu-ochii șui —
Și-n această măreție
Doar Nichita mai coboară,
Și din altă emisferă
Iese-acum coloana lui...

De veșnică povară

Cu ce-am păcătuit de la-nceput
Doamne, de ne-ai dat povara amarului?
Cezarul a venit de ne-a bătut
Apoi ne-ai dat pe mâna Fanarului...

Tu darnic pentru orice neam ai fost,
Dar pe umerii noștri ai pus greul poverilor
Fără să le știm pentru viață de rost
Până la capătul sterp al vederilor.

Se taie din pâine, din carte, din lan,
Se taie din inima codrului, sfântului,
Chiar trupul nostru de veșnic țăran
Se-mpuținează pe fața pământului.

El scade în lut sub atâtea poveri,
Sub steaua cea veșnică a întrebărilor
De două ori azi mai mult decât ieri
Ne-acoperă trupul potopul durerilor.

Dar unde-i lumina și unde-acel glas,
Care ar sparge în zalele nopților
Fereastră, spre a ne privi la obraz,
Cinstire să facem sub cer măcar morților?

Și pruncii așteaptă. Și ei sunt lăsați
Din mila ta, Doamne, dăruitorule:
Mâine, sub hamul poverii-aplecați,
De-ocară rămâne-vom, Mântuitorule!

O, datu-ne-ai viață ca s-o trăim
Să-i trăim grijile, dar și foloasele,
Dar sufletu-n noi ne-mpăcat l-auzim
Și mai auzim cum ni se subție oasele...

Lemn voievodal

Tai din lemnu-acesta trup de voievod
Ca să-i cânte codrul înviat în oase:
Din dușmanii țării el făcut-a pod
Peste apa timpului, măloasă.

Să învie lemnul, brav și năzdrăvan —
În auzu-i facă-și cuib privighetoarea —
Mândru-a fost bărbatul, ca o floare-n lan,
Și din spic poporul îi sorbea suflarea.

Stropi de înviere erau ochii lui,
Inima ca pâinea — azimă cerească,
N-a călcat hotarul sfânt al nimănu
El pe-al lui râvnit-a doar să și-l păzească!

Și-i erau de rouă dragostele-n zori,
Risipite-n șesuri, conturând petale;
Rareșoaia, uite-o, scapă ghemi de sori
Când îl soarbe cu-ochii umezi, de migdale.

Nerăbdarea are sânge-nlăcrimat,
Sabia acuma se-odihnește-n teacă;
Dar, de ziuă, iată, s-a și răzbunat
Și pe cal — săgeată, iar bărbatul pleacă.

Țara îi așteaptă dreptele chemări,
Ea o să le poarte-n veac din gură-n gură,
Asta-i datoria sfântă-a unei țări,
Lui să se încreadă-n dragoste și ură.

...Tai din lemn de codru trup voievodal,
Iar acesta cântă înviat în oase
Și-un potop de păsări e-un pământ natal —
Unde-n zări să plece și de ce să-l lase?

Ostatec florii graiului

Sunt condamnat la pace — ostatec vrajei ei
Și dramelor la care mă condamnă;
La Mărășești părintele Mateevici Alexei
A plâns, dar nu atinse nici o armă!

Chipu-i privesc, de zeu și de martir,
Să-i înțeleg sub cer mucenicia,
Stropind cu al silabei sale mir
Memoria, credința, veșnicia,

Care mă leagă-n veac de casa mea,
De frunză, de câmpie și de carte
Și de Luceafăr, renăscută stea
Ce stă în cale-a tot ce este moarte...

Părinte, -ți sunt de-a pururi și copil,
În care viața-și cată dezlegarea,
În care primăverile-n april
Își zbuciumă cu inocență floarea.

Și-nmărmuresc în graiul ce mi-i dat
Ca mărul lunii peste-o mare-albastră,
Când pace-i pe pământ și în înalt,
Când hodinește-n dor chiar „Limba noastră“.

Pentru-a renaște-n zori ca un torent,
Mai tânăr și mai luminat de soare,
Ce lasă peste răni de sentiment
Pleoape dulci de smirnă-n sărbătoare.

Sunt condamnat la pacea de-ați vorbi
În graiul ce-și înmugurește osul —
Cu el pe buze se tămădui,
Smuls de pe crucea-n chin — Isus Hristosul!

Din noapte

Voi fi eu vagabondul în haine de-mpărat,
Desprins din tronul nopții la pragul tău să bat
O, stropul de lumină și de-adevăr să-l cer,
Strivit de roi de vorbe sub zile de mister...

Și nu-a fi crimă clipa în care-am să rămân
Ca sângele să-mi bucur că încă nu-s bătrân,
Că n-am de noapte frică, c-oi pierde un regat
Pe care viața-ntreagă din zbucium l-am legat.

Să-ți fie la picioare! Și să te pierzi în el
Ca prin castelul verde-al pădurii-un fulg de miel,
Te prindă răsăritul, să-ntârzii în amurg
Sub bolțile răbdării pe care ți le-aduc...

Destinul să se-ndure blajin prin gura ta
Ca s-o ascult cum cântă — sub cerul rece-o stea,
Acoperit cu ploaia, închis în gura ei,
În veghea cuviinței, țișând din ochii mei.

Nu voi cerși-ndurare, n-oi fi păcătuț —
Pentru credință poate cerși-voi fericit,
Doar stropul de lumină și de-adevăr un strop
Spre-a nu umbla prin lume fără de tron și orb...

Acel ce pleacă-n noapte

Acel ce pleacă-n noapte, acel ce pleacă-n zi —
E fratele meu dreptul, cumintele, nebunul —
Își pipăie, ca-n febră, merindea și tutunul —
Acestea i-or fi sorții cu care-a suferi!

El — căror anotimpuri de vrajă-i sol menit
Pentru-a semna tratate de floare și iubire
Și a se-ntoarce-acasă, dar în dezamăgire,
C-atâtea îi scăpară, că nu le-a dovedit?

Venit pe câte zile-i? Ferice-i, împăcat?
Precum un fiu, dar vitreg, sărută maicii mâna
Și-acceași grea chemare pe dânsul e stăpâna
Când e-ntristat ca norul, când este-ngândurat...

Prin neguri de-ndoială o fi mijlocitor
Și multelor iluzii o fi el creatorul,
Lutul zdrobind amarnic — din nou creând ulciorul
Cu forme mai sublime, mai plin, mai cântător?

E fratele meu dreptul, ca plopul săgetat —
Ce-și face, de-unul singur, în drumul greu — coloană,
Mărșăluind prin lume ca-n propria lui strănă —
Prin ea, — în vindecare, mereu — nevindecată!..

Pe Golgota

LUI ARCADIE SUCEVEANU

Prietenul meu, blândul, gândește-apocalipse!
Prietenul meu, bunul, o fi simțind și el
Cum se desprind din turle clopote-n veci proscrise,
Cum altele se-nalță cu tânăr glas la fel!

Stelele cad în goluri, dar când au să răsară
Alte lumini pe boltă, să ardă pentru noi?
Gâzi și nemernici hulpavi pământul împresoară,
Din rodul de pe ramuri azi viermii fac noroi!

Iar de pe unii carnea acuma se desprinde,
Împutrezită-cade cum coaja de pe trunchi,
În mintea Terrei astăzi parcă ceva se-aprinde,
Tot globu-n rotungimea-i parcă-i străpuns de junghi!

Nu e-un sfârșit de lume — e-un început de jale!
Din guri de prunc se smulge barbar al maicii sân!
Cine-ar opri barbarii, cine le-ar sta în cale,
Catran le arde-n sânge și suflet au păgân.

Vin nopți ca să ne toarne smoală încinsă-n vise,
Iubirea poartă-otravă în ochi, pe buze moi...
Prietenul meu, blândul, gândește-apocalipse,
Golgota lui e-aproape, vibrează către noi!

Vină unică

Unii — mi-au pregătit ştreangul,
Alţii — capcana ori ghilotina,
Alţii — cuţitul ori glonţul de tot rangul
Fără să-mi mai caute vina.

Iar vina era unică, singură — că respir!
Că lor aer mai puţin le-a rămâne,
De parcă le-aş fi furat din mir,
Din moşia (furată de ei!) şi din pâine.

De fiu m-a lăsat Cel de Sus,
Să-i cred în blajinele fapte —
O, numai să nu fiu pus
La-ncercare cu-o moarte!

Şi-am rămas azi cu-o singură-avere:
Lupta ce mă umple de speranţă
Că mă pot ridica peste durere
Şi să-mi pipăi punctul de balanţă.

Numai cu-o singură moarte-s dator,
Precum mi s-a dat o singură viaţă pe datorie,
O viaţă în care-am ajuns cerşetor
De aer şi de simbrie.

Din neantul care ne tot ţine-n frică
Alunecă-ţi, Doamne, spre mine privirea,
Spre răbdarea mea care te strigă
Cu toată disperarea,
Cu toată IUBIREA!

Până la dezastru

Draga mea, mai e pân-la dezastru?
Pân-la el — să ne iubim frumos,
Să mai cred că-s falnicul jugastru,
Tu — lăcrimioara clopoțind de jos...

Trăim în țara tare rău beteață,
Gonește către guri de-apocalips —
Balaur crunt pândind o viață-ntreagă
La Libertatea ce-o mai am în vis.

Vai, nu-mi intra în febra agoniei —
Nu mai dispun nici de-un medicament:
Sunt otrăvite florile câmpiei
Și ierbele mi-au ars în foc dement.

Ne mai menține încă răsuflarea
Ca pe-o minune de la Dumnezeu,
Ne sunt în comă muntele și marea
Spre care-am plâns și-am tot visat mereu.

De mai ești sinceră-n cuvânt și faptă
Și de mai e fierbinte gura ta
Și dragostea mea de mai e aptă —
Dezastrul și prăpădul vom nega!

Doi Robinsoni vom fi după furtună
Și-o insulă spre ea ne va chema;
Ea, marea-ncă-a mai mugi, nebună,
Spre frica mea,
O, și spre groaza ta...

În togă ca de nuntă

În togă ca de nuntă să-mi fii, iubirea mea,
Și albu-i ca lumina peste-ndoieli să stea,
Lumina care-ascunde, care gonește nopți
Din calea ce și-o taie prin valuri mateloți.

În togă ca de nuntă tronând imaculat
Peste minciuni de pândă, lângă un dor trădat,
Varul zăpezii tale arde profanul gest
Ce-alunecă-n eroare, fără să-ntoarcă rest.

În togă ca de nuntă, vai, fără muzici mari —
Doar ochii blânzi ai maicii să-mi cânte solitari,
Doar mâinile-i ferice să te atingă lin —
De binecuvântare și de menit destin.

În togă ca de nuntă spre-a mărilor oglinzi
Să treci cu trupu-n flăcări și ochii suferinzi —
Rotund e orizontul și fără de hotar
Mușcat solar de arșiți, de nopți surprins, lunar.

În togă ca de nuntă, din darul lui Hristos
Să treci prin aste arșiți — sfânt pelegrin pe jos —
La marginile toate, care niciunde sunt
Să strigi ca marinarul: „Pământ! Eu văd pământ!“

Cronica latină

Istoria spune că spre Roma, spre catacombele ei,
Au fost duși, robiți, mii de daci întru sfâșiere
Aprigilor, înfometaților lei
Care trebuiau să prindă mereu la putere.

Oricum, leii Romei, erau, Doamne, actori
Și actoria oricând cere dăruire de sine!
Se rânduiau zeci de gladiatori
Ca să doboare leul hrănit cu hălci creștine!

Togile albe străluceau sus, la amvon,
Spectacolul era-ntotdeauna de gală,
Împăratul și aici avea un fel de tron
Tivit cu aur peste căptușeală.

Jos, în arenă, sângele cel dac
Se-ncrâncena în fiarele dezlănțuite,
Gata să se arunce în atac
Gata să sfâșie, de robie-nnebunite!

Se răscula sângele dac în ei —
Ce-ngrozitoare, neagră răzbunare:
Din moartea altora,-nrobiți și ei,
Pentru-un comun dezmăț de desfătare!

Astfel spre Roma neamul mi-a ajuns —
Cetatea m-a recunoscut, divină:
Dovadă grăitoare de răspuns —
E-un rînd modest în cronica latină...

De nu-a fi, întâmplător, târziu...

De nu-a fi, întâmplător, târziu —
Mâna ta îndrăgostită-o pune
Pe creștetul lanului de grâu
Ca pe cartea cea de rugăciune.

De nu-a fi, întâmplător, târziu —
Cheamă-ți amintirile acasă —
Te vei ridica din noapți mai viu
Decât lanul ce-a căzut sub coasă.

De nu-a fi, întâmplător, târziu —
Mai întreabă Pasărea Măiastră,
Care-mpărății ce se mai știu —
Au nevoie de credința noastră?

De nu-a fi, întâmplător, târziu —
Lângă fruntea albelor fecioare
Pune trandafirul purpuriu —
Să le fie moartea sărbătoare.

De nu-a fi, întâmplător, târziu —
Pe greul Pământului ți-l cheamă
Să-ți păzească ce mai este viu,
Să te smulgă, pedepsit, din teamă.

De nu-a fi, întâmplător, târziu —
În lacrima de-amurg te regăsește
Și „O, mamă, dulce mamă...” să îngâni
S-auzi cum steaua sus te-nveșnicește!

De nu-a fi, întâmplător, târziu...

Lângă cuvânt

În carnea acestui cuvânt
Sufletul tău luminează
Între cer și pământ
Ca un soare-n amiază.

În sufletu-acestui cuvânt
Nimb de lumină-i nectarul
Și licărul lui este sfânt
Cum sfânt pentru maică-i altarul.

În șoapta acestui cuvânt
Îndrăgostiți îmi sunt teii
Ce-și prind de mult dor, lăcrimând,
De aur și smirnă, cerceii.

În flacăra-acestui cuvânt
Se-nalță, de rană, chemarea
Ca turnul prim, răsunând,
Trezindu-mi Carpații și Marea...

Da-n dorul acestui cuvânt
Se scaldă, de prunc, Făt-Frumosul
Și-i scăpară sabia-n vânt
Și-n floare dă văzul și osul...

Și-n țara acestui cuvânt
Grâul mi-l cresc și dreptatea —
Copil al meu drag pe pământ,
Cum să-ți veghez sănătatea?

Cei dragi

PĂRINȚILOR MEI, PLECAȚI

Pe cei dragi, plecați — cum să-i învii?
(Doar Hristos s-a reîntors din moarte!)
Reveniți lângă ai lor copii,
Din moșie — iar să-și facă parte?

Dar ca lacrima e somnul lor,
Nici o amintire nu-i mai doare
Nici cel rug de dor mistuitor
Nu-i mai răsuțește pe frigare.

Ei sunt umbre fragede de prunci
Care străjuie imensul mării,
Unde nu sunt legi și nici porunci
Ci doar goliciunile uitării.

Se refuză chin și suferinți,
Pofte,-amibiții și măririi refuză,
Refuzând chiar dreptul de părinți
Căci refuzu-acesta nu-i acuză...

Să revină? Doamne, la ce bun?
Doar pe-o clipă — să se îngrozească
Că-aici timpul-a devenit nebun
Tot din „sfântă“ vrere omenească,

Că-a intrat pământu-n boală grea
Că e-n febră și în slăbiciune,
Că natura-mbătrânind și ea
Plânge-n cea din urmă rugăciune...

Busuioc la grindă

Vino mai aproape — mâna să întinzi
Către busuiocul amurgind sub grinzi —
Dinspre el spre geamuri mirosul străbate
Cu ecouri mute de eternitate.

Nu e dusă,-i vie viața-n firul lui,
Aerul din juru-i are-aripi verzui
Și-ncă ochi de floare, galeși ochi de floare
Busuiocu-n grindă pentru tine are!

L-ai închide-n palme, l-ai primi la sân —
Nu e pus pe ceartă, n-are ochi păgân,
El e rugul care acum zace-n iască,
E ca pruncul care cere să se nască!

Palma ta ușure lunecă, de stea —
Firicelul palid doar căldură vrea —
Nu compătimire și nici milă tristă —
Când respiri fierbinte — știe că există!

Și putea-vom trece râu-acestei nopți
S-ascultăm cum vântul mișcă nalte bolți...
Doarme busuiocul, se visează floare —
Un izvor sub gene, veghetor, apare...

Cântece vechi

Cântece vechi îmi dibuie auzul —
Par niște prapore zdrențuite făr-de contur,
Da-n care, sfânt și viu, simt pe Isusul
Neamului meu — sufletul lui cel pur.

Par din milenii albe dezgropate —
S-a-ncenușit izvodul, s-a mai șters,
Dar o lumină-n ele-ncă mai arde,
Purtând al demnității înțeleș.

Copii îmbătrâniți în veșnicie,
Izvoare-nmormântate în pământ
De-a năvălitorilor mânie
Că există-n lume, că mai sânt.

Par desene mitice pe oase
Ce-s sculptate cu minuni de flori,
Peste care timpul-avea să lase
Flăcări crunte de atâtea ori.

Vin timid din ocnele răbdării,
Fiecare sunet li-l învăț —
Ele-au curs la rădăcina țării
Veșnic sfărâmată în bucăți!

Ele-au ocrotit-o-n vitregie,
Ele-au plâns-o — atuncea când murea!
Simt: sub respirația lor vie
Dă în floare-o grindă-n casa mea!

Clopot în seară

Se mișcă limba-n clopot și dureros o-aud —
A cântec, a-nviere ne bate, — a pomenire?
Peste hanul toamnei, de ploi și păsări ud,
Ecou-n murmur cere în inimi ocrotire...

Îi ascultăm sonorul și pașnicul frământ —
Ne copleșește-n sânge nostalgica chemare —
Semnal, că nu-s chiar toate fericite pe pământ,
Că sufletul lui, bietul, mai e la grea-ncercare!

Cel clopotar pe scară parcă-mi e frate drept,
Din numele meu trage de funii-i pic de apă —
Și clopotul cel mare parcă-i la mine-n piept —
Tot trupul îmi vibrează, tot trupul e-o pleopă!

Și funiile ploii din mine-acuma scot
Chemarea cea înaltă, ecoul care doare:
Eu iar m-anunț planetei că-s viu și că mai pot
Să-i plâng la căpătaie când cineva îi moare...

Mă mai anunț o dată că-n veghe nu slăbesc,
Că vestitoru-n mine nu și-a tocit auzul,
Că cea mai bună veste-o-aștept să-l fericesc
De-s zorii albi ai zilei, de-i purpură amurgul.

De la un pol la altul voi fi ecoul lui
Ecou de îndurare, ecou de sănătate,
Ecou ce-l va renaște ca pe un prunc din nou,
Ecou ce-mi umple-n viață temeiurile toate!

Să nu ne părăsim

Ne-am strigat sub bolțile zilei
Sub bolțile cu stele, sub tot înaltul:
Vin friguri, vin arșiți,
Vin nopțile lungi pe pământ —
Voi, toți care mai sunteți, care sunt —
Să nu ne părăsim unul pe altul!

Și glasul meu într-o rugăciune
Pretutindeni vă caută din fiu în tată —
Din răsărit spre-apus,
Din pol în pol, sublim:
Unul pe altul — să nu ne părăsim,
Despărțirea ne ia puterea de la urmă, toată!

Să ne ținem de firul de iarbă
De floare, de ramul ne-ngenuncheatul,
De raza soarelui, de stropul divin din izvor —
Eu vin — copil — să mă-oglesc în ochii tuturor —
Să nu ne mai părăsim unul pe altul!

Cât mai e roua la zori
Și se-aude privighetoarea,
Cât se mai aude orga pădurii,
De-o mai auzim —
Unul pe altul — să nu ne părăsim —
Aceasta îmi e până la ultima clipă
Chemarea!

Barbarii

Unde n-au vrut n-au tăbărât barbarii!..
Gemea Egiptul și se plângea-n Carpați,
Codri de fii frumoși decapitați
Mai moștenesc și azi, dar nu mă sparii!

Crunt, peste mări supus-au Bethleemul,
Întințosat-au carnea lui Isus,
Dar în Pilat dormea un șarpe-ascuns
Ce-avea-năuntru a-și desface ghemul

Și-ai aminti că mai există moarte...
Iar în Carpați creștea un mândru cal,
Pe care-avea să salte Decebal —
Să-i vadă cum vin, hoarde, de departe,

Cum seamănă prăpăduri mari în cale...
Și Sarmi se-ncingea cu munți la brâu,
Cu sabia Danubiului — râu,
Ce-avea doar pentru-o clipă să-i potoale.

...Barbari-s duși... Dar iar se nasc barbarii
Și iar îmi caut muntele străbun
Să-mi apăr pruncul, nu să le propun
Din grâul ce-mi mai aurește-n arii.

Timpul, perfid, a și uitat de mine...
De două mii de ani sunt veghetor,
Câci n-are margini foamea, setea lor
De-acest pământ blajin care mă ține

De două mii de ani într-o veghere
Că poate se va arăta Isus,
Lui să mă plâng, să-i spun ce am de spus,
Și-apoi să mor creștin, precum se cere...

Totul ce-am moștenit

Totul ce-am moștenit de la bunii-străbuni
În ochii noștri-acuma parcă-n mii de așchii se frânge;
Anii perfizi au trecut peste toate, nebuni,
Aruncând peste toate numai umilințe, zgură, praf
de uitare, de sânge.

Și-acuma, a pune aceste așchii la loc
E ca și-n povestea cu Tantal, mereu pedepsitul,
Așchiile-s tumănite și ele și nu se-ntorloc
Căci giuvaierul din noi e și el, tumănitul.

Vara spre lan vin lăcustele de-l ciugulesc,
Toamna și iarna vin ciorile de-nghit bobul din brazdă,
Cu fiece strop din sângele meu mă trezesc
C-aș vrea să-mi caut o altă planetă de gazdă.

În măr doarme viermele-otrăvii, se poate trezi,
Îmi poate roade pomul până la rădăcină:
Copiii noștri nu s-or mai uimi —
Aroma fructului demult li-i pe limbă streină.

Te zbate și țipă la cer pân-la lacrimi, suflete-al meu,
Căci din când în când te hrănesc cu speranță
De parcă-aș hrăni cu istorii un zeu
Ce refuză să mă cunoască la față!

Rugă pentru Crist

N-ai fost Tu omul cel dintâi,
Cred — n-oi fi eu cel de pe urmă:
Am crucea Ta la căpătâi,
Spre bine-aceasta mă îndrumă.

Și poate nu va trebui
Ca s-o stropesc și eu cu sânge —
În spate-oi duce-o dacă-o fi
Dat ca nevoia să mă strige:

„Crucea să-ți porți!“ — m-oi resemna
La chinu-acest fără-de-ndurare,
Ca Tine, demn, o voi purta,
Arzându-mi osul pe spinare!

La trup și gând mă însenin,
Răbdarea Ta îmi dă putere
Ca neamu-acesta să-l susțin
Când mi-l inundă vreo durere.

Tu-ai fost cu noi mângâietor,
Speranțe Tu ne-ai dat divine,
Când ne-au gonit cei bravi feciori
Spre ocne-amare și streine.

Și-n ruga Ta ne-am mângâiat
În ceasul crunt din fața morții,
Ne-au spânzurat și ne-au tăiat —
Prin Tine — n-am murit cu toții!

C-așa am fost și-așa vom fi:
Purtăm o inimă miloasă,
De-au vrut pe toți a ne zătri —
Rămașii s-au întors acasă

Martiri de toate-nspăimântați,
Ei au înfrânt neomenia;
De crezul Tău în gând salvați
Ei azi ți-adună datoria

Prin libertatea ce și-o vor
Ici, pe pământ, sus, către spații
Și plâng de bucuria lor
Jos — Marea și-ncă sus — Carpații!

Cu ruga asta mă aplec
Spre chipul Tău cel smuls din moarte
Lumea la rău s-o înțeleg,
Să-ți zic de bine mai departe!

Vino, toamnă, vino-ne!

Vino-ne, hai, toamnă, și spre noi, săracii!
Ai în deal de sprijin via și haracii
Și-n livadă ramii dulce curg cu mere
Și cu prune-albastre — smoc de giuvaiere!

Vino-ne, căci, uite, s-a-ngroșat lumina
De căldura verii, și-a crescut albina
Faguri dulci sub teiuri, la prisăcărie —
Dă pe-aici la miere și mai întârzie,
Principesă-n aur și cu fruntea-n stele
Pentru văzu-n sete-al nerăbdării mele!

Codrii mei sub creștet nopțile ți-or pune —
Ce povești cu îngeri frunzele ți-or spune!
Vai, cercel deasupra luna ți-o voi prinde,
Făt-Frumos veni-va brav, de te-a cuprinde!

Rezemați alături, vom sorbi-n măsură
Din aceeași cupă aromind pe gură
Și în cuibul celor rândunici plecate
Îți voi crește, soro, stropi de nestemate...

Dragoste târzie, vino-ne odată
Peste aşteptarea noastră-nfierbântată!
Căci în fiecare dintre noi, săracii,
Zace câte-un mire şi-o mireasă zace:
Nerăbdarea arde nopţile şi zorii,
Zac în fiorul sfântul toţi mustuitorii
Şi aşteaptă ceasul ce-a ţipa fetia —
E-ngrelat haraciul şi e coaptă via!

Noi săracii-n vorbe şi-n pământ de ţară —
Te chemăm cu rodul tău: hai, ne doboară,
Pe unde-i mai plin strugul, mai cu rod copacul —
Clopotu-ţi de aur — fie-ne capacul!

Un cântec prohodit

C-am vrut s-avem mai mult — n-am izbândit! —
Am îndrăgit cu ce-am rămas acasă:
Un cântec ce-l cânta tata la coasă,
Când avea lanul lui bun de cosit,

Și vinul scurs în pivnițele reci
Ca o-mplinire-a toamnei, repetată
Peste-așteptarea verii, asudată,
Sub stelele înlăcrimate-n veci.

Doi cai cu nori de aburi peste ei
Tata-i vându în patruzeci și șapte
Ca mama să ne cumpere și lapte —
Eram flămânzi, și eram slabi, și eram trei...

Grăul-copil — îmbătrâni cu-ochi goi
Și-mbătrâneam și noi pe zi ce trece
Și nu era pe lume nici o lege
Ca să ne-ntoarcă ploile-napoi!

Pe tronul secetei, incandescent,
Ne sfârâia răbdarea ca o rouă,
Atât de mult și sfânt dorită nouă
În anu-acel — la rouă — repetent...

C-am vrut s-avem mai mult — n-am izbândit,
Ci-am îndrăgit cu ce-am rămas acasă;
Acum nu mai avem nici lan de coasă
Și cântecul lui tata-i — prohodit...

Pruncul cel liber

Am trăit un timp dirijat de drapele
Timp cu ochii legați cu pancarde;
Pleoapele se desfăceau în chinuri grele
Și doar în orele când luna arde...

Și-astfel, cu roșul lor capitonăți,
Ne era sângele greu și orb, și-n scădere,
Doamne, când ne-am făcut dezlegați
Parcă eram storși de-orice strop de putere!

Și ne tăia văzul lumina din jur,
Și amețeam de aerul de-afară
În care chipul pruncului cel pur,
De liber ce era — putea să moară!

Era al libertății pruncul meu născut,
Rostea silabele, de neam durute,
Și striga către-un temut trecut
Chemându-și, febril, rudele pierdute...

Ceasul a fost spre-a se multiplica
În spațiul vrăjit de Tricolorul
Care-n trei lacrimi sfinte descânta
Destinul — și răbdarea și tot dorul

Acestui neam de tânăr-verde grâu,
Unde-a fost uns de mire Făt-Frumosul
De-i cântă floarea plaiului la brâu
Și-i este bucium de veghere — osul!

Cântec bolnav

Cântec bolnav de-o țară de strămoși
Care mă blestemă din albe oase
C-am tremurat sub zodiacul roș,
Că și-azi mă-ncearcă temeri ticăloase

Și-s strâns în chinga lor — urât metal,
Mi-s nefirești și în sfială pașii,
Și-astfel, vagabondând cu suflet pal —
Mă plâng părinții, mă urăsc urmașii...

Pecinginea ne-ncrederii o port,
Drept veșnică nevindecată rană
Și trec prin țară parcă-ar trece-un mort
Pe-un drum unde-amintirea se destramă

În pacea unor stări ce mi le chem
Sau mi le nasc în trup, improvizate,
Eu mai aud acel cumplit blestem
Ce din pământu-ndurerat străbate.

Și-atunci de firul ierbii-s ținut
Și-s ținut de frunze și de stele
Sub cerul bolții vânat, răstignit,
E stinsă flacăra speranței mele...

Spre tine vin, tu-mi ești salvarea, Crist,
Lacrima ta ca un balsam mă-atingă —
În cântecul bolnav să nu exist,
Vai! îndurarea-ți sfântă — să mă frigă!

Adunare națională

Pe unde mi-ați umblat,
Prin care veac, prin care sat
Cu numele pierdut, uitat?
Desculți, flămânzi, bătuți,
Amărăți, obosiți,
Călcați prin războaie de cai,
Târâți de păr prin închisori,
Cu picioarele de plug sărutate,
Astăzi vă văd:
Veniți din țărâmurii îndepărtate
Cu brațe la cer ridicate,
Cu capul mai mândru, mai înalt —
Sufletul vostru-a-nviat,
Trupul vostru e cald!

Acum — ia mai stați de hodiniți
Sub coroana de verde smarald
Al teiului de crucea lui Ștefan păzit!
Privirile vi s-au umezit:
Nepoții-n jur fac hora cea frățească —
La masa cea împărătească,
Bineveniți — strămoșii să poștească!
Sângele lor nicicând să ruginească
Obrazul lor nicicând să nu roșească,
O, viața lor nicicând să nu pălească
În dăruit,
În omenit,
La nesfârșit!

Răceala

Precum omida, e-o răceală-n noi,
Şenilele-i de praf sunt nevăzute,
Ni se scârbeşte carnea mai apoi
Şi doar simţirea-n trup se mai ascute.

Intrăm în iarnă ca-ntr-un cimitir —
Şi-aici crucile-s zmulse, duse-acasă,
Şi focu-n sobă-atunci e un martir
Ce delirează-n clipa cea de groază...

Pădurea e scăzută-n depărtări
Până la puii care-aşteaptă-n ghindă —
Li-s morţi părinţii în încăierări
Dintre topor şi-o clipă suferindă.

Şi-acum aşteaptă sutele de ani
Să-i mângâie cu soarele şi ploaia,
La fel să fie socotiţi duşmani
De-acel ce-şi urcă pân-la cer odaia...

Şi iar e rece-n sânge şi-i fior,
Ca-n zi de Paşte, când subit îngheaţă,
Când mielu-şi lasă capul-fulguşor
Pe trunchiul ce-l desprinde de la viaţă.

Lumina pentru dânsul a apus
Şi iarba pentru el de-acum e moartă,
Şi clopoţel la gât nu-i va fi pus,
N-o să-l dezmierde puştii niciodată...

Răceala mă surgumă, și-s bolnav...
Au poate e pe undeva vreo lege,
S-o-nfig cu acul într-un paragraf,
Poate astfel, cu anii, va-nțelege!

Răceală de speluncă-nchisă-n munți
Răceală de uitată mănăstire,
Răceală de copii ajunși cărunți,
Răceală de om surd în omenire.

De grindină răceală, de ghețar,
Răceală de metal cu ochi de șarpe,
Răceală lângă-al inimii hotar,
Răceală de iubire sub pleoape.

Răceală de planetă fără grai
Ce se rotește sus necunoscută —
Lumina-i ce mă-mbracă-n evantai
Nu mă-ncălzește, nu mă mai ajută...

A mea-i de verde cântec și de dor,
A mea-i cu viața ce mă dușmănește!
Poate de-atât și țiip îngrozitor
Când o simt prunc, și-acesta — se rățăcește!

Șansa existenței

Cu șansa existenței am legat
Chipul slăbit și trist al Libertății
Și-am plâns către coloane ce din sat
Veneau buluc la porțile cetății.

Câci n-au cerșit intrare, n-au bătut
Cu mâini barbare zidu-n adormire,
Ei au sosit cu al iubirii scut,
Ei respirau cu gură de iubire.

Momentul — drept efigie-am să-l port
Gravat pe inimă-ntru neuitare,
Bătaia mai fierbinte s-o suport
Pentru acest curaj de sărbătoare.

Să nu încremenim în acest loc
Al învierii sfânt drapel de țară
Ne fii aripa noastră de noroc
Și peste toate oasele coboară

Și fă lumină-n cugete la toți,
Lumină pentru minți întunecate
Căci ai de-adus și bucurii la porți
Și să mai tai la brazde de dreptate!

Intrăm în marea șansă — DE A FI!
Intrăm în existența milenară
Ce ne-a fost zmulă într-o bună zi
Precum s-ar trage-o plantă în afară...

Intrăm în existența cea de neam
Care ne-a fost furată mișelește —
Nici respiram, și nici gândeam,
ascuns plângeam —
De-aceste lacrimi, Doamne, ne ferește!

C-am fost mereu

C-am fost mereu cu visele-n robie,
C-am fost mereu striviți de-un ideal —
Nu cred că-i cea mai mare agonie,
Nu cred că-i drumul spre-un sfârșit fatal.

C-a fost un mit ce-a putrezit pe oasă
Și-acum de el nu ne putem spăla —
Nu cred că-i de la Dumnezeu pedeapsă,
Nu cred că fruntea nu ne-om ridica.

C-a fost îndemn și râvnă măsluită,
Că ne-am tot uns pe cugete cu fals —
E-o inerție-a vieții gratuită,
O inerție de eroare-n pas...

C-a fost minciuna marea-mpărăteasă,
Ce ne-a ținut în carcerile ei —
Noi dragoste și inimă miloasă
I-am dovedit, crezând nu dumneaei.

Căci noi crezut-am grâului din colte
Și glasului izvorului plângând
Peste-un imens de-mpovărate holde
Și peste moartea celor din mormânt.

Și-am mai crezut că va zbugni lumina
Și-a scrijela-ntunericul pe loc,
Pe unde-n doliu se ascunde vina
C-am dus pe umeri munți de nenoroc!

Acum

Din teamă pentru moarte ne-am trezit,
Din dragoste pentru această viață?
Acum ni-s ochii numai dimineată,
Acum ni-i trupul numai răzvrătit...

Acuma sorb doar zori îngemănați
Și numai roua cea nevinovată,
Câci ea se mai îndură să mai cadă
Spre-a ne ști ochii noștri-nrouați.

Acum ne roadem, harnici și rebeli,
Cel optimism ce ne-a intrat în casă,
Dar cât ne stăruim — el nu se lasă
Și trecem nopți sub ale lui momeli...

Acum, ca din spital, fugim din străzi
Cu numele de idoli, sunătoare,
Schimbăm cămașa veche ce ne doare
Și cugetul ni-l sfâșie-n bucăți.

Acum amurgu-i „MÂINE“ de-a venit,
Și pare noaptea scurtă, de-o secundă,
Nici un regret nu poate să se-ascundă —
Orice regret acuma-i pedepsit!

Acum — ne dăm cu var! Dezinfecțați,
Strivim bacili și ignorăm bacterii
Și ne suntem noi singuri ienicerii
Pe-un continent de vise deportați...

Negru patrafir

Dezamăgire — negru patrafir
Sub care-a fost speranța mea-ngropată —
De-atâtea ori băutu-mi-te-am toată,
Cupă-a cedării mele de martir!

Și te-ngropam ca să-mi renaști mereu
Cu valul tău amarnic de regrete
Și ceruri mai cădeau desperechete,
Ca să renaști din nou pe capul meu...

Dezamăgire de destin fugar,
Dezamăgire de iluzii goale,
De-atâtea revoluții mondiale
Și de lichidul negru din pahar!

Eu l-am sorbit crezându-mi-l de leac
De cei ce-l întindeau — multbinevoitorii
De fericire — pentru muritorii
De alde mine, rătăciți prin veac!

De-atâta fericire — simt acum
Veșmintele cum se despart de mine,
Plesnite-s toate și îmi par streine
De parcă-au fost croite doar din fum...

Cum să le port? Sunt regele cel gol
Cu degetul m-arată lumea toată!
Cel negru patrafir, de te mai cată,
Pune-l pe foc și uită-l, Anatol!

Loc în istorie

Locul nostru-n istorie ni-i ocupat,
Neam al meu visător la noroace —
Oricum ne-am întinde, oricum ne-am desface,
Locu-n istorie ni s-a luat.

Locu-n istorie ni s-a-ndepărtat
Pentru un timp de favor mai fericite,
Orice n-am face, orice m-am zice —
Altui neam acel loc este dat...

Locu-n istorie-i lotul avut,
Cumpărat cu existență și cu parale,
Dar prin acele de taină anale —
Locu-n istorie, vezi, ni-e vândut...

Locu-n istorie, neamule-i, vis
Pentru acei care umplu parterul,
Așijderi avându-și, hoțind, partenerul —
Locu-n istorie le este promis...

Locu-n istorie — nouă ni-e doar aici
Unde se vântură-n vatră cenușa
Celor plecați. Deschisă ni-i ușa
Lăsată feciorilor mei de bunici!

Locu-n istorie... Dar ni-l dorim?
E bun de arat și de semănat grâul
Și trece pe-aice de secole, râul
Durerilor noastre — să ni le sorbim?

Blestem de pace

Pace peste toate, pace peste toate,
Pace peste cele multe întâmplare,
Pace peste ciudă, pace peste ură,
Pace celui care m-a plesnit pe gură,
Pace peste arme și peste minciună,
Pace peste steagul ce cu vorbe tună,
Pace peste malul care se prăvale,
Pace peste morții ce-i strivește-n cale!
Pace peste foamea celuia ce vine,
Pace peste sacul ce și-l umple bine,
Pace peste fuga-i, peste-a lui hoție,
Pace să-i dai, Doamne, numai nu mai vie!

Că-mi adun mânia, că-mi fac fiară brațul,
Că-i dărâm cerbicea și-l anin cu lațul,
Că-i înfund călușu-n gură, de țărână,
Că se face rece — aici de-o să rămână,
Că-mi mai calc răbdarea, că-mi mai calc destinul,
De-i fac ștreang din limbă, dacă-l prind cu plinul,
Că-i pun sfori la gene și-i gătesc gurarul,
Că-o să-l fur de lemne și pe pădurarul,
Că-o să fac rug mare, pân-la cer de mare,
Că-o să-mi fac și mie-odată sărbătoare!

Haiducie

Fraților, din care regiment
Al suferinței vi se-aude glasul,
Sub care codri își apleacă lent
Și înțelegător iconostasul?

De unde se-aud cântece-n delir
Amestecate c-un potop de jale?
Voi toți sunteți câte un Rege Lear
Ce-l părăsiră crunt fiicele sale?

Voi, frați, mințiți de marile izbânzi,
Întoarceți ghiocul inimii spre mine
Sunteți avizi,
Sunteți secați,
Sunteți flămânzi
Și trupu-n șea nu se mai ține bine...

Lăsați-vă-acum lăncile în jos,
E ora ispășirii de păcate
În turnul meu, în ochiu-i luminos
Această oră — acum — vouă bate!

Porni-vom mâine-n zori, când va lega
Lumina sâmburi grei de îndemnare,
Toți codrii în picioare-or trâmbița
Și roua peste frunze-a picura
Lacrima de dor de Libertate —
A codrului
A noastră, a mea și-a ta —
Vai, ea mai are ochii legați și mâinile — legate!

Harta Europei

Îmi trec ochii pe harta Europei buimac
Și inima-n piept se zbate așijderi buimacă:
Ochii de-un florilegiu de culori se sparg
Dar nu mai dau de-mpărăția Dacă!

O fi intrat în lutul istoriei, comun,
I-o fi tăiat cineva rădăcinile negre-amare?
Peste urmele ei nevăzute se suprapun
Milioane de oase, de moarte popoare...

E mincinoasă, ca și multele hărți?
E stratul măsluit, de suprafată?
E împărțit de Domnul în bucăți,
La împărțire-o fi fost de față?

Ovidiu fost-a suferindul ocular,
Semăna cu Isus — mai purta și coroană,
Martir supus pe-acest tărâm barbar
Din care ne-a rămas doar o icoană —

Acea a lacrimii cu care-a scris,
Cu care pana-și încălzea-nghețată,
Scrisorile pe care le-a trimis
Spre conștiința mea încarcerată.

Și chipul lui la țărm de Euxin
Îmi pare harta-mpărăției Dace,
Topită-n lutul unui veșnic chin
Spre-a nu cunoaște-o veșnicie pace...

POEMELE DURERII
2000

Cucul din ceas

Vârstă-a mea, ai ochii triști și obosiți...
Cucu-n ceas ți-anunță ani mai fericiți,
Uite-l, cum se-nalță și-aprig se frământă —
Au nu pentru tine ora asta-ți cântă?

Dar e toamnă-afară și bat vânturi reci,
Amintirii, ei doar vrei să te apleci,
Când te-a-mplut seninul, când te-a ars seninul,
Când veneau spre tine mărire cu plinul,

Când ți-era suflarea de la pol la pol,
Când veneau spre tine păsările-n stol —
Care — de aproape, care — de departe
Cerul doar cu tine, magic — a-l împarte...

Trec ca o balanță-a nostalgiei nori
Peste chipul lunii și se-aud ninsori,
Purtând vâluri albe, giulgiuri înghețate
Ce-n curând la poartă, inocent, vor bate...

Cum le vei deschide — cum te-or și ura!
Dulce-a plânge-atunce numai inima,
Căci din cele lacrimi ce s-au plâns odată —
A rămas doar umbra... Marea — li-i secată!

Vârstă-a mea cu ochii triști și obosiți,
Cucu-n ceas ți-anunță ani mai fericiți,
Uite-l cum la ora asta se frământă —
Au nu pentru tine, cea din urmă,-o cântă?

La furtuna care se va naște

Sunt acum ca sunetul cel stins
După-o mare, cruntă detunare,
Printre ierbi și ramuri goi prelins,
Fără șansa cea de răzbunare.

Stins ecou pe lespezi adormit
Și topit în bulgări de țărână...
Tineretea mea s-a risipit
Ca o casă veche și bătrână,

Ca un lan cosit, încă ne-nsămânțat,
Putrezind sub toamnă și sub ploaie,
Sufletul în mine s-a-ncuiat
Ca-ntr-o fără de ferestre-odaie:

Nici o rază nu pătrunde-aici
Și pereții nu cunosc lumina,
Dar sub talpă lutu-ascunde-un brici
Și mă frig regretele și vina.

Și mai stau cu gândul răvășit
De-amintiri ce le-am avut odată
Drept podoabe mari, ce le-am trăit
Într-o viață surdă și furată...

Stau sub ele ca sub pietre reci
Și prin os pământul mă străbate,
Sau oasele mele-n ele-ntrând
Se-aud, ca-ntr-o iertare de păcate...

Spune, suflete, și tu ceva
De-amorțit durerea și minciuna...
Prind pereții a se subția
Și aud, născându-se, furtuna!

Capac

Chiar ochiul Domnului s-a-nchis, temut —
A ne-nțelegere:
Unii din noi își schimbă până și pielea
În care s-au născut
Pe lume — fără nici o alegere!

Și pieile-aceste streine trase pe ei —
Nu că nu pot să-i mai apere:
Le tulbură mințile, ca la mișei,
Și le fac ochii să scapere

De se-nspăimântă și plâng cei de-s mici,
Cei de-s mari căutându-și scăpările
Încotro-i duc vederile de-aici,
Pe unde-s mai ușoare poverile...

Trăim, așadar, din mila lui Dumnezeu,
Și frica lui ne-nflorește oasele,
Neștiind a mai face vreun rău
Și-a mai ascuți în bătătură coasele.

Le scoatem numai pentru lanul cel mut
Cu spice-aplecate și darnice...
Și-astfel, trăim — dar la timpul trecut —
Sub stelele-n licăr zadarnice...

Sufletu-n caznă, credința-n delir
Și paznic la uși — nenorocul, săracul...
Când vom porni spre-un comun cimitir,
Când ne vom pune singuri capacul?

Doi cu-o singură mânie

Cine trece, cine trece
Pe sub bolți cu lună rece,
Vitejia să-și încerce,
Scârba zilei să-și înece,
Pe mine să mă dezlege
De cea grea fărădelege?

E Greul Pământului
În jeliștea vântului,
Lătrând pașii spânului,
Spânului păgânului
Care-n anul câinelui
Drojdia veninului
Varsă-n cupa florilor,
Florilor-surorilor
La apele Prutului,
Prutului — tăcutului,
Blândului — bătutului!

Alei, Greule, te-aține
Zăbovind mai lângă mine,
Că-mi e inima-n rușine
De mânie, nu de bine!

Te aține cu răbdare
Pân-la răsărit de soare
Să mă scapi de-ntunecare:

Mă-nconjoară vârcolacii
De mi-au ros pân și haracii,
Îmi rod gardul, îmi rod pragul
Că s-au înfrățit cu dracul..
Alei, Greule, te-aține,
Piept mâncăilor le ține,
Apără-mă de cădere
Că eu nu mai am putere!

Iar de-o fi să mai trăim
Ne-om alege-un țintirim:
Nimenea să nu ne știe
C-am fost doi peste-o urgie
Doi — cu-o singură mânie!

Spre amurg

Mai face să-i pun visului aripă
Când nu mai am nici o speranță-acum?
Blestemul Domnului mă dă-n risipă,
Din ce-am avut — se-alege numai scrum...

Ai cui or fi balaurii pedepsei
Care mușcat-au crunt din casa mea?
Și cui acum de lacrima mea pese-i,
Când și aceasta s-a uscat, și ea,

Strivind-o arșița, sfărâmându-i chipul —
Conturul de glob sacru și izvor?
Simt cum pe frunte-mi băntuie nisipul
Apocaliptic și neiertător...

O, n-am ucis și n-am trădat lumina,
La dușmani temenele n-am făcut,
Dar sunt în două-alături cu neghina
Și-s una — cu cel orb și cu cel mut...

Să mă rog, o, Doamne, ție? Până unde?
Răbdarea mea te va putea striga,
Când nici o stea din ceruri nu răspunde,
Iar de-ar răspunde — ce mi-ar spune ea?

Și trec prin zile ca prin mîl molusca —
Spre unde, încotro, spre ce hotar
Al crîncenei răbdări care îmi uscă
Dorul de-ar fi și exista măcar?

Ce măr să mușc — spre-a repeta păcatul?
Lumea-i spre-amurg și măru-acela — nu-i!
Copiii lui Adam nu știu de tată
Și, crunți, nu știu de frica nimănui!

Alteori

Alteori ca de pedeapsă, vin sărbătorile
cu lacrimi de-adio
pentru toate crimele,
pentru toate erorile,
pentru toate ororile
pe care ni le-ai zvârlit în creștet
nemiloasă — tu, Zeiță Clio...

Alteori — scriu sonete albe,
profanând rimele lui Michelangelo și Dante
dar nu mă răzbun pe ei, ci pe crimele
celor ce mi-au turnat otravă
peste petalele trandafirului,
acum delirante.

Alteori — chem la împăciuire dușmanii
pe care-i știu pretutindenea
întunecându-mi zărilor, soarele,

dar îi lasă rece zâmbetul meu
și iluzia mea
care nu le cere coroanele, banii
ci doar atât:
să-mi respecte, să nu scuipe
grădinilor mele hotarele!

Alteori — chiar dragostea mea e bolnavă
ca o câmpie sub arșiță-amarnică,
că-mi vine să țip tuturor
ce respiră la sud ori la nord:
— Na-vă!
Luați-vă vouă viața asta a mea, suferindă,
zadarnică!

Alteori — îl rog pe Cel de Sus —
să mă mântuie!
Căci la ce-am visat — n-am mai ajuns
Și numai durerea mă bântuie...

Veșnica răstignire

LUI ADRIAN PĂUNESCU

Poetul avea degetele toate
În mirt de doliu când scria atunci:
„Acum peste basarabene lunci
Păsări bat rar și-s toate-nlăcrimate...”

Căci dată ni-e această boltă tristă,
Nemiluită-n veci de Dumnezeu —
Cu ce-am păcătuît atât de greu,
Au, vreun asemenea păcat există?

Născuți om fi în zodia Osânde
Cum n-o mai fi pe lume-un alt pământ,
Aici și bobului în lut i-e strâmt,
Căci ciorile-i țin veșnic ceasul pânde...

Îngheață vinu-n rădăcina viei,
Și nu numai de iarnă și de frig...
Aripi de neputință se înfig
În universul palid al moșiei.

Parcă-napoi ni-i mersul înainte
Și în nesiguranță pașii-s grei,
Ne-am pomenit cu tălpile în hlei
Și răstigniți pe scârbe de cuvinte.

„E veșnicia răstignirii noastre!“ —
Ți-aud, poete, sufletul plângând,
Și printre lacrimi — raza unui gând
Că-ncă mai sânt ocrotitoare astre,

Care veghează leagănul luminii
Care veghează-o împlinire-n veac...
Ți-aș scrie numele — pe care steag?
O, să se mire până și străinii!

Deocamdată

Deocamdată —
voi zăbovi în bezna nopții
precum în port
cătore zorii de zi zăbovește corabia:
nu am voie să mă las să fiu mort,
trupul meu nu-l dorește nici măcar
o cruce precum a robilor de pe Via Appia...

Deocamdată —
mai zăbovesc, vlăguit
de suferință și de acest maraton
al răbdării lângă răstignirile bunicilor:
ocheadele multora — parcă m-ar scuipa, și-s hulit,
și-aud zângânind glorioase
lăncile veneticilor.

Deocamdată —
mai zăbovesc aici, lângă-ai mei
Și-ncerc să-mi mai dau o dată pragul cu var —
să se vadă mai bine la soare
urmele multilor, hămesiților:
în blidele de ieri mie nu mi-au rămas nici măcar
câteva boabe pentru amăgirea dinților...

Deocamdată —
mai zăbovesc, dar parcă nici nu respir:
pentru mine parcă-ar respira Domnul de Sus

ascuns după stinghia bolților,
dar și el mi se pare acum un martir,
privind neputincios spre-mpărățiile hoților.

Deocamdată —
mai zăbovesc — mai zăbovim — până n-om fi
de câini, învățați și puternici,
asmuțiți — să ne-atace,
să ne sfâșie carnea în colți feroși
într-o zi, într-o noapte,
iar stăpânii lor
mișelește — să ne-atace din spate!

Deocamdată —
voi mai zăbovi, fără mișcare și grai —
simțind cum în gură-mi crește fără de-oprire
o limbă cât sabia cu care-am să tai
toate marginile otrăvite ale cerului —
spre nemărginire —
să pot da iarbă curată foametei mielului....

Deocamdată...
Mai apoi — voi urca la cer,
dar pe osul mișelului!

Lupoaica

Lupoaica, străbuna măicuță,
Mai respiră-n legende și-n statui
Cu cei doi copii sunt așijderi statuie —
Timpul peste ei trece-al nimănu —
Parcă e, parcă nu e...

Remus și Romulus mi-au devenit strămoși,
Cei doi gemeni m-au făcut și pe mine geamăn,
Dar nici pe departe ca ei, norocoși,
Nici la faptă și la trai — să le seamăn.

Latinitatea i-a scăldat cu mir,
Eu parcă-o fur și e tristă-o iubire furată,
Rămânând deseori să mă mir
De ce, moștenită, nu mi-a fost dată.

Și de-atât m-aș dori mai mult
Nu om omenit, ci doar fiu al pădurii,
Să știu a prețui,
Întrebat — ne-ntrebat, fericit,
Revărsarea dragostei și-a urii
Când mângâiat, când sunt încolțit!

De atâta la prag de legendă regret că-i târziu,
De-atât sub streășina pădurii simt că mă lasă
Puterile și nu mai știu
De mai e pe lume vreo lupoaică rămasă...

Mai bine orb

Mai bine orb, ca bătrânul Homer,
Dar să pot scrie-o istorie proprie — a Troii
Și Troia aceasta să fie baștina mea,
Țăranii mei disperați să-i fie eroii.

Mai bine ca nebunul din Regele Lear,
Decât chiar ca regele în părăsire,
De fiica-mezina să nu mă mai mir
Ci să mai cred că mai există iubire.

Nepangărită iubire și dor
Și-un ceas în care credința renaște
Ca fiul Domnului pătimitor
Sub Steaua lăcrimând de Paște!

Mai bine pe-o mare, de zei blestemat,
Ca Ulysse vâslind spre-o Ithacă orbește,
Decât la falsul meu trai condamnat
Care nu mai sfârșește!

Pe cine s-aud și pe cine să cred?
Raza se stinge și aerul scade
Și mă risipesc și mă pierd
Pe vârful satanicei spade...

Recviem pentru cetăți

De la un timp cetățile mele s-au îndrăgostit
mai mult de pământ
Nu mai vor să sfideze cerul și orizontul:
Intră-n pământ ca-ntr-un mormânt
Pân-la creneluri — cu zid și cu istorie — cu totul!...

Și dacă se-ngroapă de bună voie și ele —
Eu cu ce mai rămân,
De ce-am să-mi sprijin umărul și conștiința,
Și chiar iluzia că sânt un român
Care și-a scrijelat în piatră credința

În Cel de Sus și-n Cei de Jos, oropsiți,
Și-ntotdeauna păcăliți de putere
Și de visul c-or fi pricopsiți
Și că pomană nîcicînd nu vor cere...

Pleacă cetățile pe urma voievodului, dus
Să facă județ într-o altă lume,
Mai înțeleghătoare:
Aici — de-atâtea ori
Coroană de spini i s-a pus
Pe conturul frunții lui truditore.

Și-astfel — rămân într-o singură cetate —
A răbdării,
În cetatea propriului dor,
Spre care nici moartea nu-și mai asmuță ienicerii,
Lăsându-mă-n osîndă —
Să nu mai pot fi liniștit nici să mor...

Sub sabia lui Lăpușneanul

Pe butuci, suflete-al meu, pe butuci —
Lasă-ți aripile, lasă-ți candoarea
Și chiar speranța pe butuci s-o culci —
Nu mai cunoaște-ndurarea!

În inertiile-acestui blestem,
Care-mi taie respirația, visul —
Mă-nchid în cușca unui poem
Ca o pasăre care nu mai râvnește abisul,

Și nici semincioarele, și nici acel strop
Din luminile apelor —
I-i aripa moartă iar sângele orb
Și are zvâcnetul stins al pleoapelor!

Chiar maicii mele, topită-n pământ,
Parcă i-aș fi ca streinul —
Pe apa Prutului vreau să mai cânt
Ca pe-o strună de-argint —
Vai! din strună fulguie numai pelinul!

Nu mai cânt — la ce bun? Și ce rost
Ar avea încă-un țipăt ce doare?
Am fost blând și-am rămas doar de prost,
De pomină, de sperietoare.

Cu ochii la Steaua-ntâmplării veghez
Și-l aștept nimai pe Lăpușneanul — Naltul:
De la el să mă îmbărbătez
Să renasc sub sabia lui — ALTUL!

Mai răsare grâul

Pământul, de la un timp,
A-nceput a ne recunoaște:
Dacă știm drumu-napoi...
Prin aerul înmiresmat de la Crăciun și Paște
Trecem spre toate zilele de-Apoi...

Dar nu mai sunt zile-acestea:
E un nesfârșit moratoriu
În care-ncercăm să ne-mpăcăm unii pe alții
Pentru-a justifica un purgatoriu
Al suferințelor cu veșnici martori —
Marea și Carpații!

Și nu ne mai punem capac speranțelor,
Și nu-ți mai recunoaștem erorile,
Zeiță-a istoriei, Clio —
Roadem cu unghiile
Rugina depusă pe toate clanțele
Care ne-au ținut în camerele sigilate
Cu două silabe: „ADIO!“

Mai răsare grâul din brazdă febril,
Firu-i plăpând este sabia contra caselor morții!
Și mai sparge aerul țipătul unui copil,
Rugându-ne să ne cutremurăm cu toții...

Și mai spune privighetoarea silabe de aur la zori,
Și mai bate codrul scuturi de-aramă
Cu care-am putea sta veghetori
La tot ce ne-ar putea-mpinge-n pierzare și flamă!

Pământul, de la un timp,
Se mai limpezește-mprejur,
Mai amână, nu-ncepe războaie,
Și-n limpezimea aceasta, mă jur! —
Și tu, Doamne,
Parcă-ai fi mai înduioșat
Și nemila ta se mai moaie...

Telegrame pentru viață

Pentru-a avea drept la viață —
nu am nici document!
Document mi-i trupul — rău, nesățiosul:
Foamei și-ncă setei viul monument
Și-ncă suferinței ce-mi încarcă osul.

De durere plin de-i, tulbur de tristeți —
Calc pământu-acesta încălzit de soare
Și-mi tot dibui dreptul mincinoasei vieți
Care mă tot neagă cu înverșunare!

Asta-mi taie spațiul și îmi mușcă-ades
Din dorinți, din vise, din obișnuință,
Din părinți, din carte și din univers —
Din ce sunt ființă, din ce sunt credință...

Dânsa-mi inventat-a ist cuvânt „război“
Ura-i pentru mine este inventată
Și otrava vorbeii ce-o înghit apoi,
Și nemiluirea de la Domnul — toată...

Și sunt rob durerii fără drept de-apel
Și-s strivit de mahnă și-ncă de regrete,
Trupul, păcătosul, mi-e mereu mișel:
Țipă, mort de foame, geme — ars de sete!

Mă-nspăimântă legea ce mă vrea model,
Judele mă cată și surprind călăul —
Toți ridică-asupra-mi sabia la fel:
Eu li-s piatra-n cale, și pe lume — răul!

...Document, cu dreptul de-a trăi, nu am —
Inima, doar dânsa-i singura ce bate
Telegrame vieții dincolo de geam,
Telegrame-n flăcări — dincolo de moarte...

Olimp

Zeii au coborât de pe Olimp —
S-au amestecat cu mulțimile toate,
Cele mai flămânde, cele mai sărace de-un timp,
Întunecând pestriț spinările pământului delirante!

De câte secole poezii nu mai urcă
Muntele — sus?
Căile de-acces către culme sunt prăpăstioase
curgând verticale,
Peste rimele tuturor rapsozilor mari s-a depus
Praful impotent al indifferenței universale!

Și s-a topit cântecul
Precum zborul de fluturi sub cearcăn de nopți:
Acum — cine scrie mai tulbur, mai fără de sens —
E chematul —
Pe lângă LUCEAFĂR trec în surzenie toți,
Negându-i suferințele și locul de naștere — Naltul!

Și astfel, peste Olimpul pustiu
Vântul pe nimeni n-atinge acum:
Pe alt continent, în mariaje bogate,

Chiar și zeițele-s duse,
Peste istoria Greciei Antice se-aștern ceruri de fum
Ca niște lespezi grele, suprapuse...

Uite-așa am rămas și fără de zei —
Spre-a ne omorî din ură unul pe altul fără zăbavă,
Să ne facem lanțuri și închisori, și arme de foc,
Să ne pregătim cea mai perfectă otravă
Și să vagabondăm din loc în loc.

Bună dimineața, Olimp!
Ce singuratic ți-e nimbul,
Ce singuratice bolțile tale!
Ne cheamă speranțele sus:
La revenirea lui către oameni, — măcar Iisus
Atingă-ți fruntea cu suferințele Sale...

La o renaștere

Ce-au să-mi mai pună vameșii pe rug?
Cu ce-am să mai trec DINCOLO, DEPARTE?
Mi-au sechestrat și sufletul spre-amurg,
Sunt gol acum și văduvit de toate...

Și-aveam grădina unor ani în pârg,
Și-aveam-doi ploi! — părinții lângă-o casă
Ca lângă-o mănăstire care-o plâng
Cu ochiul Maicii-Domnului, miloasă...

S-au frânt copacii, arborii cei grei
De-atâta rod divin pentru cetate —
Sub rădăcina lor se trec ai mei
În tristețe-amintiri nevinovate.

Nu mai au gând, contur — nu știu nimic —
Ce-a mai rămas pe-aici — se risipește,
Doar chiuie nepotul lor cel mic
Peste trecutul lor, copilărește.

Doamne, înalță bolta de lumini
Peste-un tărâm ce-i smuls din siguranță!
Știu c-a venit sorocul să mă-nchini
Să mă sacrifici vămii pe-o distanță

Dintre trecutul mort și-un viitor
Pe care lumea-n grabă-l recunoaște:
Mai e-o speranță — un fir licăritor
Ce într-o bună zi — poate renaște!

Dar astăzi stau în vamă și sunt gol:
Voi fi primit în oază sau în haos?
Dar ai vreun drept, vreun merit, Anatol,
Pentru această clipă de repaos?

Printre erori

Uluiască-te, Părinte, și pe tine
Colecția de erori a istoriei —
Tezaur inestimabil! —
Toate au sigiliul justificării:
Și răstignirea lui Hristos,
Și moartea lui Decebal,
Și războiul dintre cele Două Roze
Și cel de o sută de ani,
Și toate cele de mai puțini ani,
(Dar așijderi, de omucidere),
Și dragostea lui Napoleon Bonaparte
Și contesa Walevska,
Și anul 1812 — anul trădării, anul răbdării
Și-al tuturor nenorocirilor Țării...

Nu mai am loc în muzeu
Pentru atâtea erori canibalice
Oricât n-aș dilata pereții,

Oricât n-aș construi alte încăperi —
Mai înalte, mai falnice:
An de an erorile istoriei
Se-nmulțesc la nesfârșit
Și se-adună și mă potopesc
Toate — existența mea s-o încalece!

Mai ho, voi! Mai opriți-vă!
Se-mpuținează pământul,
Și pădurile, și munții,
Și nisipul, și apa!
Mai pune-le, Doamne, sare pe coadă,
Mai închide-le clapa:
Prezența lor
Mi-a subțiat până la creier
Pleoapa!

Până la clipa de grație

Și-uite-așa ne trecem:

de la un sentiment la altul,

De la o casă — la o altă casă

Precum de la o viață — la altă moarte,

Fără să mai avem frică de Înaltul —

Fiind cu toate legile paralizate!

Așa ne trecem... Și de la un timp ni se pare

Că existăm corect, dintr-o obișnuință,

Și că Marx n-a fost trambulina cea de eroare

Și că numai Hristos ne-a-nveșmântat în umilință...

Așa ne trecem: care pe care să-l mintă,

Să-l taie, să-i puie lanțuri, să-i spulbere casa,

Să-i potrivească glonțul drept inimă-n țință,

Să-i înece corabia, mai arătoasa...

Și-uite-așa ne trecem, iubita mea,
Rămasă-n deplângere
Ca trandafirul sub biciul fără de milă — al ploii,
Lăsând conștiința undeva să mai sângere
Nemaiavând nici de dânsa nevoie...

Așa ne trecem...
Cu noi și pământul, așijderi se trece
Spre neant, spre nedorita de el suferință,
Spre-un nimic ce poate să-l acopere rece
Fără-a mai zăbovi pe orbita numită CĂINȚĂ...

Și-uite-așa ne trecem... Cu toții, grămadă!
Ca-ntr-o neștire sau halucinație...
Unde te-ai topit și tu, Mioriță-fecioară-baladă,
Unde ești tu, clipă de grație?

Suprema jertfă

Suprema jertfă va fi respirația mea —
Cea din urmă — singură, fierbinte —
Către steaua care-mi va veghea
Sufletul topit peste cuvinte.

Suprema jertfă — atât ce-am mai avut
Nerisipit, nepângărit de alții,
Venind din negre hăuri de trecut
Spre-aceste pân-la os a mele spații

Pe care eu le-am plâns și respirat!
Geamuri solare mi-au purtat în sânge —
Prin ele către Ceruri m-am rugat
Și am simțit cum funia se strânge

În jurul gâtului sfios-plăpând
Al fratelui meu fără-de moarte — Grâul:
Suprema jertfă îi voi fi oricând,
El să-și înalțe pân-la stele râul

Cel purtător de aur! Doar să ştiu
Că-n universu-i dulce, de răcoare
Aluneca-vor, vesel, pân-târziu
Copiii mei cu tălpi strălucitoare...

Suprema jefă-n mine-ncă-o mai port —
Neâmpărţită încă-n veci ofrandă,
Cerul albastru-i foaia mea de cort
Şi doar Luceafărul cel viu — comandă!

Neguri târzii şi bezne-n nevăzut —
Cele mai negre aripi să vă poarte!
Stau între Viitor şi-ntre Trecut
Şi arsă-i jertfa mea — la jumătate...

Rugăciunea de pe urmă

Să știi cum pâinea aceasta dintâi s-a făcut,
Că izvorul, miruit de Cel de Sus, nu se mai curmă,
Că El este Sfântul strop de-nceput
Pentru rugăciunea cea de pe urmă.

Să știi că ora aceasta-i dintâi:
De la ea pornește oricând a Domnului turmă;
Când va opri, fără-a vedea
Steaua Polară la drum — căpătâi —
Se va lumina pentru rugăciunea cea de pe urmă.

Și dacă vor mânca apele țărmul rodit
Și dacă rugul va mistui strădania pământului-mumă
Și dacă nu vei ști de ce-ai viețuit —
Să te rogi cu rugăciunea cea de pe urmă.

Nu mai visa la comorile ce s-au spulberat,
La libertatea ce s-a scurs ca apa
Fără de urmă —
Vei rămâne suferind și nealinat,
Dar nu de rugăciunea cea de pe urmă.

Treci peste durerile clipelor în care-ai cedat
O neîmplinire oricând e cuțitul
Care-amintirile-ți scurmă...
Dar încă nu ne-am potolit și nu ne-am calmat
Pentru rugăciunea cea de pe urmă!

Poarta amintirilor

Mă va ninge fulgul, floarea de cireș
Și voi spune: — „Adio, vai, c-am dat și greș...”

Greș făcut cu dreptul, greș făcut cu stângul
Și tot eu — la urmă — bludnicul, nătângul,

De mi-am băut vinul tot, și-ncă tutunul,
De-o făcuși pe dreptul, dar și pe nebunul...

Greș făcut cu stângul, greș făcut cu dreptul,
De-am crezut că-n lume-s singur înțeleptul,

Cel mereu chematul, cel sfătuitorul —
Să acopăr mahna neamului și dorul,

Să înviu speranța, să sting suferința
Și să chem la viață din țărâni semința...

Uite-acum, viață, că mă lași de-o parte,
Vai! și nici că-ți pasă că-s mușcat de moarte,

De-mi aud cum plânge pân-la sare osul
Și-ncă sufletețul — singur, păcătosul,

Că-mi aud ecouri multe cu blesteme —
Cele cu iubire — n-au să mă mai cheme:

Văzu-a fi subțire, înghețat auzul —
Rămâne-voi pald și-n delir, ursuzul

Și voi bate-n poarta grea de amintiri,
Martoră odată primelor iubiri...

Stâlpii porții, Doamne!-i văd în muguri dați:
Hei! Sub stâlpii-aceștea vreau să mă-ngropați!

Steaua destinului

Steaua destinului nostru-i mâncată de ceață,
Deși nu-i din fuiorul Căii Laptelui, nebuloasă —
Conturul i se distinge neclar și-n seară, și-n dimineață,
Raza e rece și-atât de departe și-atât de sticloasă.

Cine ne-a născocit-o și ne-a montat-o pe cer,
Care-astronom o descoperi și-o fixă drept a noastră?
Sub lumina ei de ne-ncredere toate visele pier
Și sângele-n vine prinde alură albastră...

Stea venetică și falsă-a destinului meu
Și-al câtorva milioane ca mine cu suflarea tăiată
De legile fără de legi și streine de Dumnezeu
Și de obârșia mea nevinovată...

Stea născocită pe boltă de astronomul cel orb
Fără de voia Celui de Sus și-a celor de jos tutelară,
Stea bizară după care mă judecă lumea pe glob,
Stea a destinului meu atât de bludnic în țară-nețară!

Vreau sau nu vreau, dar ridic ochii de speranță mai sus —
Steaua destinului meu nu e dintr-un neam cu Steaua Polară —
Să-mi arate drumul cel drept —
Ea-mi indică un drum fără de-adevăr și răspuns
Și bat pasul pe loc
Și-acest pas mă omoară...

Închide, Doamne, bolțile cerului — să nu le mai văd!
Într-o clipă de groază ori de mânie
Aș putea urla la ceruri ca lupul și-ar fi de prăpăd
Pentru o lume întreagă, vai! — tot neprietenă mie!

Cimitirul Bellu

Aici există un alt București:
Un Bucutești cu cartierele inversate-n pământ,
Cu-antenele crucilor de-asupra rămase
Care pipăie zilnic imaginea noastră
De lut și de vânt,
Iar morții, acolo-n căsuțele lor,
Privesc cu scârbă la această imagine
Și zâmbetul ei le produce doar greață
Pe fumegânde, fosforescente oase...

Vai! și-asemeni, așijderi de-anapoda,
În celelalte șasezeci
De cartiere inversate-n oraș:
Cartiere-cimitire
De creștini, eroi, militari,
Catolici, musulmani, iudei, țigani și venetici —
Mai mulți venetici de toate etniile,
Sosiți încoace din cele patru părți ale vântului,
Tăbărând peste țara aceasta cu-atâta curaj,
Cu-atâtea săbii și gloanțe,
Cu-atâta moarte în vârful de sulii,
În silaba cuvântului!

În cartierele de sub pământ
Străini și băștinași
Se mai dau, la fel ca de-asupra,
Afară din case —
Să se facă loc pentru morții mai proaspeți
Și mai puțin încărcăți de păcatele
Vieții de-apoi,

Credeți cum vreți dar învâlmășeala aceasta miroase
Nu știu cum,
A un fel de interminabil război!

Dumnezeu cu ei!
Îmi spun la ieșirea din Bellu
Numit și Șerban Vodă
Și „cartierul de lux“
Al Bucureștilor, cartier în pământ inversat,
Dumnezeu cu ei!
Dumnezeu cu toți ceilalți,
Din celelalte șasezeci de cartiere,
Așijderi inversate, nebiciuite de vânt —
Dumnezeu cu ei!
Dumnezeu cu ei!
Dumnezeu cu ei!

Căci la aceeași ieșire din Bellu
Stau cuminți în căsuțele lor
Doi frați de cruce și de suferință
Și încă de ceea ce unii spun —
Poezie —
Nichita și Labiș,
Ascultând cu evlavie, și cu ochii încă mirați
Cum bunelul lor, Sadoveanu,-i îmbie
La veșnicie,
Citindu-le din LUCEAFĂRUL
Cel ocrotit de moarte,
Dar care nu poate deplânge
Moartea tuturor celorlalți!

Respirație

Am ajuns să ne povățuiască morții:
Unde să ne punem capul,
Cum să ne ținem pe picioare
Și cum să respirăm cu toții
Aerul cerului —
Ca să ajungă pentru fiecare...

Cei vii, încarcerati ca-ntr-un zid de păianjen
În suferință,
Nu ne mai aud țipetele,
Nu ne mai văd cum ne tremură mâinile:
Pe ochii lor a crescut o albeață
Ca o neputință
Și îndoiala că există,
Îi fac nemișcați cu zilele,
Cu săptămânile...

Ce să le mai cerem, când nu mai au nimic,
Nici măcar viețile lor
Nu le mai sunt
Singura avere proprie:
Li se face trupul străveziu și mai mic
Și parcă — mai fără nici o vlagă,

Când îndrăzneala noastră
De ei tremurând se apropie.
Prin ce cataclism au trecut de-au muțit,
De le-a orbit carnea și simțurile toate,
Prin ce târâmuri de groază-au trecut
Și-acestea de tot i-au golit —
Până și de ce-aveau mai cu prisosință —
Numai păcate?

Înapoi, la morți!
Înapoi, la morți, copii rătăciți
Și fără de sprijin lăsați:
Morții mai au oasele albe-n vibrație,
Conștiința lor trează
Îi saltă din cimitire și cărți îngropați
Și memoria lor ca o sabie
La respirația morții —
Încă vie — vibrează!

Crâmpei plutitor

Țară furată — crâmpei plutitor
Ca un fulg în deșert, ca o frunză pe ape —
Conturul dispare amăgitor
Și-o Fata-Morgana-ți dă foc la pleoape...

Pe-aici am mai fost în trăire cândva?
Poate-i un vis, o iluzie goală
Ce vine, perfidă, spre-a te înșela
Cu duioșia-i oricând ideală?

Crâmpei plutitor — de istorii negat
Condamnat hulelor și-nstrăinării:
Pasul pe-aice mi-e-mpiedicat
Și inima-mi scade-n eclipsa răbdării.

Ai respirat, Sfinte, pe-aice și tu,
Ai călcat ierbile-acestea, Părinte?
Până și cucul cântă-aici „Nu-Nu!”
Iar iarba cea rece — respiră fierbinte...

Vai, pasărea-n nalturi nu zboară sub cer
Pare cuprinsă-ntr-o plasă albastră,
Chiar vorbele maicii par un mister,
Mister e sub gol respirația noastră.

Crâmpei plutitor, sângerând... Și rechini
Adulmecă prada ce-i înnebunește!
Și îngeri privesc, depărtați și străini
Spectacolul unic ce nu mai sfârșește...

Lângă-o speranță

În nopțile disperărilor
Ca o prăpastie se deschide rana:
Nu, nu te-am putut ocroti, Libertate!
Și numai ea a reușit, satana,
Să-mi împlânte-n inimă armele-i toate!

Și-atunci visul prinde smalt de negură deasă
Și parcă nu-și mai arată petalele zorii,
Și-mi zace trupul pe-o lespede arsă,
Pe lângă care-aud, trecând, hohotind, impostorii —

Că n-am ținut la tine, că nu te-am iubit,
Că nu ți-am căutat aerul — să te-nsenine —
Tot cei de m-au călcat și m-au mințit
M-au rușinat că nu sunt demn de tine...

Vine-un copil acum pe urma mea —
Ce inocentă-i e nedumerirea
Când îl opresc din drum ca să nu bea
Din apa celor ce-mi spurcă firea!

Vai! măcar tu, copile, nu te da
Strivit de ceasul lor care mai bate
O oră-n care nu poți respira
Ora ce-ți stinge visurile toate...

Vai, măcar tu să nu îngheți la porți
Prin care niciodată nu vei trece,
Vai, măcar tu să nu cunoști prin nopți
Ochiul satanei înghețat și rece...

Departe fugi de el, sub alte bolți! —
Din rătăcirii vei reveni acasă
Și-om re-nvia cândva, chiar și din morți
Lângă-o speranță fragedă, rămasă!

Scut în amurg

Scutul meu arama-și dă pe față-acum:
Lăncile-l mușcară, astăzi — doar rugina...
Eu — mai mult cu tine m-am bătut la drum,
Nici măcar dușmanul nu-mi surprins-a vina!

Să mă las ca frunze-n vânt istui destin
Care-n rătăcire mă tot risipește,
Mângâiat la gândul că aud sublim
Cum un prunc din urmă-mi dulce găngurește?

Îmi cunoaște urma, o surprinde-n văz,
I-o fi pe măsură-a inimii-mi bătaie?
Nu mai pot întoarce ca să-l mai învăț
Cum se face-o casă, cum un spic se taie...

Și-i dau codru-n pază ca să-l aibe tot —
Să-l priceapă dânsul de-a cânta, de-a plânge,
Și-i mai las mormântul cu străbuni cu tot,
Și-i mai las durerea clipelor nătânge

Ce m-au dat uitării — paznic la tristeți,
Văduvit de ceasul sfânt de bucurie...
Să-l îmbrace fraged albe dimineți
Și-o iubire sfântă pentru veșnicie!

Eu — cerca-mi-oi crucea în tăria ei —
Prutul mi-a fost frate, veghetori — Carpații
Și-am iertarea maicii pentru anii mei —
Învrăjbiți ca frații,
Risipiți ca frații...

Fericirea cea mare

Ce fericire, fraților! —
Ne-a năpădit mizeria
Precum frigul cel groaznic – Siberia!

Și lipsa cuviinței, și încă-a bucatelor,
Și ispășirea cea grea a păcatelor,

Și se rărește aerul și se subție apele,
Ne-acoperă văzul, arse, pleoapele,

Sărat este, singur, și rar stropul ploilor —
Setea ne roade cu-amarul nevoilor.

Și cârțița setei, din stirpea urgiilor
Ne mănâncă rădăcinile viilor;

Turbarea-ngrozește chiar turmele vitelor,
Mulți monștri mănâncă și crucile criptelor,

Și arde iarba pe marginea drumului —
Nu mai scăpăm de pedeapsa uiumului,

Cărțile-s oarbe în pagina scrisului —
Nu văd tiparul, au drumul proscrisului,

Și dragostea geme sub clinchetul banului —
Spre toate se simte suflarea satanului...

Ce fericire ne bântuie, fraților! —
Se-ntunecă-n doliu chiar nimbul Carpaților,

Și stăm în derivă pe crucea ruinilor,
E-n lacrimi coroana cea seacă a spinilor

Pe fruntea mult palidă, sfântă-a Hristosului —
Doar pielea ne-nfășură crengile osului...

Ce fericire ne bântuie, fraților,
Sub cerul Domnului și al condamnaților!

Frate vitreg

Nu-s ca Iisus și n-am să mor pe cruce,
Sunt unul ce-ar putea să-i fie frate,
Dar frate vitreg ce pe umeri duce
Potopul neiertatelor păcate.

Pe răstignirea lui nevinovată
Să-și urce-ai mei cel chin — spre mântuire
Aceasta-mi fie unica răsplată
Că i-am iubit cu cântu-n istovire!

Scăpați de screaua grea — să-i vadă cerul
Și să le spele lacrima și-orbirea
Cu care-nfrânt-au arșița și gerul
Și au uimit de-a pururi omenirea!

Țipă-n dorinți, ca pe-un imens jărat,ic,
Vatra-i fierbinte-acum, nu mai încape,
Se vor, ca-n preistorii, străbunul singuratic
S-o ia de la-nceputuri — de ochi străin să scape!

Pune-mi balsam pe rană, Iisus, dacă-ți sunt frate! —
În vitregia mea — tot eu îți port năpasta
Și-ți calc fidel pe urme, cu tălpi însângerate,
C-așa ni-i dat, se vede, să fim pe lumea asta!

Țintă vie

„Așchiile acestea pe care le-adunați
Și le folosiți drept scobitori
Să vă curățați – dinții de carnea mieilor
Au sărit din copacii pe care eu demult i-am tăiat,
Cioplind din ei catarge de corăbii –
Dintre care multe zac la fundul oceanului:
Dintre care multe mai înfruntă furtunile,
Aducându-mi sub cerul gurii
Gustul amar al mării...”

Geo BOGZA

Eu oi fi ținta în care voi trageți mereu
Cu neîncrederea și chiar negarea voastră totală...
Dar scoateți-mă din focul puștilor voastre
Ca să pot trage și eu însetat
Aerul de sub această boltă universală!

Catargele corăbiei mele s-au prăbușit,
Au fost tăiate – de mâna voastră păcătoasă,
Când marea va-mprejmuie
Cu urletele morții, fioroasă!

Voi peste bord mi le-ați zvârlit barbar!
Dormeau atunci,sătui dormeau rechinii
Și, salvator, clipi spre țărm un far,
Momindu-vă cu zdrențele luminii...

Și-acuma tot în mine dați cu foc,
Deși în templul îngâmfării voastre
Măcar o parte n-am clintit din loc
Cum nu clintești o chivă ră din oaste.

Și, cum privesc la arma care-o țineți în mâini,
Mă podidește-un cer de nostalgie:
Tot eu la ea lucrat-am săptămâni
Până-a va naște voi,
Fără să știu că i-oi fi țintă vie!

Pentru mai triști ca mine

Știu că sunt mulți mai triști ca mine —
Pe-aceștea — chiar soarele-i îngheață,
Sub a tristeților ruine-s
Înnegurați de dimineată!

Știu că sunt pomi mai triști ca mine
Ce-n primăveri nu dau în floare,
Plutind spre toamnele divine
Numai cu frunzele – amare...

Știu că sunt mulți mai triști ca mine,
Corbii le neagă demnitatea
Și-n depărtările streine
Îi macină singurătatea.

Știu chiar și ghimpi mai triști ca mine –
De ei doar vântul de se-atinge,
Nici măcar moartea nu le vine
Când, orb, nisipul îi învinge!

Mai triste valuri decât mine
Ce țărmul bat în disperare —
Nici în adâncuri mari, saline,
Să nu mai afle îndurare...

Și e-un pământ mai trist ca mine
Căci altul nu-i – să-i țină locul,
De rău să scape, de rușine
Că l-a tot văduvit norocul...

Surâzi acum în dimineață,
Suflete-al meu, trecut prin toate
Iluziile mari, de ceață,
Neîmplinite-ndurerate...

Tu, trup al meu, să fii fericit
Că poți simți ce e durerea
Și îndurarea care vine
Mîțînd duios cu mîngăierea...

O lacrimă la mal de pont

„O, mi-i destinull! Să-i sufăr, de ce și până când?
O să se stingă facla aceasta în curând!
Sânt galben ca o frunză în tristul toamnei vânt,
Din ce am fost odată acum o umbră sânt!“

OVIDIU, *Tristele*, IV-6, traducere
de Eusibiu Camilar

Am plâns c-o lacrimă cât marea,
Cât Pontus Euxinus — în limba lui Ovidiu —
Marea cea Ospitalieră —
Până și lacrima mea era blândă ca floarea,
Până și valul ei era ospitalier
De-au trecut și peste el hoardele,
Tot mai multe și mai înfometate
Cu fiecă eră...

Cum să mă răzbun acum pe lacrima mea
Plânsă,
Fiind bunătații mele-n robie?
Astăzi — prin care luminează de stea
Să mi-o trec aş putea,
S-o știu că n-a fost lacrima durerii
Ci numai cea de bucurie?

Plânsu-i lăsat de Dumnezeu
Și nu-i păcat,
Dar între plânsul copilului
Și plânsul celui mușcat de șarpe

Se-ntinde prăpastia plânsului mut, torturat,
Plâns încarcerat în menghinea
Privirilor oarbe.

O lacrimă pe malul mării
Se preface-ntr-un fir nul de nisip, căci e strop,
La fel de orb ca și stropul apelor grele —
E lacrima plânsului la suflet orb,
Întunecat de nopțile fără de lună și stele.

Să plâng astăzi, zadarnic
Spre imensitățile mării
Cu lacrima ta cât o mare...
Să-ți simtă oceanul munții de sare ce-i porți
În sângele tău cotropit, la strâmtoare,
munții de sare
Sedimentați pe osul străbunilor morți!

Să te-audă oceanul,
Și-acesta să te poată primi,
Doar împărățiile lui îți pot fi de-alinare
În plecarea cea de pe urmă ce-a fi
Ultimul strop al lacrimii
De răzbunare!

Altceva

A plecare-i timpul, devenit imun,
Și la apa dulce și la cea amară,
Și la focul sacru și la cel nebun,
Care-mi arde carnea, ierbele-mi omoară?

A plecare-i zborul rândunicii, sus,
Ca o zbenguire ultimă, spre toamnă?
A pieire lutul în ulcior ajuns,
A trădare-ți este, vag surâsul, doamnă?

Să-mi anunț sfârșitul? — Cum o fi și-acest
Țipăt de pe urmă ce mi se cuvine?
Nostradamus spus-a: „Mâine mor!“ — modest,
Izbăvit de alte profeții divine...

Să mă las în ceasu-n care-am râs și-am plâns?
A plecare-mi sună ora în cetate —
Literale-n pagini, iată-le, s-au strâns
Ca la cea din urmă scriere de carte...

Verdele de codru mă răzbună-acum,
Ploaia peste frunze limpezi versuri scrie,
Vai, numai iubirea se preface-n scrum
Și-alta nu mai vine, sfioșind târzie...

A plecat cum pleacă soarele-n amurg...
De plecare-mi face cerul cu eșarfa?
Amintiri din urmă precum norii curg,
Amintiri din față își subție harpa.

A plecare-i, doamnă? Sau e altceva:
E-a mințire, poate, poate a trădare?
Din noi doi — au cine, cine, singur va
Face rugul ultim, rugul cel mai mare?

Trup de ocnaș

Acest prunc se naște pentru oglinzile cerului,
Acest fruct răscopt e menit foamei pământului:
Stau între aceste noțiuni ca un semn al misterului
Purtând pe buze amara crisalidă-a cuvântului.

Poate că nu-mi este dat să ating stâncile malului,
Să-mi urc disperarea pe ele – sau floarea speranțelor,
Rătăcit pe crestele mării-răbdării —
Sânt spuma-ntomnată a valului rece, banalului,
Pe care n-o ia nici urâtul, nici iureșul gloanțelor.

Maică Natură-ntre cer și pământ îmi mistui spicul destinului
Dat îi este să răzbată spre capăt doar lui, Făt-Frumosului,
El nu va cunoaște nicicând cele ore-ale chinului
Ci doar lumina cea caldă a Domnului sfânt, a milosului.

Că m-am lăsat rătăcit și mințit și purtat de torentul erorii —
Vina e nimai a mea, și-oi purta-o de cruce-a păcatelor
Multe și fără de preget, cerând trădătorilor
Adesea pomana lor cea amară, știind că-s din restul bucatelor...

Numai așa se-ajunge la sfâșierea cumplită a sinelui,
Când nu mai poți ține piept regretelor, fricii, erorilor,
C-ai vrut să porți peste tot doar drapelele binelui
Și ți s-a dat peste ochi, peste mâini, peste luminile zorilor...

...Poate-acest prunc ce se naște va fi-nvingător Rubiconului
Trecând peste el și umbra mea cea subțire — a visătorului
Care-a râvnit armoniile lumii, o, nu mărețiile tronului!
Și-a măsurat beznele vieții cu-aripa cocorului...

Poate el voi fi eu, cel de mâine, renăscut din durerea străbună
Bătând la porțile raiului cu mâna bărbată-a curajului,
El, Făt-Frumos ce-a renaște în mine-atunci curcubeul
minunilor —

Spre dânsul mai sper! Astfel speră la libertate
Trupul ocnașului...

Coloană

Freamătă-n coloană-n marș solemn ostașii!
Ca frunzele pe ramuri biciuite de vânt,
Biciuite de-un vânt...
Bătrâne Ungaretti, îți aud vorba,
Îți simt inima și pașii —
„Vor cădea ca frunzele-n toamnă...”
Vai, ce tristă dreptate-a avut un poet pe pământ!

Este coloana vieții, este coloana morții?
Depinde din care parte-o privești,
Din care parte ne ferim cu toții
De respirațiile blestemului, diavolești.

De unde se-aude cel muget de balaur,
Din care parte bubuie furtuna, prevenitor,
Din care parte fulgerul e tot mai de aur
Peste armele lor, peste creștetul lor?

Doamne, apără-ale vieții noastre coloane —
Le bate vântul morții, le-adulmecă urât:

Cele mai apropiate înălțimi dușmane
Ne sunt deocamdată numai Foamea și Setea —
Cu ele ne mai luptăm, și-atât...

Coloană-a vieții noastre — ni te-mbărbătează
La ceasul acest de furtună, nebun:
Peste destinele lumii
Ceasul acest cumplit se-ngrelează
La început de secol de-acum.

Și parcă-i mai subțire aerul și nu ajunge
Să ne clătească bolnavii plămâni...
Doar raza luceafărului ne străpunge:
„— Voi sânteți coloană de stăpâni!“

Statui

Nimeni nu mai cântă, nimeni nu mai plânge —
Fețe împietrite-ntr-un surâs amar
De descumpănire, cineva ne strânge
Gătu-n funii grele ce-au ajuns la par...

Nimeni nu mai râde, nimeni nu cuvântă,
Ne e timpu-n sânge și-n ceasornic — mut!
Peste simțuri zace o răbdare sfântă
Așteptarea-i ceasul orb, de început.

Nimeni nu visează, nimeni nu tresare —
Orizontu-i palid, orizontu-i drept,
Norii dau de știre a furtună mare —
Dar nici ea nu vine să lovească-n piept.

Nimeni nu se-nalță, nimenea nu cade,
Și cum stăm ca plopii lustruiți sub bolți —
Parcă-am fi din piatră vii statui săpate,
Parcă-am fi coloane vinete de morți...

Nimeni nu clipește, pleoapele ni-s grele —
Parcă-am fi din alte veacuri dezgropați,
Nu simțim cum noaptea spulberă cu stele,
Cum ne scaldă ziua-n arșiți, nemișcați.

Nimeni nu condamnă-această condamnare,
Pe-mpietrite buze — șoapte-au înghețat...
Parcă-un nou Vezuviu cu cenuși murdare
Peste fruntea noastră crâncen a scuipat.

Cred c-am meritat-o pe deplin această
Trecere absurdă-n moartele statui —
Nimenea-i de vină, nimenea n-adastă
Lauda ori mila ce-s a nimănu...

Robinson

Pe insula răbdării, unde am fost exilat,
Barba mea de Robinson intră-n pământ, a prins rădăcină
Și mă trage după ea, condamnat,
Spre-o străinătate și mai străină.

Visez pânze albe pe corăbii, licărind pe-orizont,
Aud parcă vocea Fancescăi da Rimini care mă cheamă,
Dar cu gura ajunsă-n pământ nu mai pot
Să-i răspund cavalierește: — „Mi-i teamă!“

Visez o batistă pe-un mal depărtat
Petrecându-mă-ncoace ca spre-un paradis,
Ca spre-o oază —
Batista aceea-i ca o albeață pe ochii mei de plecat
În împărățiile apelor ucigătoare, sticloase...

Dar aici pot gândi liniștit
La păcatele lumii, la erorile multe și grele,
Care fac pământul mai mic, urât, murdărit
Încât nu-l mai pot spăla cu toate apele
Din jurul insulei mele!

Doar aici pot blestema
Fără să fiu auzit, pedepsit și închis
(Pe insula asta, a Răbdării, nu există
Nici măcar închisoare!),
Doar aici îmi pot ușura sufletul meu de proscris
Pentru că mi-am dorit viața pe pământ — sărbătoare!

Hai, vino, Francesca! Vocea ta e ca miera
Ce unduie între insula mea și țărmul de-acasă,
Doar tu mă mai faci să-mi recapăt puterea
Ca să mă opun bărbii ce mă trage-n pământ, nemiloasă —
Vai, că nu-i bine să fii îngropat în propria ta casă!...

Firele ierbii, frumoasa cu prunci...

Sunt o mie de feluri de a scri poezie:
Prietenul meu a scris un vers despre aburul cafelei
Pe care-o bea dimineața:
„— E genial, dle, e genial! Hai, citește-mă, fie!
Asta e toată gândirea mea și chiar — viața!“

Prietenul meu nu-l citește pe Walt Witman
Și nici pe fratele meu mort, Ion Vatamanu:
„Miroase-a cai de poștă, dle,
A transpirație, a spumă, a robie,
Și mie mi-e milă de calul acesta, sărmanu,
Că-i cal care trage și nu e liber,
Ca-n herghelie!“

Nu știu a ce mai miroase FIRELE IERBII,
Nu știu ce gânduri triste
Îi poate provoca FRUMOASA CU PRUNCI:
Prin luncile lui Witman alunecă împăratește cerbii
FRUMOASA își poartă pruncii
Prin biblice, tinere lunci!

...După aceasta vine ghicitul în cafea —
Halucinate iluzii, presupuneri, viziuni diabolice,
Urme barbare, linii sinistre — toate s-ar vrea
Transpuse-n imagini de poezie, simbolice...

Și peste toate se scutură fumul țigării
Care acoperă totul precum cenușa unei lave...
Prin FIRELE IERBII — împăratește alunecă cerbii,
FEMEIA ÎȘI POARTĂ PRUNCII prin biblice tărâmurii...
AVE!

La Sarmizegetusa regia

Pe urmă v-om aprinde ruguri mari pe munți —
Vom lumina toate oasele dacilor
Căzute pe-aici — ale celor mai mulți,
Risipite sub ramii brazilor, fagilor!

Apa Grădiștii curge de sus
Ca o limbă de-argint vorbitoare cu licărul
Stropilor
De gheață-ai tăcerii...
Pe culme-am fi-ajuns
Chiar dacă-am fi pornit dinspre
Moșiile orbilor!

Luminează-aici marele, mut, Sanctuar
Și Sanctuarul cel Mic și umbra Coloanelor —
Intră-n labirintul Discului Solar
Pentru-ați fixa ora de sfârșeală-a romanilor!

Murus Dacicus se topește,
Coboară tragic în jos,
Dar tot pe vârful muntelui rămâne, sus,
De două milenii de vânturi și ploi
Mușcat nemilos,
De două milenii — el mai e nesupus!

Fețele Albe, Piatra Roșie, Blidaru —
Cetățile dacice — mai străjuie culmile dacice!
Și pare-un indicator spre purgatoriu
Sanctuarul
La Sarmizegetusa, sus,
Pe vârfuri sălbatice...

După luptă

Mi-e scutul spart și spada mea e frântă,
Nu mai am oști în luptă — soldații mi-au căzut:
C-a fost o luptă dreaptă, c-a fost o luptă sfântă —
Din partea cui pe lume s-ar cere de văzut?

Morminte multe-n urmă și-n față — tot morminte:
În ele-i bărbăția ce-a strălucit aici,
Venită din balade — am sorbit silabe sfinte,
Aici a dat în flăcări cel sânge de voinici.

Eu îmi retrag îndemnul acumă și cuvântul
Că n-a fost dat să fie la cele ce-am râvnit,
Prin arșițile verii regretele-și trec rândul
Și-un clopot în amurguri se tânguie, lovit,

Credeam că se întinde Câmpia Libertății! —
Un imn de neam atuncea creștea la început...
Drapelu-acum mi-e-n bernă pe turlele cetății
Și tobele sunt mute, glasul trompetei — mut!

Mai reveni-voi oare? Vai, tinerele oase
Sub talpa mea barbară voi auzi plângând...
Sub bolțile de ceață, sub ierburile arse
Sub alte imnuri care se-nalță, rând pe rând...

Cine-a-nălța drapelul sus, tot mai sus în soare? —
Nu, berna nu-i priește — el și mai sus se vrea
Ca vulturul cel mândru și fără-asemănare,
Ca plopul în dreptate și ca speranța mea!

Rădăcinile

„Cresc arbori din mine...” —
ultimele cuvinte rostite de Lucian BLAGA
la ora sfârșitului, pe pragul Nemuririi

Cu mâinile acestor arbori
Voi îmbrățișa toate bolțile-albastre,
Toate stelele galaxiilor,
Voi destrăma toate tainele
Eresului — universului —
Doar să-mi știu neatinse de moarte,
De-otrava bănuielilor fade,
De ura și spaima barbarilor
Acolo, departe-n adânc —
Rădăcinile versului...

Sânt fiul tău — MAICĂ-NATURĂ-PĂMÂNT,
Eu, cel MUT CA O LEBĂDĂ,
Eu care cobor în fiecare dimineață
Spre-oglinda de taină-a izvoarelor —

În ARBORI se naște-un mileniu
De-a pururea sfânt,
Purtător de miracole și explozii de lumină
Pentru toate-ale lumii
Ulcioarele.

Veniți către mine, voi, FII AI NATURII,
Poeti cu gâtlejul ars de cântece,
Precum sus, sub ceruri de arșiță,
Privighetorile țării, divinele!
Ridicați-vă mugurii, florile, ramii
Din arborii toți către ZEUL, ÎNALTUL,
Și să nu știu niciodată, că jos, în pământ,
Vă roade, satana, întru pierzarea de-apoi,
De sângele vieții pline,
RĂDĂCINILE!

De două mii de ani

De două mii de ani Fiul Văzduhului
Ne caută planeta rătăcită sub bolți,
Ne caută izvoarele duhului —
Dacă n-am secătuit de tot prin zile și nopți.

De două mii de ani își aruncă privirile
Spre noi, orbecăind prin noroi,
Înveșmântați în nenorocirile
Care se mai numesc patimi, și griji, și nevoi!

De două mii de ani miluirea Iisusului
Spre noi, amărâții, își dibuie drum
Din zorii zilei pân-la rădăcinile-apusului —
Dar nu ne-a atins nicidecum!

De două mii de ani auzim geamătul Sfântului
Și El îl aude pe-al nostru, mereu,
Dar între podul cerului și fața pământului
Și Lui și nouă — ni-i tot mai greu și mai greu!

De două mii de ani Fiul Văzduhului
Coboară spre noi,
Chiar și cu trupul — tot coboară spre noi...
Vai, de-atunci chiar și speranțele orbului, mutului
S-au făcut cenușă,
S-au făcut noroi...

Act de plângere

Pentru plângerea mea nu există sfârșit!
Pentru plângerea mea
Au rămas încă-n simțire pleoapele,
Anii care m-au chinuit, istovit
Au șters zăgazuri,
Au ros până la oase supapele.

Peste râul sângelui meu —
Parcă-o noapte se lasă acum,
Numai noapte,
Fără să simt către zori răsăritul
Și, ascuns ca-ntr-o perdea de fum,
În acest sânge-al meu zace Iisus, răstignitul!

Astfel, cu tot cu umbra crucii,
În mine îl port,
Zăbovesc cu el pe la pragul bogaților, marilor,
Dar simt că duc în sânge un mort
Și nu-mi deschid ușa — au frica tâlharilor!

Ce-am putea lua de la dâșii noi doi —
Un amărât și un biet răstignit,
Doar aerul de pe sticla icoanelor,
Dacă și-acestea nu s-au pețit
De ochiul cel veghetor al dușmanilor...

Luăți în fiecare clipă act de plângerea mea
Pentru care mai există,-ncă vii,
Doar pleoapele...
Dar cine-o mai aude, cine-i mai ia
În serios lacrima, gâtuindu-și silabele?

Marele Râu

Eu vin către voi din partea
Marelui Râu —
El m-a deprins să ascult
Cum geme însetat pieptul pământului,
El m-a-nvățat
Să mă scol dimineața-n lumină,
Serile să mă închin amurgului, blândului,
Iar noaptea să sparg cu voi
Amarul cerului de plumb al așteptărilor
Ce nu se mai termină.

Marele Râu

M-a-nvățat cum se-ascultă un geamăt,
Cum e când ți se-nfinge-n auz, ca un cuțit,
Țipătul durerii, de groază,
Cum e când îți moare-un copil —
Ca un pârlăuș ucis de secetă vara —
Să ascult potopul părerilor de rău
Sedimentate în inima voastră
De pe când se-ngemăna
La începuturi Țara...

Marele Râu m-a deprins să v-ascult
Murmurul peticit al tristeților —
Și-acestea – bătrâne, de-o samă cu lumea,
Cu toată mizeria traiului —
Ele se strecoară pe furiș în ochii fetițelor,

În sângele flămând al băieților —
Vai vouă, frații mei de răbdare —
Ele vă sânt veșmântul în putrezire pe suflet
Și încă în croiala cea veche a straiului...

De toate m-a-nvățat Marele Râu!
Marele Râu nu m-a deprins doar
Cum să vă spulber pe vânt disperarea:
Și El este cel umilit și înfrânt
Și cu sabia albastră și rece,
Frântă la brâu,
Când îl soarbe, pe ultima sută de metri,
Însetată și crâncenă — Marea!

Cum să v-alung aceste negre ciori —
Disperările?
Și Marele Râu e topit, înghițit nemilos
Și pulverizat în toate — imensele,
Dar, la fel disperatele —
Mările...

Tată al meu depărtat

Tată al meu depărtat,
Tu, baci fără de moarte al Căii de Lapte
Și baci al tuturor stelelor Cerului,
Auzi cum gura mea nu mai are grai
Și nici șoaapte —
Iar inima-n piept e doar jumătatea
Din clopotul
Cu sfârcul lumbii tăiat
De pofa cea mare-a hingherului...

Tată al meu depărtat —
Mai departe decât cel care zace-n pământ —
Ție mă jelui, doar Ție,
Că vin potopuri de corbi
Care-mi sfârtecă pieptul și-mi subție oasele
Și nu mai am scăpare de ei, blestemați
De-o lungă și amară de tot veșnicie.

Am mâncat din toate legendele Tale
Ca dintr-o sfântă și fără de moarte merinde,
Am sorbit din agheasma Cuvântului tău
De lumină,

Dar nopțile mele vin grele, mai grele
Să mă văduvească de minte
Și dimineața ursuză vine
Să-mi bată la ușă, străină!

Fă ceva!
Du mărul acestui pământ mai departe,
Pe alte meleaguri de cer,
Mai puțin dușmănoase —
Urgiile lumii de-aici —
Imune ochiului tău nu rămână
Să nu mai cadă pe creștetul meu
Drept pedeapsă,
Pentru că mai pot respira,
Că mai pot căuta o scânteie
În cenușa din vatră —
Și-aceasta puțină de tot și bătrână...

Ferice de voi!

Ferice de tine,
Hristoase, divine —
Cu moartea pre moarte călcând!

Ferice de tine,
Fecioară-n suspine —
Cu lacrima-n piatră
Izvor deșteptând!

Ferice de tine,
Mare-n suspine
Cu veșnicul murmur sub cer —
Nici vânturi saline,
Potopuri haine
Nu-ți calcă adâncul mister.

Ferice de tine,
Brad verde ce ține

Pe fruntea-ngreletelor bolți
Carpații de jele
Sub rămurele
Întru izbândă cu soți!

Ferice de tine
În cele ruine
De sub pământ, în mormânt —
Mă știe de bine,
Numai de bine
Ochiul tău, maică, cel blând!

Ferice de voi,
Ferice de voi,
Cei duși sau plecați mai departe!
E bine —
Să nu mai veniți înapoi,
Ferice de voi,
Colo-n moarte!

La marginea lumii

Aş vrea să mă ascund undeva
La marginea lumii acesteia,
(La marginea lumii mele de la marginea lumii!)
Care nu mai încap pe cele şase continente,
Lume care se urăşte pe sine
Împreună cu toate neamurile,
Triburile,
Popoarele,
Religiile,
Sectele,
Coloniile,
Cantoanele,
Regatele,
Guvernele lor —
Democratice şi aristocratice,
Birocratice şi de-atâtea ori sălbatice —
Lumea cu oamenii ei care
Nu mai încap unul de altul
Şi se duşmănesc, se înjură, se scuipă
Cu glonţul, cu spânzurătoarea,

Cu minciuna, cu bomba,
Cu otrava gazelor, cu arsul pe rug,
Cu groaza, cu neajutorarea, cu ideologia,
Cu nerăbdarea, cu mișelia, cu nemilostivirea,
Cu ipocrizia, cu prostia,
Cu scârba, cu perfidia, cu falsul,
Cu flecăreala, cu pizmuirea, cu greața,
Cu fleacul, cu pamfletul, cu vorba goală,
Cu amenințarea —
CU TOATE RELELE PĂMÂNTULUI ACESTA —
SE SCUIPĂ!

De ți se face rău să-i vezi
În toate aceste ipostaze
Stupide și fără de sens...
Aș vrea să mă-ascund undeva
La marginea lumii acestea
(La marginea lumii mele de la marginea lumii!),
Dar și marginea aceasta e ocupată —
De animalele
Dorind să scape
De furia și foamea acelorași oameni!

Și cum nu mai am loc nici aici —
Nici lângă pinguin,
Nici lângă ursul polar,
Nici lângă visul meu
C-aș vrea să trăiesc la marginea lumii...

Țipătul

„Poezia îmi va fura moartea...”

René CHAR

Țipătul de pe urmă
E dăruitor de tăcere.
„Cu țipătul de pe urmă — sperii o moarte!”
Scria odată
POETUL NECUVÂNTAT PÂNĂ LA CAPĂȚ,
Nichita cel blond —
El care n-a țipat decât o singură dată —
Când s-a născut!
Și n-a mai țipat până la moarte:
Iar aceasta l-a luat de mână
Și l-a dus — predat dușmancei sale — Veșnicia...
Și-acum — această Doamnă
Cu brațe de marmoră, albe,
Nici ea nu știe:
Ce să facă, unde să-l așeze,
În care pat — cu cimbriu, cu ramuri de brad
Ori cu petale de trandafir —
Să-i culce trupul, mare și zbuciumat —
Să se-ogoaie...
Vai, poetul, de mai trăia,
Ar fi scos din buzunar ultima carte,
Necunoscută încă pe pământ —
CĂRȚILE SIBILINE —
Și-ar fi rostit, poate supărat:
— Citește, Doamna mea,
Ca să poți ști totul —
Cum a fost, cum este, cum va fi...

Fratele meu

LUI ION VATAMANU

Ia și tu, frate al meu, —
Dacă-mi ești fratele adevărat —
Cel drept —
Ia o parte din suferințele mele
Și le du pe umerii tăi:
E-o povară
Mult prea grea pentru mine
Căci demult nu mai aștept
Alt ajutor dinafară...

Ia și tu, fratele meu,
Dacă-mi ești fratele adevărat
Și sfânt
Și-n trupul nostru plânge-același sânge,
Ia-mi de pe inimă aceste neguri
Și fă-le mormânt,
Grumazul lor de balaur —
Îl frânge!

Ia și tu, frate al meu,
Dacă-mi ești fratele cel adevărat
Și fidel
Și rădăcinile noastre cunosc aceeași țărână

Ia-mi o parte din silabele-acestea —
M-au încurcat!
Prefă-le în fire de grâu, în petale,
În stropi de rece apă de fântână!

Ia și tu, frate al meu, —
Dacă-mi ești frate cu adevărat
Și blajin
C-am avut o singură mamă!
Ia-mi o parte din pământul ce-mi urcă spre gât
Alarmant —
Vai, dragostea mea pentru tine —
Ce crunt mi-o destramă!...

Vom ancora în Marea Tăcerii

Vom ancora în Marea Tăcerii —
Cu valuri mute,
Cu stele-ncremenite și surde-n adânc,
Cu vietățile toate plecate, pierdute,
La Marea Tăcerii, în care
Toate
Sirenele albastre sunt fără de grai —
De mult nu mai cântă,
De mult nu mai plâng...

Vrea Ulysse câteva zile de pace! —
Câteva zile și nopți în care
Nici pe sine să nu se audă —
Chiar de-i viu,
Chiar de-i mort! —
Câteva zile de totală tăcere, purificatoare
Ca o escală neprogramată
În cel mai singuratic de pe lume port!

Fericiți vor fi fost acei soți întru izbândă
Lângă Ulysse — matelotul temerar, legendar:
De-ar fi știut ce-o să facă —
Bătrânul Homer nu mai scria
ODISSEEA lui niciodată!

Să ancorăm în Marea Tăcerii
(O, numai nu în cea Moartă!),
Să nu mai auzim vântul-nebunul,
Furtuna-nebuna
Și timpul — așijderi — nebunul!
Toate izbindu-se-n pânzele noastre, spartele!
Să nu mai știm ce se-ntâmplă pe pământul-străbunul
Intrat în febra refacerii
Pentru-nceput de mileniu — cu toatele!

Cât mai avem

Cât am trecut,
Cât mai avem,
Cât ne-a rămas? —
Marea fuge de la mal, își scurtează nemărginirile,
Și-o albeață de gheață ne-nnegrește privirile...

Cine-o fi cel de-al treilea,
Mergând mereu lângă noi? —
O fi umbra noastră de câine flămând ce se târâie,
Sau vreun înger mișel, vreun copoi,
Miosul venin către noi să și-l țârâie?

Cât am trecut,
Cât mai avem,
Cât ne-a rămas? —
Căpătu-i ca și moartea-i începutul sfârșitului,
Mai departe nici pentru un pas
Nu mai avem putere, iar lumină —
Cât în gămălia chibritului!

Cât ne-a rămas
Cât mai avem,
Cât am trecut? —
Am putea merge-nainte
La lumina de fosfor a oaselor
Celor strămoși de ispravă,
Dar e de temut:
Ne vor pune la-ncercare iubirea de moșie,
Dar iubirea noastră-i bolnavă...

Să ne facem, pe-o noapte, popasul cel greu
Aici, unde și Lunii i-s obosite vederile —
Prin trupul nostru parcă-ar trece
Apa Prutului străină mereu...
Cât ne-a rămas? —
Cât mai avem,
Cât o să ne mai țină puterile?

Șlep la mal

Numai să ne-ajungă timp
Să tragem șlepul acestei vieți până la mal:
Se-aud venind furtunile,
Parcă vine potopul,
Și-atunci șlepul vieții noastre, banal,
Ar orbecăi printre valuri, ca orbul!

Am cărat cu el atâtea sute de zile și nopți
Mult nisip, mulți dușmani, mult rebut, multe vorbe,
Dar și multă durere — cât niște
Pietre grele de moară!
Să ni-l priponim acum de malul acest unde toți
Și-au aruncat bărcile sparte – să moară!

Căci o barcă spartă smulsă din ape —
E ca și o moarte în plus!
Șlepul nostru-a trecut
Râuri și ape pe tot continentul,
Oceanul pentru el a fost prea mare,
La el n-am ajuns —
Vai! nu ne-a ținut cureaua, puterile
Sau n-a fost momentul?

Acum e bătrân ca și noi și-obosit,
Să-l legăm de stâlpul de la mal —
Ca de-un stâlp al rușinii! —
Nici măcar pân-la moarte n-a reușit
Să ne care păcatele,
Regretele multe, noroaiele
Și încă —
Pe toți asasinii!

Pedeapsă

„Cântecul meu e dezgroparea mea...”
Gheorghe PITUȚ

Cartea mea îți va părea o lacrimă mare,
Lacrimă scrisă numai cu sufletul meu,
Trecută prin ochi ca printr-o mirare
Nemărginită a lui Dumnezeu.

Căci din câte mi-a dat
Și cu câte m-a miluit meditănd,
După ce mi-a modelat trupul,
Trebuia să fiu cel mai fericit aici pe pământ
Unde mi-a-ngăduit să-mi conturez stupul...

Amară mierea vieții mele, amară!
Sânt ca-n febră faptele mele în zborul albinii —
Dintr-un capăt în altul de țară
Din mierea mea, așa cum e amară —
Se-nfruptă cu poftă numai străinii!

Lor li-e totuna — miere să fie!
Nu-i mai întreabă nici gustul și nici culoarea,
Sau câte hotare mi-a fost dat să trec mie
Până să găsesc, tot înlăcrimată, floarea...

Dar ce să-i dau pruncului meu ce-o dorește?
N-aș vrea, de tânăr, să-i amărăsc gura —
El speranțele mele le mai păzește
Și de pe-acum durerilor mele le știe arsura!

Deatâta cartea mea îți va părea o lacrimă mare,
Lacrimă scrisă numai cu sufletul meu,
Răstignit peste tristețe ca pe-o frigare,
Drept pedeapsă de la Dumnezeu...

Cântece de-acasă

Cântece de-acasă —

Eu v-am scris cu sapa
Pe greabănul pietros al dealului
Până mi s-a rănit pleoapa
Lăsând ochiul în pojarul coralului.

Cântece de-acasă —

Voi, îmbătrânite-acum,
Sunteți mai mult cu îndemnul,
Mai mult cu-amintirile —
Mai plânge-o iubire
Ca o ramură uitată-n drum
Peste care barbar au trecut
Până spre zori — coviltirile...

Cântece de-acasă —

Acum vă invoc
Ceasul cel fraged și pur al candorilor,
Când sângele-mi e pângărit
Prin ani mulți, vai, acum mă sufoc
Auzind pașii de câini mituiți
Și tuturor impostorilor!

Cântece de-acasă —

Fecioare-n delir
După dezmățul de groază-al istoriei —
Că mai sunteți, că mai respirați,
Bătrân acumă — mă mir
Sub scama inflamabilă-a gloriei...

Timp hăituit

Timp hăituit și spulberat pe vânt
Viață strivită-n călcâi, ca o nucă —
Unde-or fi anii bezmetici pe când
Îmi ardea-n sânge numai dorul de ducă?

Și-aceste ultime rugă — cui să le spun,
S-a-ncenușit, vlăguit aurul din obrazul pădurii
Și parcă-aș vrea să mor ca AVRAM IANCU, nebun,
Numai să nu mi se ia fluierul de pe rănilor gurii...

Și, ca oricând, și-o fată frumoasă a fost —
Ca-ntotdeauna și-n toate trăirile
Pentru care ținut-am, de schivnic,
Zilele negrului post,
Retezându-mi dorințele, ne-ndemânatec pornirile...

Toate s-au dus, s-au topit în miraj
Ca-ntr-un cazan în care-i topit minereul,
Care clipă rămasă mai are curaj
Să-l știe de vină pe El — Dumnezeu!

La pământ, suflete-al meu, spre pământ —
Te-ncălzește de el ca Heracle ajuns la sfârșeală,
Firul ierbii s-atingi, murmurând-delirând
A verde răscoală!

Insuportabil paradis

Insuportabil paradis —
pământul precum sfera pînii
din negrul geamăt al țărâni
pe care-o hăcuiesc stăpânii
și-o latră, a cutremur, cîinii —
pământ de veci, pământ de vis,
insuportabil paradis...

Te-am plâns mai mult, dar și cântat
trecându-ți apele prin spații
cerșind sub cer și alte grații,
iar noi rămânem condamnați
c-un cântec plâns, c-un dor cântat.

Se-ntorc de peste mări și țări
cu fețe-n doliu mateloții,
căci nu s-au înecat cu toții
pe sub furtuni, în dricul nopții —
și-acum, sleiți, în lemnul porții
izbesc flămânzi, și-arată colții,
întorși de peste țări și mări.

Pământ flămând, țară de lut
sub stele oarbe-n rătăcire,
milenii multe în rotire
s-au stins, s-au dus către murire
și numai tu, ca-ntr-o neștire,
nu mai ajungi la mântuire,
o, paradisule pierdut!

Veac trecut

„Moartea-și plimbă iar trăsura
Prin turcitul București...”

Cezar IVĂNESCU

Trece Vodă-n defilare
Cu alaiul în calești:
Domnul face sărbătoare
Țării sale Românești!

Trece El — statuie vie
Prin tunel de cerșetori,
Prin tunel de sărăcie
Sub mormanele de flori.

Trupul lui acum e ceasul
Fericit pentru popor:
Mort e chinul, stins necazul
Și tot glasul-i iertător...

Trece Vodă-Mare-n toate
Uns de poartă și de-ai săi,
Vodă-i lege și dreptate,
Vodă-i sfânt pentru călăi!

Curge timpul mort prin oase
Ca o ceață fără rost —
Toate apele-s măloase,
Munții roși, parcă-au mai fost.

Un trecut făr-de ispravă
Peste-un somnambul prezent,
Vai, caleașca-i o epavă,
Vodă-i tot de pergament!

Vodă-i mort, caleașca-i vie —
De pedeapsă pentru toți
Hoții mor fără simbrie,
Restul sunt așijderi — morți,

Cine-o ști acum măsura
Istui veac, ăstor povești...
„Moartea-și plimbă iar trăsura
Prin turcitul București...”

Între noi săracii

Ne-ai mai dat pe lume, Doamne, cu vecia
Ca pe-o zdreanță neagră multă sărăcia —
S-o purtăm cu ură, și-astfel, noi, săracii
Ne urâm ca dracii,
Ne urâm ca dracii!

Între noi iubirea-i ca un spin ce doare,
Nu-l atinge nimeni — mușcă spinul tare,
Între noi iubirea e precum străinul,
Ca-ntre două brazde mult crescut pelinul.

Și ne dăm cu sapa, și ne dăm cu coasa,
Din greșală cruntă ni se-aprinde casa,
Ne dispare grâul și ne moare vita
Căci ne dăm cu ura cu nemiluita!

Se zgâiește cerul să ne-aducă ploaie,
Se subție mintea fătulu-n odaie —
Numai noi pe lume, numai noi, săracii,
Ne zvârlim în sobe, iernile, haracii.

De cenuşe-i steaua, raza-i de leşie
Şi lumina scade scurtă şi târzie
Şi pământul nostru tare-i precum zgura
De-l muncim cu ura
De-l stropim cu ura...

Pe sub streşini scunde, tot aşa sărace,
Pasărea de vine, cuibul nu-şi mai face,
Geamu-i mic şi ochiu-i cade în orbire,
Crucile-şi apleacă lemnul-n cimitire...

Căci ne-ai dat pe lume, Doamne, cu vecia
Ca pe-o zdreanţă neagră, multă sărăcia
S-o purtăm cu ură numai noi, săracii —
De ne-urâm ca dracii,
Să ne-urâm ca dracii...

Nostradamus

Salutare, bătrâne profet!
Mai dibui cruci de stele la flacăra gândului?
În curând ne vom vedea, căci ai ghicit, discret,
Destinul meu și pe cel al Pământului.

Cinci secole, ca cinci lumânări
Aprinse la căpătâiul bolnavilor
Ai rânduit în ierarhice scări —
Peste deliru-mpăraților,
Peste fericirea de gunoaie a sclavilor...

Mi-am bănuیت și eu un sfârșit —
Dar proorocirea ta nici că mă sperie:
Moartea o fi scurtă ca viața —
Precum lumina unui chibrit
Sub care de-abia-ți dai seama
C-ai suportat o mizerie!

Dar în această către tine trecere-a mea
Doar un gând de tristețe mă paște:
În lumina de dincolo, perfidă și ea,
Îmbătrânit cu cinci sute de ani,
Vai, profete —
Te voi mai recunoaște?

Ce-ai să-mi prezici pentru dincolo —
Așijderi adevărat va fi,
Precum aici, pe pământ sub stelele chinului?
Destinul meu atunci s-ar împotrivi
Profețiilor tale
Nevalabile în fața Divinului!

Peste fila basarabă

Cu-amintiri și cu regrete
vața ta-și încheie crugul —
pân-la ceruri a fost rugul,
uneori — numai cât mukul
lumânării, era jugul
care-ți osâdea belșugul;
viața ta-și încheie crugul —
cu-amintiri și cu regrete...

Dar în țarini, dar în pagini —
câte-un bob, câte-o silabă
parcă-n zbucium, parcă-n grabă
pentru-ncă-o lumină-n salbă —
salba ochi de dor întreabă
peste fila basarabă —
câte-un strop, câte-o silabă —
doar în țarini, doar în pagini.

Din aproape, din departe
vine codrul și ofează,
frunza-i palidă și arsă —
ars pe scutul tău se lasă —
cântă-acum ori lăcrimează
când e soarele-n amiază,
cucu-n ram nu mai vibrează —
trist e codru și ofează,

Din hrisoave, din cazanii
vin îndemnuri și povețe —
celor date să le-nvețe
schimbă azi mai multe fețe
prin aule și prin piețe,
nu mai vor să se răsfete
cu îndemnuri și povețe
din hrisoave, din cazanii...

Pe o caligramă de Apollinaire

Peste ruinele acestor zile
în care la noroc nu mai sper,
îmi trec doar iubirile mele — copile
cum își trecea prin tranșeele frontului
caietele cu versuri Apollinaire...

Ce mai faci, ostașule pe prima linie,
unde cad schijele ca ploaia, cu droia?
uite, chivăra de pe cap ți-a și mușcat-o văpaia —
războiul fără de rușine e!

Învie hangițele tale din CALIGRAME
ca niște petale de lotus cu-arome nerușinate,
amețitoare ca paharele-n crame —
refuzul lor e pedepsit cu-o moarte!

Prin ruinele-acestor zile care mă bântuie,
du-mă, poete, spre-naltele luminișuri, de mână.
Am impresia că-n pupila ochilor mei
vederea se mântuie
și că sângele meu are bătaie bătrână...

Să ieșim în doi din tranșeul
cel negru-al supunerii
în fața glonțului, în fața palatelor,
lumina, deși-nșelătoare în razele-apunerii
ne va spăla de noroiul
cel negru-al păcatelor!

Alți răzeși

Alți răzeși veni-vor!
Alte noi cetăți
Vor înălța aicea întru veșnicie —
Cerului să-i sfarme aeru-n bucăți,
Verdelui de țară — pavăză să fie!

Nenăscuți răzeșii
De pe-acum se-aud —
Glasul lor ca lama trupul stâncii taie,
Tremură prezentul, chiuie-un trecut
Din cel corn cu care câștigăm războaie...

Se îndreaptă codrii,
Fruntea-și țin mai sus —
Codrii își așteaptă pe cai albi răzeșii!
Ei vor pune-n brazde ce-or avea de pus
Și-or ieși să-și vadă-n pace mejieșii

De n-au gând de hartă,
De n-au gând mișel...
Piatră lângă piatră — va-nflori ogorul,
Din Cetatea-Floarea saluta-va El
Aprim — Voievodul, Mândru – Domnitorul!

Trece-mi-oi în cântec
Sufletul pe-aici,
Moartă — a fi rușinea robului din mine —
Alți răzeși veni-vor...
Doamne, să-i ridici
Din cest lut
Ce numai de mormânt ne ține...

Speranța cea clară

Să privești la zori
Din vârful Caraimanului Țara
Cu ochii de uimire dilatați,
Să simți pe umeri roua albastră a cerului, clara,
Cum plânge pe sub streșini de Carpați!

Numai în clipele-acestea de Sfântă-Sfințire,
Sub candela Lunii scăzând în Răsărit
Țara e numai iubire,
Țara e prunc fericit adormit.

Sunt clipele când dorm, grele, chiar și minciunile,
Când adoarme trădarea
Ca un glonte în aramă ascuns:
Soarele pregătește minunile
Zorilor de zi de-aici, de pe munte, de sus!

E ora când se naște Lumina-Fecioară
Ca o BunăVestire — în toi! —
Vai, peste lunci, peste Țară
Fecioara din zori către-amurg va delira:
Stropită va fi barbar cu noroi!

Noroi — de fapte, de vorbe, de pofte, de greșuri,
Noroi — de oarbe simțiri, de negre dorinți,
Noroi — de denunțuri, de versuri putrede, de preșuri,
Noroi — de invidii, de scârbe, de ieșire din minți...

Să privești numai la zori
Din vârful Caraimanului Țara,
Numai în clipele-acestea-ți aparține, e-a ta,
Numai în clipele-acestea te-acopere clara
Speranța,
Că nu te-a trăda!

Nimeni nu ne mai apără!

La hotarul marilor răscruci
Nimeni nu ne mai apără!
Ne-așteptăm în fiecare zi, chinuiți,
Să ne sosească morții:
În papuci de papură
Îi vom îngropa mâine pe la amiază,
Înveșmântați în cele cârpe
În care-au și trăit, suferinzi...

Nimeni nu ne mai apără,
Nimeni nu ne mai întinde mâna!
Preotu-i bolnav și el de sărăcie
Și tremură făptura lui, bătrână,
Și-i sună rugăciunea-n gură leșinată și târzie!

Nimeni nu ne mai apără,
Nimeni nu ne mai crede ruga, răbdarea,
Pământul s-a-nchis în muțenia lui milenară —
Refuză să ne dea chiar și sarea,
Sarea cea de toate zilele, chiar de-i amară...

Nimeni nu ne mai apără!
Domnul e-atât de departe
Încât pare un abur, o speranță ce nu se-mplinește,
Peste-ndrăzneala noastră de-a fi-nstrăinați de moarte
Numai deșertăciunea șerpilor veninului-și crește...

Nimeni nu ne mai apără!
Nici în cer nici pe pământ
Sufletul nostru loc nu mai are...
Crucile se mută de pe mormântul cel vechi
Pe cel nou, cel proaspăt mormânt,
Vai! Lemnu-i la mare-ntrebare!

De-acum

„Doamne, ca un înotător
care se scufundă mi-e inima...”

Cezar BALTAG

De-acum —
nimic nu ne mai aparține:
ce-am avut de prisos — am tot dăruit,
ce ne-a rămas — ni s-a smuls, și luat și răpit
de către cei mulți —
căroră piept n-am putut a le ține!

De-acum —
suntem ușori ca ramii despovărați de roadă,
de frunze despuiați, de căldură, lăsați uitării,
de restul lumii toate blestemați,
Și, astfel, goi-goluți, întrăm
numai cu sufletele-n iarnă și-n zăpadă...

De-acum —

din ce-am avut, precum ne-a fost averea,
pe ce am fost în veci de veci stăpâni
nu vom mai pune-ndrăgostite mâini —
doar vom privi înstrăinați
la cei ce au, fără de margini, puterea.

De-acum —

numai plecat ni-i capul
și-așa, plecat, de-acum nimeni nici nu-l taie!
nu mai avem privirea de văpaie,
simțim mereu în preajmă-n prima veghe
mărșăluind, casapul!

De-acum —

nu ne mai privim ceasornicul,
de-l mai avem, și-i încă nevândut:
probabil, bate ora
însingurării noastre-a tuturor
pe-această lume,
pe-acest pământ al vieții noastre, dornicul...

Răscruce

Frigul ori frica ne spulberă casele?
Sub cerul de plumb pare la carceră grâu-n zăpadă
Și cineva parcă ne-ar dezbrăca oasele
De ultima carne — ca ea mai albe aceasta să se vadă.

La ce bun,
La ce bun,
La ce bun?
Puterile-s pe sfârșite, le simt ultima zvâcnire,
Acest timp al Marilor grabe-i nebun,
Acest timp îmi e dat de sfârșire...

Și mă las dus de el... împotrivirile
Ce i le-opun — zădarnice-s și-atât de umile:
Simt cum mi se subție privirile,
Răbdându-i nerușinările de luni de zile!

Și-a fost și-o dragoste —
Ca un balsam pe rană!
S-a dus balsamul, s-a risipit – petală
Rana-i deschisă-acum și ofrană,
Atât de dureroasă și de goală!

Și vine Frigul,
Vine Frigul
Vine Frica —
Te-ntrebi pierdut, la simțirile toate,
Deși nu mai porți veni pentru nimica
Căci nu ești purtătorul de păcate!

După munți

Tot ce-am iubit — pare-acum în zadar —
Stăpân peste toate acuma-i delirul,
Mereu ne umple numai cu-amar,
Numai cu ghimpii simțim trandafirul...

Și-al inimii cântec, odată cântat,
Își plânge ecoul în ani și-i departe
De sufletul tău azi atât de uitat
Ca frunza de toamnă lăsată-ntr-o carte...

Cum ai deschide-o în tremur acum!
Dar unde-i? În care-i? Și tace uitarea
Și sângele tace ca piatra din drum,
Și tace pădurea, și norul, și floarea.

Bătrână-i lumina cea pură de-atunci!
Vai! Uite și luna-i pe cer ca de lână,
Bătrână e perna pe care te culci
Și casa ta, uite-o, e-ajunsă bătrână...

Doar gândul fierbinte se-ntoarce-napoi...
Îți cheamă și pașii și, grele, privirile:
În zare doar munții, Carpații sânt noi —
Și după ei — mai sunt vii,
Mai sunt vii amintirile!

Vino Pan!

LUI VASILE IOVU

Vino, Pan, pe calea cea mare — a Victoriei!
Dar vino numaidecât cântând:
Sub fluierul tău se dau la o parte munții istoriei,
Sub fluierul tău aud iarba crescând...

Mai ai fire de busuioc în traistă —
Tu le scoate acum,
Le stropește cu lumina de aur a soarelui,
Aghezmuiește cu stibla codru și drum
Pentru trecerea Lui — a Mai Marelui!

A Mai Marelui Mag! El va fi Făt-Frumos,
El vine acum să învingă balaurul:
Acesta a renăscut, căzându-i cândva din poveste,
O limbă pe jos
Și-acum ne mănâncă pâinea și aurul!

Numai să cânți! Să nu cumva să te-oprești!

Neadormite de cântec — l-ar strâmtora pietroaiete,
Tu cu cântecul tău le-amuțești,
Sub fluierul tău pădurea-și primenește
Către toamnă lumina și straiele!

Vino, Pan! și nu mai pleca:
Acolo, departe, în țări mai frumoase,
Dar reci și străine —
Nici nu ai cu cine lupta,
Nici nu ai pe cine chema —
Și-aici Făt-Frumos te-așteaptă numai pe tine!

La onomastica vinului

Să-mi vii la onomastica vinului,
La al strugurilor grei, parastas:
Alături de cupă ți-oi pune stelele crinului
Și-ți voi coborî luna mai aproape de-obraz.

Poate va trebui-n sărbătoarea
Aceasta să-ncremenești,
În aerul de pietate-al miresmelor
Și să-ți moară pe gură, împărătești,
Silabile pătimașe ale mireselor!

Vor cădea stropi cu licăr de stele
Către dezlegarea cea mare-a răspunsului,
Vor vorbi numai cu sonete de dor mâinile mele
La lumina de rubin a hurmuzului.

Închide ochii și-ascultă-acest vin
Cum cântă-n rotungimea palmelor tale,
Conturul câinii a fost încălzit divin
La sânul unor zeițe,
Sub ochii lor de migdale!

E ca pruncul cel sfânt acest vin al candorilor
Venirea lui pe lume tu salut-o frumos,
De purpură-amurg taie inima orelor
În care la onomastica vinului meu
Înflorești pân-la os!

Elga-alga de pe malul Balticii

Fata de pe malul Balticii
Avea nume de algă marină
Și mai avea un fel de ludic senin în priviri:
Într-o noapte, în casa ei mirosind a rășină,
Am plâns amândoi pe manuscrisul
Primelor ei povestiri...

Cineva se-neca printre rândurile scrise,
Ciudate,
Cineva plângea pe mal, într-un cătun singular —
Din lacrimile fetei pe nisip semănite,
Înfloreau, ca de aur, la mal
Petale de chihlimbar!

Elga avea trup răcoros
Ca și planta de mare,
Vai, brațele ei subțiri, ca două alge
Atunci m-au cuprins!
Sub aripile zorilor de zi
Dormea mai apoi visătoare
Ca o literă pe fila albă și tristă
A celui ciudat manuscris...

Brațele-acelea de algă vin să-mi deschidă
Acum o fereastră,
Prin care s-aud plângând harpa pădurii de pini
Peste negura mării ca bolta sihastră,
Peste ecoul pașilor mei singuratici pe-aici
Și atât de străini...
Sunt eu acum înecatul...
Dar cine mă mai poate plânge sub val de-amintiri
Pe-un mal, pe-undeva?

Elga-Alga-și aruncă eșarfa albastră-a privirii
Câtre apele Mării Moarte, de Marmara?
Mare-a uitărilor, unde ți-e capătul, malul?
Zodie neagră-a regretului — unde sfârșești?
Peste toate corăbiile lumii trece vântul-Graalul,
Sfărâmând și catargele din pinii baltici,
Împărătești...

Toga iluziei

Draga mea,
Hai să lăsăm la o parte
Această iluzie că sântem cineva,
Că atunci cînd ne pronunțăm
Cu ambiții,
Cu mofturi,
Cu capricii
Și idei personale
Am mai putea schimba
Fața aceasta atît de perfidă a lumii...

Nu te-atinge de ea — e putredă
Și e contaminată deja de viermele morții,
Te poți molipsi
Și nici un vraci n-o să-ți mai bănuie leacul,
Leacul fiind doar însăși plecarea în moarte...

Aruncă de pe tine toga rece-a iluziei —
E ca o cămașă sintetică pe trupul tău
Imitat, ipocrit —
Ștergeți din geană ultima lacrimă
A prefăcătoriei fără de sens:

Nu suntem decât ceea ce suntem, și mai mult
E-o eroare!
Iar erorile sunt date
Doar celor mari și puternici:
Numai ei știu să le poarte
Fără de nici o rușine
Și muștrare de conștiință
Până la capăt...

Scoate de pe tine și arde
Această togă-a iluziei:
Te face mai urâtă și nu-ți stă bine deloc
Tu, care trebuie să fii
Veșnic frumoasă...

Privighetori pentru plâns

Avem și pentru plâns privighetori
Cele pentru cântec, răsfățate,
Nici nu se mai deșteaptă pe la zori
Ci-atunci doar când lumina bine răzbate!

Cele pentru plâns — nici n-adorm,
Încarcerate-n dureri,
Potopite de toate tristețile:
Așteaptă cuminți pe ramuri ca niște străjeri
Și ne trec mai întâi prin sângele lor
Diminețile!

O fi lacrima lor — roua ce cade de sus,
O fi un plâns de îngeri intrați în pedeapsă
Cu aripile legate
Și c-un căluș în gură pus:
Domnul nu iartă la toată lumea greșelile
În blajinătatea lui evlavioasă...

Au lacrimi de îngeri intrați în pedeapsă
Privighetorile-n plâns
Dar pentru ce plâng și suferă — nimeni nu știe,
Nimeni nu le-ntreabă de unde s-a strâns
În stropul lor de suflet
Râul adânc de multă nostalgie...

Și cum cade roua din ochii lor adumbriți,
Cum se-nșiruie lacrima pe ierbi și petale,
Trec pașii copiilor ce mai par încă-a fi adormiți —
Lăsând în urma lor, uluiți,
Cioburi nesfârșite de cristale...

Luna de lacrimă

PENTRU RENATA

Tu, plecată-n lume, risipită-n vânt,
Îți mai chem și astăzi sufletul cel blând

Abur de lumină, sunător ecou
Așteptării mele, când e sus Crai Nou,

Când e vie noaptea, când duios se-aud
Nou-născute stele-n borangicul ud,

Lăcrimând pe boltă către zori de zi
Pe sub care, albă, umbra ta o fi,

Încercând o brumă rece de noroc,
Rătăcind ca frunza-n vânt din loc în loc?

Rătăcit și eu sunt și-s de sorți mânat —
Când ne vom atinge-n zbor, nevinovat,

Unde ne e locul, de e loc menit,
Pentru-a-ți da de știre: — Drumul s-a sfârșit?

Port pe mine picul ploilor ce-au plâns
Peste-oglanda-mi verde, astăzi — galben îs —

De-ai privi-n oglindă, de-aur te-ai vedea,
Prealungită rază, rătăcită stea...

Lasă-mă în vraja clipelor de vis,
Toamna, uite-o, vine, cerul s-a prelins

Peste rami ca ceara, peste rami lăuzi —
Lacrimă e luna printre pomii uzi...

Recviem pentru dragostea mea

Vai, tu, dragostea mea,
Cum ai mai îmbătrânit,
Cum te-ai ofilit
Și vlăguit!
De când nu m-am învrednicit
Să-ți las pe coala albă chipul migălit
Ca pe-o canava ca cercul aurit...

Mă mai primești acum, la amurgit,
Când bate vântul crunt și-nzăpezit
Din răsărit?

Eu ți-am venit
Să-ți spun cu glas înspăimântat
Și stângenit:
— Cei 20 de ani s-au dus, s-au risipit,
Un stol de licurici care-au clipit:

CONDIȚIA UMANĂ E-N PERICOL,
Ne-am sfârșit!
Vai! Fruntea ta ce mult s-a-nzăpezit,
Din ochi divinul licăr s-a topit
Ca soarele de noapte mistuit...

Și timpul nostru-azi — vai! a-nnebunit
Sirene de alarmă l-au surzit!
Află acum că filozofu-a proorocit
Acolo-n veșnicie-nlănțuit:

E PE MOARTE FAMILIA,
E PA MOARTE OGORUL,
E PE MOARTE TRECUTUL
ȘI LIMBA E PE MOARTE,
ȘI SUFLETUL —

Cine la această distrugere ne-a-ndemnat,
Ne-a momit?
Cei douăzeci de ani ai tăi — s-au tot încenușit
S-au nisipit...
Ce lacrimă acum i-ar învia,
Dragoste nesăvârșită-a mea?

Descântec de fugă

Voi topi-n seri, aşadar,
Lutul roş de chinovar
Ca să-ţi ung trupul fugar
De ți-o fi fuga-n zadar
Pân-la marea de hotar —
Te-or crede din neam barbar
Cu mânie, nu cu dar...

De-i fugi cu pleata-n vânt
Cu trup singur şi răsfânt
Cu blestemul cel din gând
Negru ca negrul pământ
Spre sufletu-n mine-arzând —
Nu — a fi bine în curând,
Se va supăra Cel Sfânt
Că nu-l mai ascuţi nicicând
De e mânios ori blând
Şi te-a pedepsi-n curând...

Să-ți faci semnul Sfintei Cruci
Seara când ai să te culci —
Nu vei mai visa năluci
Nu vei mai dori-n răscruci
Să te-mprăști, să te duci
Morbul vântului s-apuci,
S-ascuți glas de tineri cuci...

Stai la casa unde stai,
Unde crește mierea-n pai,
Să beai vinul care-l beai,
Să rupi aur din mălai,
La lumina de-un pospai —
Nici o grijă să nu ai —
Stai, stai, stai!

Proorocii

Muşcăm din pâinea singurătaţilor noastre
Sub cer risipiţi, la vreo răscruce,
Sub şi mai tristele astre —
Nu tuturor profeţilor
Li-i dat să moară pe cruce!

„Toţi orbii sunt copiii lui Homer!“ — departe,
În ani demult, am scris, simţind blestemul
Care ne-apropie mai mult de moarte,
Pe noi ce înnoptăm sub stele cu poemul,

Cu cântecul nescris până la capăt
Şi-ncă ascuns în sfântă nerostire
Şi nestrivit, ne-nghesuit să-ncapă
La mese mari, ucis în preţuire...

E o speranţă-a focului sub neguri
Şi laude deşarte. Şi se naşte
Răscoală mare-n sânge către ceasul
Când mielu-i fulgul alb topit de Paşte...

Şi-astfel muşcăm din pâinea-nsingurării
Prin multele singurătaţi de gheaţă,
Ne-o presurăm cu-amara sare-a mării
Şi roua-mprospătată-n dimineaţă

Ea spre destinul cel sortit ne duce
Unde doar jalea-şi picură-nserarea...
Nu toţi proorocii mor cumiţi pe cruce
Nu-ntotdeauna-i Domnul, cu-ndurarea...

Ce singuri am rămas!

Ce singuri am rămas:
ne-a părăsit și iubirea cea mare
care știa să împartă egal
totul ce era divin și-ncântare —
de putregai, de registrul mortal...

Ce singuri am rămas:
ne-au părăsit ca două ape părinții
și două izvoare-n rădăcini au secat —
în două albiu uscate doar amintirile-s sfinții
plutind cu giulgiul înlăcrimat.

Ce singuri am rămas:
a-nceput să prindă albeață chiar răsăritul,
nu mai vedem soarele de la un timp,
e după pânzele albe și reci multdoritul
strop de lumină, fierbintele nimb...

Ce singuri am rămas:
ne-a văduvit și toamna, plecată,
de-aromele ei cu dulci nostalgii,
rândunica nu mai vine să bată
la geamuri cu-aripi de zbor străvezii.

Ce singuri am rămas:
pe lume — numai eu și cu tine
îmbrăcați în același regret demodat,
care numai pe trupurile noastre vine
și nu mai poate fi dezrăcat —
ce singuri am rămas...

Memorie

Memoriei, doar ei să-i facem loc
De cinste-acum, când ne-așezăm la masă:
I-s arse aripile și-i la față trasă —
Ea-i purtătoarea noastră de noroc!

Norocul cel de ieri, precum o iască...
Cenușe-i doar norocul cel de azi —
Topite-s firicelele de-olmaz —
Memoria nu vrea să mai vorbească.

Memorie, tu sora noastră-acum,
Sora cea blândă doar în suferință —
Din care ne ești fără de căință —
Din care cupă să-ți turnăm acum?

Și care vis ni l-ai adus, ferice
Și, nezdorbit de soartă, ni-l învii?
Când peste munți de grele nostalgii
Trecui către trapeza noastră-aice?

Memorie — tu Hramul nostru sfânt
Împrejmuit de crime și păcate —
Ți-s genele atât de îngrelate,
Conturu-atât de-ndurerat și frânt...

Ia loc la masă , lângă noi, aici,
Ne fii îmblânzitoarea de regrete,
Vinul din cupa noastră să te-mbete,
Prezența ta ne ardă ca un brici!

Și-om fi cuminți din nou și ne-om ruga
Să fii cu noi așijderi mai departe,
Tu, soră între viață și-ntre moarte —
Ce știi frumos păcatele-a ierta...

Cumpăna

Cumpăna e grea de tot:
de-acum ne doboară și soarele —
Perfide-s căldura și razele lui,
vai, că nu ne mai țin nici picioarele
pe fața pământului!

Cumpăna e grea de tot:
s-a subțiat de tot până și ugerul vacilor
și laptele e cât a-i amăgi un copil;
aripa flămândă a vârcolacilor
fâlfâie-n jurul lunii și-al casei, tiptil.

Cumpăna e grea de tot:
se-aude roiul lăcustelor
venite de peste mări-depărtări;
scade lumina zărilor, augustelor,
aerul prinde mucegai prin cămări.

Cumpăna e grea de tot:
chiar peste sângele nostru, fierbintele,
se lasă păianguenul — mut, delirant;
numai cu jumătate de gură părintele
cuvântă-n altar, ca dintr-un neant.

Cumpăna e grea de tot:
ne-au înnebunit libertățile
de-a ne lua lumea-n cap cum dorim
și să ne risipim în toate părțile
de chin — numai nu-n țintirim...

Revenire

Voi mai reveni:

voi mai reveni atunci când pe pământ
nu va mai fi nici dragoste, nici ură,
stelele-or fi moarte de căldură,
ochii tăi — lacrimi plânse de-un sfânt.

Voi mai reveni:

voi reveni în casa ta să mân,
mi-oi atârna sabia sub grindă-ntr-un cui,
mai ştiu că nu vei spune nimănui
că-s condamnat la moarte de-un păgân...

Voi mai reveni,

voi reveni — înfrântul Făt-Frumos,
urmărit de-o limbă de balaur;
lanul s-a cutremura în aur,
izvoarele se vor retrage hăt, în jos.

Voi mai reveni,

voi reveni spre tine, dar, fugar –
în spaima ta, vai, nu mă vei cunoaşte
şi-ar trebui s-aştept o zi de Paşte,
Iisus să fiu, alături de-un tâlhar...

Voi mai reveni,

voi reveni la tine când va da
sub pânze-n floare-ndrăgostită apa,
pânze ghilite-n doruri sub pleoapa
ta-n tremur... Toate-atunci s-or lumina!

Doar ea ne-a mai rămas...

Doar iubirea —
doar ea ne-a mai rămas
pentru toți pe pământ — ne-mpărțită —
singura comoară pe-acest vas
al vieții — doar de Cel de Sus păzită.

Doar iubirea —
doar ea mai e aerul ce-l respirăm
când coborâm privirile perfide —
când nu luăm, când nu furăm și nu trădăm
lumina strămoșștilor firide;

Doar iubirea —
doar cu ea hălăduim
din vis în vis, din spaimă — în dorință,
cu ea doar ne mai știm în cuviință,
cu ea acum mai supraviețuim!

Doar iubirea —
doar ea ne-ntinde lucitoarele chei,
șoptind tăcut: — deschide paradisul,
îmbogățește-te cu tot ce vrei,
c-aceasta a fost râvna ta și visul!

Doar iubirea —
numai ea de ne mai ține-n loc
și nu ne scoate la mezat durerea,
doar ea e bruma noastră de noroc
pe aripi purtându-ne-nvierea!

Sabia Orionului

„Lăudată fie cutezanța lui Orion,
lăudată mânia zeiței!
Cât de sărac ar fi fost fără de ele cerul,
și cât de săracă viața mea...”

Geo BOGZA, *Orion*

Cum aş putea să-ţi întind patul
La marginea mării,
Sub chiparoşi de veşnic verde, veghetor?
Constelaţia Orionului să te adulmece,
Steaua numită Aldebaran să te farmece,
Afrodita tăşnită din apele mării la zori
Să te ierte de toate păcatele
Şi de toate cele lumeşti?

Ce silabe îmi vei murmura
Spre tăierea luminii către zorii de zi,
Când vor da glas sirenele tuturor apelor,
Când vor adormi rechinii toţi în lumină,
Dorindu-te-n vis?
Vor coborî sarabandele stelelor
Ca-n colindele de Crăciun
Îi se vor aprinde-n adâncuri
În culori fosforescente
Pierlele mărilor?

Și parcă numai atât...
Și s-a-ngropat într-un mit
stră-străvechi Afrodită,
nisipul nu se mai mișcă —
E tot sedimentat în lingouri ude
Și fără de capăt și fără sfârșit...

Vai, dar până ce m-am pregătit
Să ți le spun pe toate-acestea,
Un ochi al tău, ca de prunc,
A adormit...

Și numai unul e treaz,
Și numai el caută, febril și înfometat,
Conturul de flacăra
Al Orionului,
Al Luptătorului
Cu sabia scoasă din teacă!

Calvar

Intră-n calvarul de purpură-al toamnei în toi!
După ce-om trece cărările ei către-amurguri
Când luna cu aur topit ne-a-ngrele
Vom deschide cartea lui Nichita
Și vom cânta-n glas amândoi:

„A venit toamna,
Acoperă-mi inima cu ceva...
Dar mai bine cu inima ta!“

Calvar al rodului plin ca o prevenire — de orb!
Că ce e mai departe de el — doar putregaiul pândește
Ca-ntr-o iubire după-mplinire,
Când bate aripa regretului — corb,
Corb-regret ce te-orbește!

Calvar de suflet pe corabia spartă în port
Când mereu te pândește-nainte înecul!
Zeului alb al iernii ne vom închina,
Zeului orb,
Orbit de albeața frigului pe de-a-ntregul!

Și totuși, dulce calvar!
Să mai pășim peste noianul de frunze
Cu patimă verde potolită-n ele
Ca flacăra sărutului pe buze
Prevestitor al lacrimilor grele...

Dulce calvar ce ne anunți sfârșitul
Ca o scăpare, ca o îndurare:
Fructul rănește-acuma infinitul,
Fructul e carnea noastră,
Pusă-acuma pe frigare...

Tristeți de paradis

Numai patria mi-ar fi o-nchisoare de lux —
Unde să cat, cui să cer libertate?
Sângele meu ar cânta într-un flux
Pe struna tuturor speranțelor lumii,
Fără de moarte!

Lumina munților ei și a apelor ei
Spele trecutul, zguri voievodale:
Săbii în rugină, apuse scânteii
Pașnice-n cui păzesc tecile goale!

Răzeșii mei s-au tot dus, s-au tot dus!
Pe puțin i-au momit continentele...
Paloșul lui Ștefan din Stambuluri i-adus,
Turcii ne scaldă cu complimentele!

Ce mai istorie, Doamne, ne lași! —
Ni se duc fetele singure-n „dulce robie“
Marea Neagră pare-un baldachin uriaș —
De la un timp — nici o furtună n-o zgâțâie,
Puntea-i albastră — îmbie!

Și, astfel, patria și-a mai scăzut din grații
Și din onorul meritat... Departe
Sub cer — străjeri bătrâni — Carpații
Dreptul și-l cer la viață, nu la moarte...

Sub gratiile lor să stau închis,
În colivia lor de leagăn verde —
Săracul, strămoșescul paradis
Al unei mari tristeți care mă pierde...

Coboară-te-n noroiul milenar...

Coboară-te-n noroiul milenar
Al multelor, uitate, suferințe:
Războaiele sunt semne la hotar
Cu limbi de clopot zmulse-n veac barbar,
Cu Biblii arse întru pocăință...

Coboară-n acest milenar noroi
Al multelor ruine spulberate,
Păgânătății ce roia spre noi
Să-i pipăi rădăcinile, apoi
Pân-la cenușă albă de le arde!

În milenar noroi să te cobori!
Taie-i Istoriei limba de balaur —
Ea ne-a mușcat la os de-atâtea ori,
De-atâtea ori i-am fost apărători,
De-atâtea ori ea ne-a furat din aur.

Coboară-te-n noroiul milenar
Al unui mit apus ce nu mai este:
Greul Pământului e la hotar —
El, paznic treaz, de-a pururi temerar,
Se teme să coboare din poveste...

E viața noastră ca și-o gară...

Hai să cinstim și-acest pahar,
Să-l bem din fugă, ca-ntr-o gară!
Vai, vinu-i de pelin amar
Precum și viața ni-i amară...
Vai, viața noastră-i ca și-o gară
Când trenul așteptăm, fugar...

Hai să ciocnim acum în doi —
Trenu-a sosi să ne despartă
Și timpu-i spart și viața-i spartă
Și ora asta-i de la soartă:
Trenul cu unul dintre noi
N-o să se-ntoarcă înapoi!

În doi, hai să cinstim acum,
Mai e-un minut pân-la plecare,
Plecarea-n marea depărtare,
Minutu-acesta crunt ne doare,
E ultimul de sărbătoare
La pragul ultimului drum.

Și de rămâi — hai să cinstim!
Vai, vinul buzele ne arde,
Casa-i aici, gara-i departe
Ca între viață și-ntre moarte —
Pornesc? Pornești?
Hai să pornim!
De mai rămâi — hai să ciocnim!

La plecarea mea cea mare...

Știu, la plecarea mea cea mare
Va lăcrima o stea pe cer,
Lumina ei scăpărătoare
Își va da ultima suflare
Și va rămâne un mister
Pentru-alte stele-viitoare...

Dar tu să știi de-nșelăciune
Al razei cel mirific strop —
De încercare, de minune
Doar pentru văzul unui orb —
Eu către tine din genune,
O șoptă-oi murmura de dor.

Și de-a fi ultima — drept sfântă
S-o iei, căci va renaște iar
Petală ce binecuvântă
Marea-nviere-n calendar,
Doar ea speranțele-nveșmântă
Și crezul nostru milenar!

Dar iarba-și scapără smaraldul
Și vin cocori, tot vin cocori
De se îmbărbătează-naltul
Și-i tânăr cerul și e altul
Acest pământ cu mări de flori
Care ne-acoperă păcatul...

Lasă plecarea mea cea mare...
La zori de zi — venirea mea
S-o tot aștepți, de sărbătoare —
Zmulsă din chin și din răbdare,
Lumina-n stele va scădea
Când soarele-a vesti c-apare!

*Neam de poeți
prin lume risipiți...*

Neam de poeți prin lume risipiți,
Ai lui Adam năstrușnici fii de gală
Cu doru-n floare și cu masa goală
În râvna ce-i adună nesfârșit
La marea sărbătoare ideală
Ce pentru nimeni încă n-a venit...

Vai, globu-i pedepsit cu poezii
Precum de-o ploaie-n zi, torențială,
Mimând speranța cea universală
Care-ar putea să nască veșnicii
Cu cea mai purpurie-n zori petală
Tămăduind oceanele pustii.

Unde-i sămânța sfântă de noroc
Sub bolta suferindă, glacială?
Țărâna lumii a intrat în boală,
Sărmana, uite-o, nu mai are loc
Pentru atâtea morți ce dau năvală
Din ștreang, și de pe cruce, și din foc...

Și-atunci orice silabă din poem
E-un pas către tărâmul ce ne-nșală
Unde se stinge sângele-n răskoală,
Unde nu-i șoaptă, rază, nici îndemn
Ci-simplă dispariție, totală —
Chiar morți — spre-acolo, o, nu vă mai chem!

Am să vă las să suferiți, calici,
Să-ngăduiții răbdarea ancestrală
Și, păstoriți de-o sadică morală,
Pândiți de-arsura unui veșnic bici
Să știți că-n veci păcatul nu se spală
Nici chiar cu moartea ce-a surâde-aici...

Monument

Eu îmi mai nalț spre Tine monumentul,
Doamne-Părinte-a toate răbdător,
Sub ochiul tău milos, ocrotitor,
Povara asta-i visul meu, dementul,
De-a te vedea, de a-ți vorbi-n momentul
Când, cu-ai mei toți — va trebui să mor...

Și-am fost și rege, și-mpărat odată,
Și-n supușenie avut-am mii
De robi, și de argați, și de spahii,
Aurăria lumii mi-a fost dată,
Împărăție-n nesfârșit bogată
Și eu eram mai viu ca toți ce vii!

Și-am înălțat spre ceruri piramide
La Memphis și la Theba, și-am râvnit
Marele Zid să-l duc la nesfârșit
Pân-unde doar privirea Ta cuprinde —
La Sud, La Nord, Apus ori Răsărit
Și-am înflorit grădini Semiramide.

Dar nu ajunsei să-ți aud cuvântul,
Să-l știu rostit de gura Ta, divin,
Ca să mă știu la suflet mai senin —
Pentru această clipă — tot pământul,
Cu toate bogățiile de-a rândul —
Ție, robit de-a pururi, să le-nchin!

Dar Tu aice, pe pământ — o cruce
Mi-ai pregătit și-ncă poruncă-ai dat
Să se ascută săbii, și în rug înalt —
Pe el, cu-aur cu tot, să mă arunce...
Spre tine monument mi-am înălțat,
Dar nu l-ai vrut, rostindu-mi: „Piei, năuce!“

Nu mai sunt zimbrul tânăr

„Capul de zimbru-mpunge,
domesticit, din foi,
De gramote și pravili
ca din pădurea veche,
Jignită de secure
Și putrezind sub ploi
Care i-au scurs otrăvuri de ceară
în ureche...”

Capul de Zimbru, 1967

Nu mai sunt zimbrul tânăr cutreierând păduri —
Pădurile, și ele, iată-au rămas puține!
Și pieptul meu cel tânăr cândva, azi nu mai ține
Săgeților poprire, ochite de panduri.

Dragoș demult își are sub rouă somn de veci
Și Molda-i doar o șoaptă ce-n aer mai veghează,
Memoria-mi e-o rană care mai doare, trează,
Silabele legendei subțiri s-acum și reci...

Nu mai sunt zimbrul tânăr... Îmbătrânit în țarc
Mă mână, la priveliști pentru copii, stăpânul —
Da-n sângele meu, mutul, cumintele, bătrânul
S-ar cere-o răzbunare...Dar ce mai pot să fac?

Și-mi dibui pașnic iarba-nvascută sub călduri,
Iar după țarc se-aude cum murmură cascada
Carpaților... Doar ea e încă albastră, spada —
Sub dânsa să-mi pui capul, stăpâne — să te-nduri!

Tu cea oricând nemuritoare...

Tu cea oricând nemuritoare —
Doamna mea, Domniță-Floare,
Doamnă-Domnișoară Stea —
Câte lacrimi amare
Îmi aduceți fiecare
Când e noaptea domnitoare
Și când soarele răsare
Cu spini grei în fața mea?

Tu-mi ești lăsată pe vecie,
Doamna mea, Măicuță Glie! —
Sânul tău scăzut îl plâng!
În barbara bărbăție
Am fost dați de-a pururi ție
De flămândă seminție,
De Domn dată, să ne ție,
Chipul să-ți mușcăm adânc!

Și te-oi ținea-copil — de mână,
Doamna mea și tu — bătrână —
Tu, Pădurea mea cu vers,
Peste basmul vechi stăpână!
Cât în veac o să-ți rămână
Rămurelul tău ce-ngână
Lumânarea-mi mută, până
Mai am grai și mai am mers?

O, numai voi v-ați dus cu graba! —
Tu, regina mea de Saba —
Doamnă, tu pe unde ești? —
Nefertiti-și pune salba,
Vai, Ducesa mea de Alba,
Și tu, Solveig, precum alba,
Lăcrimioară-n vânt, sub apa
Unei morți, unei povești...

Două corăbii triste-n port

Două corăbii triste-n port
Cerșind semnalul de plecare,
Dar marea e-n învolburare,
Neagră-i furtuna de pe mare
Și-așteaptă-n lungă nerăbdare
Două corăbii triste-n port.

Două corăbii triste-n port...
Vai, mâna ta-i ca valul rece,
Vin lacrimi mari să te încerce,
Căci nimenea nu te petrece
Și nimeni, nimeni nu-nțelege
Două corăbii triste-n port.

Două corăbii triste-n port
În prag de dor și de furtună,
Dar n-are cine să le spună

Că marea asta e nebună,
Că marea asta se răzbună
Două corăbii triste-n port...

Două corăbii triste-n port
Sânt inimile noastre două
Atât de singure-amândouă,
Curate ca doi stropi de rouă,
Vai, soarta e vrăjmașă nouă,
Două corăbii triste-n port.

Două corăbii triste-n port —
Viața ne pune la-ncercare
E viața nesfârșită mare
Fără de milă și-ndurare
Și stăm la mal în așteptare —
Două corăbii triste-n port...

Mai ia cu tine

Plin de iubire trupul la plecare
Să-l știi că e-ngrețat până la os,
Precum corabia plecând pe mare —
Au când o să răzbată drum întors?
Plin de iubire-n suflet, la plecare
Pragului casei să te-nchini frumos!

Mai ia cu tine-un munte greu, de sare,
Mai ia cu tine ceasul fără timp
Care-ți măsoară doar iubirea-n schimb,
O, nu uita de muntele de sare,
Uită, de știi, de muntele Olimp,
Depart e, -n legendă, și nu moare...

Mai ia cu tine-un fir de viață lungă,
Un ghem de-al Ariadnei — să-l desfaci,
Prin labirintu-n chinuri să-ți ajungă,
Să poți spre casă drum întors să-ți faci.
Mai ia cu tine-un fir de ață lungă —
Monstrul e crunt, dar poți să-l mai împaci...

Mai ia cu tine-un vin de viață lungă...

Și-au fost nopți pustii de gheață...

Și-au fost nopți pustii de gheață,
Mii de nopți, de groază nopți,
Era ger nebun sub bolți...
Dar te-am dus spre dimineață
Și din sângele meu viață
Eu ți-am dat — drapel s-o porți!

Fără moarte, fără stingeri,
Fără chinuri, fără-amurg —
S-auzi doar cum, sfinte, curg
Dulce șoaptele de îngeri
Cu veciile-n atingeri
Lângă-al nemuririi rug...

N-a fost de blestem amarnic
Râvna mea din suferinți...
Azi — te mistui în căinți
C-ai primit atunci zadarnic
Sufletu-mi atât de darnic —
Cupă cu făgăduinți.

Și se lasă neguri grele
De pe mări și de pe munți
Și din urma celor mulți
Cad invidiile rele
Tot mai crunt, tot mai rebele —
Nu mai poți să fugi de ele,
Vai! dar unde să te-ascunzi?

Nopți de frig, de gheață munți...

La marea sărbătoare-a despărțirii

La marea sărbătoare-a despărțirii
Va fi și ea, vai, ne va-ndurera!
Eu doar pe Tei de martor l-oi chema
Cu flori de aur îți va săruta
Tristețea ochilor... Știm, undeva
Vor lăcrima miresele și mirii
La Marea Sărbătoare-a Despărțirii.

Va fi-nghețat cuvântul de iertare —
Nici un regret nu se va da rostit
Și teiul va fi palid și sfârșit
Mimând umbra poetului topit
În nemurirea stelei din zenit...
Noi, totuși, ne-am iubit la nesfârșit —
Un nesfârșit de patimi și eroare
Și-i înghețat cuvântul de iertare...

Uite-ntre noi acum parcă și-ar trece
Fiordurile — albastre Albul Nord —
El coborî-ntre noi în dezacord
Cu legea firii lui — lințoliu mort —
Un alb drapel ce-i coborât în port...
El este Nordul, Împăratul Rece
Pe șaua albă-a unui aisberg trece!

Ofrandă

Ofrandă cui să mai aduc?
La porți închise de cetate
Cu sufletele jumătate
Bătut-am cum ologul bate
La ceas flămând, pe întâmplare —
Ofrandă cui să mai aduc?

Iubirea — cui s-o mai închin?
Nu costă bani și nici avere,
În piață nimeni nu mi-o cere —
Mi-o iau drept mită la durere
Și-i contra legii în putere —
Iubirea mea e numai chin...

Speranța mea — pe unde zbor
Îți tai acum din suferință?
Răbdarea mea-i fără de căință,
Ce arde trup și conștiință —
Speranța — vis al tuturor...

Pe câtă viață, Doamne, dat
Ne este-aici supus Destinul
Drămăluindu-mi-l străinul
Pe care l-am primit cu plinul...
Vai, nu i-am potrivit veninul
Doamne, în viața ce mi-ai dat!

Pâlpâire dulce

Pâlpâire dulce, dragostea mea arsă
Ca un strop de rouă ruginit pe-o coasă —

A fost iarba-naltă, a fost iarba plină
Cuibul prepeliței nu-i, e o ruină!

Vai, mai plâng prin aer puii, nenăscuții —
E în scaldă rece-acuma arcul frunții,

Și-a fost iarba-naltă, și-a fost iarba verde —
Dragostea mea-i dusă, unde nu se vede...

A rămas doar coasa, a rămas doar coasa,
Prinsă-n cuiul tinzii de-mi păzește casa —

La ce bun asemeni paznic orb în toate —
Cine-o să-mi mai fure grinzile-afumate,

Pietrele plesnite și-ncă gol coșarul
Cui de trebuință îi mai e amarul?

Paznicu-i ca mortul, aplecat pe-o rână —
Nu va ști muștrarea, mila de stăpână...

Pâlpâire dulce, dragostea mea arsă
Ca un strop de rouă ruginit pe coasă...

În quadriga toamnei

În quadriga toamnei vom porni cu-alai
Spre tărâmul de-aur, către sfânta-i strană,
Foc din flamuri roșii, tineri, patru cai
Vor mușca din goană,
Puși nebuni pe goană!

Numai toamna asta, doamnă, ne-a rămas
De lăcaș nostalgic și de-mpărăție —
Trupul tău de smirnă făcă-aici popas,
Altă toamnă, Doamnă, nu știu de-o să fie...

S-au dus veri de flăcări, arșițe-au murit,
S-au topit în firul ierbii cântătoare,
Am gonit spre toamnă cum gonești spre-un schit,
Sufletul să aibe-aicea îndurare,

Dulce mântuire după-un drum pândit
Numai de pedepse, de trădări secrete...
Vom închide-n sânge timpul pângărit
Și-om închide cartea marilor regrete.

În quadriga toamnei, tu — Zeiță fii,
Fii marea care aurul sporește...
Hai!
Măcar o dată-n viață să te știi
Principesă-n clipa ce te-mpărătește!!

Sentimental testament

Ți-oi lăsa frunza Teiului, atinsă de septentrion —
Sentimentalul meu testament —

Să te bucuri:

Ea-mi este toată averea,
Adunată-n trecut, sclipuită-n prezent —
cât m-a ținut cureaua,
cât mi s-a-ngăduit de ceilalți, mai hapsâni,
cât m-a slujit cu credință,
până-a mă părăsi, fără de vlagă, puterea!

Ți-am mai lăsat testamente —
orale și-n scris
dar în aceasta glasul POETULUI se limpezește —
el să-ți fie partea de tezaur și vis
sub clopotul toamnei
care cu limbă de moarte
SEARA PE DEAL la nesfârșit o citește...

Citește atent
acest testament
și ține-te de litera lui
ca de lumina cea sfântă, indicatoare
numai spre casa aproapelui,
o, nu spre-a oricui,
numai spre izvoarele cu stropi de-apă vie,
de viață mereu dătătoare.

Sentimental testament
în neprihănita mea clipă de grație —
Încălzește-ți la el
respirația ta permanent:
e cea mai de la urmă
și mai nevinovată — a mea respirație!

Fișier

Iată-mă:
sunt eu în fața voastră —
de gânduri urâte,
de orgolii perfide,
de păceri despre sine,
de invidii,
de răzbunare,
de bănuieli,
de morbul grandomaniei —
de toate — acestea —
dezbrăcat,
dezgolit,
neștiut —
prizonier al încrederii totale,
prizonier al tuturor poemelor lumii,
prizonier al tuturor pădurilor, munților
și apelor țării,
prizonier al tuturor femeilor
frumoase și mai puțin frumoase,
prizonier al destinului propriu
chiar și-n Siberia cu taigaua mereu cântătoare,
cu ochiul puștii mereu veghetor —
prizonier
Al marilor iubiri universale!

Iată-mă:

Acesta oi fi pentru toți:

curioșii,
invidioșii, mintioșii,
leproșii, lăudăroșii,
credincioșii și necredincioșii,
mofturoșii,
vanitoșii și veninoșii,
colțoșii, scortșoșii,
bărboșii, botoșii
cu pieile lor albe,
ori negre,
ori roșii —

Acesta oi fi —

să mă poată privi,
judeca
sau condamna
acum ori cândva.

Acesta oi fi:

fiul *mamei Catinca*

ce mai plânge în cimitirul din Mălăiești
că tot nu mai dau pe-acasă,
fiul *tatălui Haralampie*,
care zace și el tot aici îngropat —
plânge și el, dar cred că mai puțin după mine,
mai mult după vinul cel de Busuioacă —
de mâna lui pritocit, descântat...

Acesta oi fi:

Anatol, care-a alergat desculț
pe podeaua de lut a casei,
mai apoi — pe suprafața colțuroasă a pământului,
Anatol care a scris *o sută de cântece de dragoste*
ca, până la urmă,
să nu se-aleagă cu nici o iubire,
tot el a mai scris *o sută de cântece de-acasă*,
rămânând fără de casă,
(retezându-i-se, astfel, chiar rădăcina izvorului
acestor *cântece*);

Anatol, care-a fost prieten
cu toate păsările și firele ierbii,
cu toate tavernele,
dar și cu multe — palatele,
poetul, care-a fost amantul
a cinci mașini de scris —
(pe patru le-a muncit-chinuit
până la totala lor istovire,
astfel — părăsindu-le);

Acesta oi fi:

pentru toți, pentru toate —
cel care n-a fost bătaș
dar a fost bătut de mai multe ori
de prieteni și de dușmani
și-o singură dată, dar tare, de Dumnezeu,
cel care n-a furat nimănui nici un capăt de ață,
el, la rându-i, de-atâtea ori furat și mințit;

Cel care-a vorbit
prin anii '60
de *declarația drepturilor omului*
(încă nepublicată la noi
Și-a fost crunt pedepsit —
abia atunci înțelegând coșmarul
neamului său
condamnat la umilință de-a pururi—
Aceasta oi fi —
dezbrăcat de ultima pagină a cărții
ca de cea de pe urmă cămașă
în fața voastră îngăduitoare, cuminte,
dar atât de trufașă;

și cine-această mărturisire
mi-o va primi de profund creștinească —
să se convingă
și să mă citească
cât mai răsar firele ierbii
pe această
planetă
dumnezeiască!

REFERINȚE ISTORICO-LITERARE

CIMPOI: *Cântece de-acasă* este o carte senin nostalgică, dinamic grațioasă, deși alterează tonurile de pastel, străvezii, cu culoarea de cărbune și de pastă densă a unor stări sufletești în care lumina matinală se împletește cu sunetele misterioase ale ceasurilor de taină, ale amintirii, răbdării și, bineînțeles, cu mistuitoarea pasiune pe nume – dor. Frumusețea e superioară tensiunii în această carte și lucrul e firesc: poetul e un copil al soarelui; între el și acesta nu va exista, deci, decât o intimitate desăvârșită a apropierei și nostalgia despărțirii“.

Pelerină de romantic îi stă bine „vârstei teiului“, potrivindu-i-se de minune și caracterului său sprinten și suav dezinvolt. Universul lui Anatol Ciocanu continuă să rămână solar, de o solaritate uneori idilică, deși cel mai bun volum al său *Firul Ariadnei* învedera intrarea poetului într-o zonă de trăiri marcate de tulburări dramatice profunde: conștiința de „a fi cu adevărat“ impune nu doar o exaltare romantică senină, ci și capacitatea de a se depăși, de a înfrunta timpul și a achita toate față de strămoși și semenii săi...

Anatol Ciocanu se impune în actualitatea literară tot atât de năvalnic și de avântat (adevărat Sturm-und-Grand basarabean) ca în orele solare ale adolescenței, numai că adaugă versurilor mai multă neliniște existențială de nuanță națională și chiar culori negre de infern dantesco „lumina“ conștiinței că lumea contemporană intră în zona tragică a apocalipsei. *Poemele durerii* însumează pe parcurs sentimentul obsedant al unei istorii furate, a unei crize identitare a unei înstrăinări a ființei românești basarabene și a omului secolului în genere, aduce în poezia sa mitică a lui Christos, simbol consacrat al speranței în înviere și Mântuire. Mesianismul său derivă direct din acela al poetului-părinte Alexei Mateevici și potențat cu culori expresioniste de sfârșit și început de secol, transformă poezia în baladă și litanie, ruga lui fiind de ostatec (a se vedea și volumul *Rugă de ostatec*), al unui timp orfan, al unui neam căruia i s-a luat „locul în istorie“, al unui pericol general

de neantizare. E, în volum, parcă un singur cântec litanic ce se înalță de la omul de jos care-și pierde condiția umană spre chipul iconografic al Mântuitorului, la sonurile surdinizate ale tânguiri, pocăinței și comunicării...

Mihai CIMPOI, 1971-2000.

CIOCOI: Sinceritatea lui Anatol Ciocanu cunoaște cele mai neobișnuite silabe de exprimare (una din cărțile sale *An neobișnuit* se numește), în care predomină puritatea de rouă fragilă a frazei poetice. Destăinuirile sale au șoapta frunzei cu aromă dulce, moldovenească, fiindcă verbul lui Anatol Ciocanu are puncte de intersecție cu ceea ce numim printr-un foarte simplu și grav cuvânt — Dragostea de frunză verde, adică de Patria din inimă...

Gheorghe CIOCOI, 1968.

CIOCANU: Eroul liric al multor poezii ale lui Anatol Ciocanu vine dintr-un sat cu chiote luminoase, cu un colorit comun și plin de taine, cu codri, cu dor.

Busuiocul, spicele, fuiorul, cercelul — iată doar o parte dintre semnele materiale ale sentimentelor lui.

Ion CIOCANU, 1971.

MORARU: O carte scrisă parcă lângă coroana liliacului. Acolo unde ne îndrăgostim, unde se întâmplă să rămânem pradă amintirilor, unde gândul e limpede și stăruie mai îndelung în memoria noastră. *Vîrsta teiului* este nu numai o carte ci și o biografie, și o confesiune, și un discurs, și un anotimp al vieții.

Haralampie MORARU, 1984.

MÂNĂSCURTĂ: Anatol Ciocanu nu este un tribun și nici chiar un liric în sensul acceptat al cuvântului. Este mai degrabă un subtil copil visător care descoperă soarele, așa cum a-i descoperi un continent întâia oară. Locuiește în poezie cu zborul cuvintelor ca într-o casă... Uneori este atât de inspirat încât ar putea să-i dea „Bună ziua!” unui tei ori să se îndrăgostească de o rujă, iar pe urmă să-i deplângă

stingerea. Pentru că era ruja lui, unica, irepetabila, singura, ca trandafirul Micului Prinț...

Verbele ascultă de el ca sticleții de un vrăjitor...

Ioan MÂNĂSCURTĂ, 1985.

MAZILU: Într-o manieră elegantă, profesând duiosul vers clasic, stăpânit de o viziune plină de lumină, Anatol Ciocanu și de data aceasta întreține un dialog cordial cu cititorul. Autorul pachetei *Strugur dulce, lan de aur...* ia în dezbatere câteva subiecte cum ar fi plugarul, mama, graiul, copilăria, Moldova și altele, rotundindu-le artistic, de cele mai multe ori fericit fără însă a le conferi oricând și profunzimea cerută...

Senin mereu tânăr și optimist, Anatol Ciocanu în *Strugur dulce, lan de aur...* prin cele mai izbutite versuri oferă reale bucurii cititorului.

Gheorghe MAZILU, 1984.

VATAMANU: O carte de valoare nicicând nu sperie cititorul cu niște stridențe ale unui dezechilibru patologic, ci îl cuprinde pe cititor cu bunătatea adevărului artistic.

Anatol Ciocanu a reușit să-și devăluie rosturile grave ale vieții, cu o aleasă simțire a sunetelor încărcate cu talent, deci a reușit, cred eu, în *Sonetele câmpiei* să comunice cu cititorul printr-o fereastră și vie expresie poetică, în care loc și-a făcut mai întâi sufletul deschis al pământului, apoi legile stricte și formale de sonet.

Ion VATAMANU, 1986.

BOTEZATU: Chiar dacă nu rămâne surd la cântecele de sirenă ale timpului și trecerii, poetul cunoaște dialectica înfruntării cu sine, cu obsesia caducității și a stingerii. În această luptă iese învingător Anatol Ciocanu — solarul, poetul pulsațiilor vitale care vede sensul superior al vieții în veșnicul zbucium întru depășirea anxietăților și angoaselor, depășirea momentelor depresive. Poetul „actualizează” (prin interpretare poetică) temele eterne, tratându-le din perspectiva umanismului, totalizează un „eu, complex, asaltat și răscolit de probleme grave, legate de complexitatea personalității și destinului

de azi, de noua cunoștință a acestuia, de permanenta lui aspirație spre ascensiune, în nobila intenție de a nu fi depășit de timp.

Eliza BOTEZATU, *Poezia meditativă moldovenească*.

NASTASIU: Astăzi, peste ani, începând cu placheta de debut *Sărutul soarelui* (1965) și ajungând până la versurile din volumul antologic *Spicul și steaua* (1990) la lectura poeziei lui Anatol Ciocanu două lucruri par fundamentale, și anume: poetul în toate cărțile sale a fost constant cu sine și această statornicie care e soartă dreaptă cu perseverența am numit-o OMENIE. În sensul iubirii pământeste față de oameni, față de femeie, față de tot ce e frumos în această lume. Pentru creația poetică a lui Anatol Ciocanu luna iunie, când s-a născut poetul nostru, poate să fie o zodie predestinată în care și când — după ploile torențiale și pline de tunete din luna mai vin zilele blânde ce risipesc furtuna din văzduh și sub uriașul acoperământ albastru toată suflarea cheamă spre o împlinire a fructului dragostei față de tot.

Vasile NASTASIU, 1993.

TOMOZEI: Poeții deosebit de îndrăzneți sunt, cred, în fruntea procesului de înnoire spirituală ce animă Basarabia. Într-o lume ce acceptă, condescendent, poezia, dar e tot mai convinsă de „netrebnicia“ poetului, rămas, vorba cântecului „un animal marin care trăiește pe uscat și vrea să zboare“ literații din Basarabia continuă să creadă în misiunea lor, în verb, în Himeră... Anatol Ciocanu se păstrează nedeșmințit în tiparele poeziei românești tradiționale și nu își refuză retorica metaforică a poetului — profet, damnându-și în pustiul clipei, credințele. Versul are o vibrație bărbătească, plină de seve, cuvântul e „desenat“ ascultat, pus să determine, să convingă să devină flacăra“.

Gheorghe TOMOZEI, revista „Literatorul“, București, 1992.

DINESCU: Poezia lui Anatol Ciocanu vine dintr-o adolescență literară târzie, punctată cu grijă în caietele de școală și în jurnale intime, deși autorul a trecut mai demult sub furcile caudine ale maturității. Nu este pentru nimeni un secret că poezia lui Anatol Ciocanu cultivă, în general, o nobilă și romantică desuetudine, care

însă, nu e statică, nici paseistă, îmbrăcând dimpotrivă uneori forme neașteptate de o autentică prospețime.

Anatol Ciocanu este pasăre cântătoare și pune suflet în ceea ce scrie, fapt care îi conferă un mare grad de autenticitate. O bună acuitate vizuală îi permite să ne ofere convingătoare imagini plastice, uneori în manieră pillatiană. Când și când versul său devine madrigal. Anatol Ciocanu este un poet direct, delectabil, de o mare sinceritate.

Viorel DINESCU, Galați, 1999.

VODĂ: Anatol Ciocanu, încă din frageda lui junețime s-a impus ca unul din cei care sunt născuți pentru poezie, având „încărcate toate bateriile,, cu divină energie inepuizabilă. Poetul este cel mai prodigios creator de la noi, având editate zeci de volume de versuri și, probabil, mai multe în manuscrisele sale. A tălmăcit mii de pagini din lirica universală, a scris pe parcursul întregii vieți articole de publicistică cuprinzând toate domeniile de viață, fiind mereu prezent în actualitatea noastră spirituală. Competența și harul sunt dăruite uneori cu o cruzime copleșitoare, inestimabilă. Revelația rămâne în permanență și această permanență este poezia Dumnealui. Anatol Ciocanu poartă un trandafir, mereu proaspăt, la butoniera lui de pastor în poezie.

Gheorghe VODĂ, 1998.

POPA: Prin Anatol Ciocanu poezia de la noi revine la cel dintâi curent poetic ce a luat ființă în literatura română, adică la simbolism, găsindu-și aliați și printre contemporani (G. Meniuc, A. Busuioc), receptivitatea sa fiind însă deosebit de sensibilă la versul lui Minulescu, al lui Fundoianu, al lui Vinea.

Volumul *Spicul și steaua* fiind o radiografie a evoluției poetului Anatol Ciocanu și, concomitent, existând fenomenul evoluției poeziei basarabene în perioada dintre cele două „dezghețuri,, (hrușcovist și garbaciovist, inclusiv) înregistrează la moment dat o teribilă teamă de livresc. Poezia lui Anatol Ciocanu trece printr-o metamorfoză ciudată. Temele rămân în linii mari aceleași, eleganța metaforei își mai păstrează licăririle de altă dată, stilul însă capătă o sprinteneală suspect de vioaie. Migala de giuvaiergiu cu care erau lucrate versurile

în primele cărți este înlocuită cu un înalt grad de extazie în fața a tot ce nimereste în atenția poetului.

Nicolae POPA, 1991.

VIERU: Poetul nu trece niciodată indiferent printre lucruri: nici atunci când destinul îi aruncă în față pălămide în loc de buchete de flori, nici atunci când își vede semenii la grea încercare. Poetul nu trece indiferent prin viață pentru că e poet, iar Anatol Ciocanu este unul din poeții acestui pământ care se pătrund până la durere, până la lacrimi, până la țipăt de destinul neamului său...

Ion VIERU, 1990.

TUREA: Precum toată literatura rusă clasică ar fi ieșit din „Mantaua„ lui Gogol, poezia noastră tânără a răsărit din mapele durdulii de pe biroul lui Anatol Ciocanu de la revista *Moldova*... Astăzi, la ceasul când fiecă obraznic își mănâncă praznicul, Anatol Ciocanu, poetul nădejilor sugrumate și împrăștiate în toate cele patru vânturi, n-a încăput(și nici nu ar fi dorit-o , grație facturii morale delicate!) la ospățul deșăntat al onorurilor scoase la tarabă... Un Labiș ajuns la maturitate, dar și un Rimbaud resemnat, un cireș primăvăratice străinel în toamnă – mângâindu-se doar cu amintirea prisosului de rod, cu foșnetul abuziv al frunzelor amărui. Anatol Ciocanu pare Micul Prinț responsabil de soarta îmblânziților și neîmblânziților.

Larisa TUREA, 1990.

CODREANU: Citind diverse texte despre Anatol Ciocanu am aflat de la mulți judecători că lirica sa ar purta pecetea unui adoscentinism, care-i conferă autenticitate și prospețime... Într-adevăr poetul ar putea fi identificat cu un neoromantic, dar *Rugă de ostatec* nu mai lasă impresia juvenilității, ci exprimă o vârstă matură în care posibilitățile limbajului poetic s-au cristalizat suficient spre o altă formulă și alte judecăți de valoare.

Theodor CODREANU, revista „Bucovina literară“, Suceava, 1999.

PANIȘ: Meritul cel mare al poezilor basarabeni și desigur al lui Anatol Ciocanu — e că au menținut încontinuu treaz, graiul cel sfânt al poporului român, tocmai acolo, între Prut și Nistru unde, categoric, a fost și cel mai greu. În fața multelor deziluzii, întrucât poezia e chinuită și de așa ceva, nu ne rămâne decât să-i adresăm lui Anatol Ciocanu îndemnul de a fi mereu printre cei mai vajnici și mai fideli apărători ai limbii române. Să fie mereu bărbat, dar și viteaz, cum a dovedit-o întotdeauna în minunatele sale poeme din volumul *Rugă de ostatec*. Întru totul de acord și-ți mulțumim Anatol Ciocanu pentru zbuciumata-ți carte.

Anatolie PANIȘ, revista „Snagov“, 1998.

CHINCEA: O poezie emoționantă, dacă o citești în această cheie, urmând valutele talentului, indiscutabil, în trecerile peste toate tentațiile, urmând traseele memoriei involuntare atunci când vocea libertății a sosit. Câtă durere și umilință, câtă iubire și uitare de sine, câtă responsabilitate socială și câtă spaimă de a pierde contactul cu spiritul veacului. Volumul „Poemele durerii“, groasă ca un roman, conține aceste drame printre rânduri. E un jurnal de libertate... Poetul arată bine la cei șaiszeci de ani. Poezia sa mai are limpezimi de spus cu durere și revoltă.

Bine te-am găsit, maestre Anatol Ciocanu pe teritoriul limbii comune...

Călin CHINCEA, *Confluente*, Oravita, 1999.

PALLADI: Singularitatea unui poet constă nu numai în numărul de cărți pe care le-a produs, ci și în unitatea lor sufletească, interioară, în acea tainică și intuitivă colaborare a simbolului și a gândului, a metaforei de sine și de lume, fără a trece peste sinuozitățile inevitabile și fatale, primordiale și personale la o adică (în cazul unui autor dăruit cu harul Domnului), ale limbajului (electiv și electiv...), care știm că nu cade din cer, ci izvorăște cum-necum și din pământ până la urmă (din pământul patimilor, păcatelor, bucuriilor și durerilor personale).

Iar dacă e vorba de atitudinea lirică personală, Anatol Ciocanu este un condeier în adevăr excepțional, lirismul său de-acasă și pentru

casă, pentru ființa limbii române fiind unul de esență specifică al eului, eulogic deci, care ține totuși mai mult de stare, de suflet, de arta limbajului, de virtuozitatea sonică a „cântecului“, de cunoașterea intimă și sonoră.

Tudor PALLADI, 2000.

DAMIAN: Un impresionant volum de versuri durute publică poetul Anatol Ciocanu de la Chișinău/București, intitulat *Poeemele durerii* (Editura Biodova, București, 2000); ca într-o nouă ieremiadă, cu accente profetice tipice timpului și situațiilor ce formează obiectul atenției autorului, găsim aici plângeri ale poetului pentru țară, pentru frați și surori, pentru înaintași, pentru bogăția și frumusețea neamului nefructificate din plin, pentru despărțire, pentru dor și dragoste.

Iată-l pe poet răstignit pe pământul țării, jelind învrăjbirea și despărțirea unui neam în două. Prutul devine un râu al Babilonului, o vale a plângerii: „Eu cerca-mi-oi crucea în țaria ei/ Prutul mi-a fost frate, veghetori — Carpații/ și-am iertarea măicii pentru anii mei/ învrăjbiți ca frații,/ risipiți ca frații“ (*Scut în amurg*).

Tragedia înstrăinării Basarabiei este partea centrală a mesajului lui Anatol Ciocanu: „Din partea celor morți acum v-aduc/ Țipătul lor din urmă — drept statuie:/ Patria lor acum e-un balamuc/ Sângele lor a ars... Acuma — nu e...“ (*Din partea celor morți*).

Îl simți pe poet, citindu-i volumul, cum suferă pentru întreg neamul românesc, fără însă a cădea în disperare și necredință — dimpotrivă, el își mărturisește deschis credința în Dumnezeu, în poemele de inspirație religioasă; prin credință el rămâne ancorat în speranță: „Și voi ține și eu slujbe/ pentru așteptarea ta-ntre lumini/ pentru credința ta în puterea Divinului/ Și la icoanele la care te-nchini/ Să te rogi și pentru noi/ Întru marea mântuire a chinului“ (*La puterea Divinului*).

Anatol Ciocanu scrie o carte într-un suspin și pătrunde în sufletul cititorului contagiindu-l răscolitor.

Theodor DAMIAN, revista „Gracious Light“ („Lumină lină“), nr. 3, New York, 2000.

CODRU: Dăruit cu toată blândețea de aur a unui Dumnezeu care se cheamă că era chiar sufletul lui dezbrăcat până la ultima

zdreanță de mofturi și ambiții, tânărul boem de altă dată își grafia silueta lui de cositor pe cele mai deșucheate vitralii de publicitate și compromis cu propria lui condiție, cedând în schimbul unui felinar bătut de fluturi într-o mahala obscură, ruptă pe din două de clipa Bizanțului din icoanele furate de la Biserica Sfânta Paraschiva, toga speranțelor de pe urmă. Pentru că Anatol Ciocanu este un mare naiv care-și bea gloria nopților nedormite cu paiul din butii fără fund, protestând cu lacrimi în ochi panglicile rimate din podgoriile literare ale omologilor săi...

Anatol CODRU, „Literatura și Arta“, VI, 1990.

GAFTON: ...Verbul ales cu multă măiestrie este poate mult prea nostalgic într-o eră în care poezia sentimentelor pare a fi o intrusă... Dezinvoltura poeziei vine din felul de a fi al lui Anatol Ciocanu. În volumul recent apărut la editura „Augusta“ din Timișoara găsim destule poeme de atitudine, pe alocuri cu tentă dramatică, dar absolut toate sunt îmbrăcate în haina versului tradițional, fără a fi demodate sau anacronice. Aici coexistă echilibrul unei vârste biologice și exuberanța „tinereții fără bătrânețe“ care ne vorbește despre autorul nostru.

Marcela GAFTON, ziarul „Țara“ din 26.IX.2002.

BELICOV: Dincolo de nopțile risipite prin tipografii, dincolo de clipele sale „abisale“ soldate cu efemere dispariții, de-mi era ciudă câteodată pe exageratul dor de el, dincolo de toate (dar mai ales – mai aici de toate!) Anatol Ciocanu se adâncea în cuvânt 36 de ore... din 24! Și, în plus, mai adăuga cuvinte în cuvintele majorității autorilor publicați în revista „Moldova“ de pe timpuri – carte lunară de duminică la acea oră, care, alături de heptomadarul „Cultura“ „comitea“... devieri de la... „datina“ nedemultului trecut. Poetul Anatol Ciocanu s-a realizat, s-a produs și continuă s-o facă, dea Dumnezeu și celor de după el un plin artistic așijderea. Prin lucrare cu har și în har, cu perseverență și tenacitate.

Serafim BELICOV, *Elegii contra frigului*, 2002.

RACHIERU: ...Anatol Ciocanu este „un voievod al sufletelor migratoare“, – această sentință îi aparține. Volumul *Blestemele Nobletii*

este scris, indiscutabil, cu har, autorul mânuiește cu ușurință verbul. Volumul apărut la editura „Augusta” din Timișoara poartă cu siguranță amprenta vârstei dar dincolo de orice astfel de speculații, cartea confirmă încă o dată dacă mai era nevoie, că avem în Anatol Ciocanu un poet important care trebuie înserat în conceptul mare al literaturii române.

Adrian Dinu RACHIERU, or. Timișoara, „Literatura și Arta” din 10 septembrie 2002.

SUCEVEANU: ...În ceea ce-l privește pe Anatol Ciocanu, el și-a păstrat și acum, la cei 60 de ani (și încă unul!) temperamentul și alura tinerească. Om al scrisului permanent de o „delicatețe structurală”, generos, elegant și libertin în acțiuni, el rămâne poetul care are mereu poezia în „vârful degetelor”, dominat de același spirit verbal, niciodată dezmințit, prin care se exprimă demonul poeziei.

Arcadie SUCEVEANU, *Prefață* la Anatol Ciocanu. *Blestemele Nobleții*, 2002.

ZBÂRCIOG: Oricare ar fi temele poeziei lui Anatol Ciocanu constantă rămâne iubirea, satul strămoșilor, pământul oamenilor, neamul cu satul și cu istoria lui milenară. Dar și credința, și speranța. Însetat de dragoste poetul își face din ea Altar de Credință. „Stâlp de hotar” îi este satul, îi sunt coloanele veșnice pe care se sprijină poezia celuia care își spune” sunt cel mai tânăr voievod al sufletelor migratoare...

Vlad ZBÂRCIOG

BUDEANU: Am găsit între paginile volumului *Poemele Durerii* multă căldură, dar și multă durere. De unde atâta durere la acest poet prin ale cărui poezii treceau în tinerețe ca printr-un lan de busuioc? Are de unde fi. Și atunci când înțelegi că are de unde fi, îți vine să strivești în podul palmei paharul plin cu proverbe și metafore frumoase... O melancolie autumnală a trecut cu tăișul frunzei ruginii peste inima mea atunci când am citit pagini din cartea cea nouă *Cântecele mântuirii* distinsă mai târziu cu Premiul Național al Republicii

Moldova, volum ce s-ar cere ca o încoronare a scrisului lui Anatol Ciocanu.

Gheorghe BUDEANU, revista „Timpul“.

CIBOTARU: În volumul *Cântecele Mântuirii* talentul lui Anatol Ciocanu se manifestă plenar, la cea mai înaltă cotă: poetul și râde, și plânge, și se încântă, și se revoltă, și iartă, și blastă, și iubește, și urăște, și-i mărinimos, și-i iertător, și-i intransigent și-i plin de duritate. E Cetățean cu toate simțurile dăruit de Cel de Sus, pus cu fidelitate și discernământ în slujba Neamului.

M. G. CIBOTARU, ziarul „Luceafărul“, 2002.

CUPRINS

<i>Tabel cronologic</i>	7
-------------------------------	---

SPICUL ȘI STEAUA
1965–1990

Capul de zimbru I	20
Ești zălogit	21
Holde	22
Un viscol sub cercul polar	23
Greul pământului	25
Domnițele	27
Dor	29
A fi cu adevărat	30
Acasă	32
Aeternitas	34
Firul Ariadnei	35
Regele	36
Răgaz la Cetatea Albă	37
Voievod	38
Călătorie spre neam	39
Calul Troian	40
Spectacol	41
Da și nu	43
Vin dintr-o lume tăcută	44
Un singur foc	46
Cresc spre zenit	47
Rol	48
Orbii	49
Albastre jumătăți	50
Umbră dreaptă	51
Destin	53
Baladă	56
Albă coloană	58
Telemac	60
Ca-n zi de sărbătoare	62

Scoică-n mare	63
Ceas târziu	65
Vinul blând	66
Leagă-mă de mâini	68
Revelion	70
Cartea zeilor	72
Început	73
Noapte-n furtună	75
Închinare	77
Pe pragul viei	78
Parc-am plecat... ..	79
La miorița	80
Noi am venit	81
Istorie	82
Ovidiu	83
Villon	84
Eminescu	85
Verona	86
Fuior	87
Rugă de mamă	88
Busuioc	89
Cântece de-acasă	90
Când voi fi	91
Iarăși grâul	92
Mi-a cântat	93
Mai lasă	94
Poeme de drum	95
Rugă de seară	96
Dulce pui	98
Strigăt	99
Pe altarul de aur	101
Când se desfac silabe-n licăr pur.. ..	102
Păsările fără grai	103
Către grădinile-amintirii	105
Veșnic renaște	106
De unde se-ncepea câmpia... ..	107
Așa ar trebui să fim	108
Letopisetz	110
Testament I	112
Din țara de flăcări a macilor	114

Roșu-n trandafir	116
Cucul, teiul, iarba țării... ..	117
Satele mele de grâu	119
Doamna Istoria	121
Scut	123
La carul cel mare	124
Cartea poetului	125
Mărire ție, cucule!	127
Sol	129
Pornesc mateloții	130
Lângă inima mea, lângă inima ta	132
Peste iarba toamnei	133
La celălalt capăt	134
Coroane de lumină	135
Plângi, pruncule!	136
Imn pentru iubire	137
Alt imn pentru iubire	139
Seminții	140
De la inimă vedere	141
Cu ochii la cer	143
Contra nopții	145
Hai să ne mai credem!	146
Va fi risipă... ..	148
Glasul	149
Să pot să tac	150
La plecare	151
Sunt fiu	152
Izvorule — cer inversat	153
Călăreții	154
Ce-aș fi fără tine	155
La vârsta florii	156
Nufăr alb și fraged	158
Vom arde podurile toate... ..	159
Speranța	160
Lui Ion Vatamanu	161
Chemare	164
Capul de zimbru II	165
Testament II	167
Zeița istoriei	168
Pelegrin	169

Maria de Mangop	170
Voievozii noștri cei dintâi	172
Zodie	174
Între scut și spadă	176
Tineri, tineri... ..	177
Fratele Hamlet	178
Bună dimineața!	179
Libertate	180
Bogații heralzi	181
Decebal la Roma	182

RUGĂ DE OSTATEC 1998

Poetul unanim	186
Iarna cu Nichita	188
De veșnică povară	191
Lemn voievodal	193
Ostatec florii graiului	195
Din noapte	197
Acel ce pleacă-n noapte	198
Pe Golgota	199
Vină unică	200
Până la dezastru	201
În togă ca de nuntă	202
Cronica latină	203
De nu-a fi, întâmplător, târziu... ..	204
Lângă cuvânt	205
Cei dragi	206
Busuioc la grindă	207
Cântece vechi	208
Clopot în seară	209
Să nu ne părăsim	210
Barbarii	211
Totul ce-am moștenit	213
Rugă pentru Crist	214
Vino, toamnă, vino-ne!	216
Un cântec prohodit	218
Pruncul cel liber	219
Cântec bolnav	220
Adunare națională	221

Răceala	222
Șansa existenței	224
C-am fost mereu	226
Acum	227
Negru patrafir	228
Loc în istorie	229
Blestem de pace	230
Haiducie	231
Harta Europei	232

POEMELE DURERII

2000

Cucul din ceas	234
La furtuna care se va naște	235
Capac	237
Doi cu-o singură mânie	238
Spre amurg	240
Alteori	242
Veșnica răstignire	244
Deocamdată	246
Lupoaica	248
Mai bine orb	249
Recviem pentru cetăți	250
Sub sabia lui Lăpușneanul	251
Mai răsare grâul	252
Telegrame pentru viață	254
Olimp	256
La o renaștere	258
Printre erori	260
Până la clipa de grație	262
Suprema jertfă	264
Rugăciunea de pe urmă	266
Poarta amintirilor	267
Steaua destinului	269
Cimitirul Bellu	271
Respirație	273
Crâmpei plutitor	275
Lângă-o speranță	276
Scut în amurg	278
Fericirea cea mare	279

Frate vitreg	281
Țintă vie	282
Pentru mai triștii ca mine	284
O lacrimă la mal de pont	286
Altceva	288
Trup de ocnaș	290
Coloană	292
Statui	294
Robinson	296
Firele ierbii, frumoasa cu prunci.. ..	298
La Sarmizegetusa regia	299
După luptă	300
Rădăcinile	301
De două mii de ani	303
Act de plângere	304
Marele Râu	305
Tată al meu depărtat	307
Ferice de voi!	309
La marginea lumii	311
Țipătul	313
Fratele meu	314
Vom ancora în Marea Tăcerii	316
Cât mai avem	318
Șlep la mal	320
Pedeapsă	321
Cântece de-acasă	323
Timp hăituit	324
Insuportabil paradis	325
Veac trecut	326
Între noi săracii	328
Nostradamus	330
Peste fila basarabă	331
Pe o caligramă de Apollinaire	333
Alți răzeși	334
Speranța cea clară	335
Nimeni nu ne mai apără!	337
De-acum	339
Răscruce	341
După munți	342
Vino Pan!	343

La onomastica vinului	344
Elga-alga de pe malul Balticii	345
Toga iluziei	347
Privighetori pentru plâns	349
Luna de lacrimă	350
Recviem pentru dragostea mea	352
Descântec de fugă	354
Proorocii	356
Ce singuri am rămas!	357
Memorie	358
Cumpăna	360
Revenire	361
Doar ea ne-a mai rămas... ..	362
Sabia Orionului	363
Calvar	365
Tristeți de paradis	367
Coboară-te-n noroiul milenar... ..	368
E viața noastră ca și-o gară... ..	369
La plecarea mea cea mare... ..	370
Neam de poeți prin lume risipiți... ..	372
Monument	374
Nu mai sunt zimbrul tânăr	376
Tu cea oricând nemuritoare... ..	377
Două corăbii triste-n port	379
Mai ia cu tine	381
Și-au fost nopți pustii de gheață... ..	382
La marea sărbătoare-a despărțirii	383
Ofrandă	384
Pâlpăire dulce	385
În quadriga toamnei	386
Sentimental testament	387
Fișier	389
<i>Referințe istorico-literare</i>	<i>393</i>